

BARBARA ŠVAGELJ
OBČINA ANKARAN

MATEJA HRVATIN KOZLOVIČ
OBČINA KOPER

BORIS ŠULIGOJ
STR: 2-4

ELDA VILER
STR: 26-27

PETRA PAROVEL
STR: 22-23

BARBARA IMENŠEK
OBČINA PIRAN

NATAŠA ČERIN
OBČINA IZOLA

TENIŠKI KLUB LUKA KOPER
STR: 38-40

STR: 8-9

INTERVJU ŠTIRI PODŽUPANJE STR. 10-13

ČASOPIS IN PORTAL ZA SLOVENSKO ISTRO S POGLEDOM NA MORJE

Piran - Izola - Koper - Ankaran vsak mesec brezplačno v gospodinjstva

WWW.OBALAPLUS.SI
Zadnja številka časopisa in sveže vsebine
prilagojene za spletno branje

TOMAŽ
PEROVIČ

Pred več kot 25 leti so mi uredili sestanek s takratnim vseмогоčnim direktorjem SCT gospodom Zidarjem. Pogovori z njim so bili zelo podobni glasnemu in hitremu rock and rollu. Preskakovanje z ene na drugo temo, skakanje v zgodbe 20 let nazaj in 10 let naprej. Zanimivo in zabavno. Takrat mi je pripovedoval, da so njegovi mlajši sodelavci izračunali, da moramo nujno začeti graditi tretji vozni pas na avtocesti iz Kopra proti Ljubljani (v tistem času je bila ta cesta precej prazna, nesreč je bilo malo in če nisi vozil vsaj 160 km na uro nisi nič veljal). Njihovo predvidevanje je bilo, da se bo na tem delu avtoceste izredno povečal promet osebnih in še posebej tovornih vozil. Zastoji v obe smeri bodo zato vsakodnevni pojav, nesreč bo več. Prosil je za pomoč medijev, ker ga odločevalci ne poslušajo. Pred 15 leti sem se vozil skozi puščavo v Dubaju. Sredi puščave je bilo zgrajeno veliko krožišče. Table so kazale, da je na desno cesta, ki pelje v njihov univerzitetni center, ampak tam je bila samo puščava. Ko sem se vrnil domov, sem to zgodbo povedal svoji prijateljici, ki je univerzitetna profesorica. Povedala je, da ve za bodočo univerzo v Dubaju, ker je dobila povabilo, da pride delat k njim. Pred petimi leti sem na Danskem, ki je prepredena s hitrimi medmestnimi vlaki, manj hitrimi vlaki, ki se ustavljajo pogostejše, in še počasnejšimi, ki povezujejo posamezna stanovanjska naselja, vlaki podobnimi tramvajem in avtobusi, vozil mimo gradbišča sredi ničesar. Gradili so novo linijo za vlak, ker bo tam nekoč stalo novo naselje stolpičev. Stolpičev še niso gradili, povezovalne poti, osnovno šolo, vrtec in prostore za oddih pa so se že začeli graditi. Pred enim letom je postalo jasno, da med Slovenijo in Hrvaško ne bo več meje. Včeraj sem se peljal skozi mejo, kjer hišice za policaje in carinike še vedno stojijo in je namesto dveh ali treh pasov odprt le en vozni pas. Delavcev, ki bi spreminjali cestno povezavo in omogočili normalen pretok, ni nikjer. Žalostne razlike. Nekdo ne misli na nas, na naše življenje in prihodnost. Zdi se, da je v očeh odločevalcev prihodnost povezana z izidom glasovanja o kakšnem amandmaju na kakšen zakon, na seji, ki bo čez nekaj dni. Kot je ta, da ponovno plačujemo kazen, če ne vzamemo računa in ga nimamo pri sebi vsaj 100 metrov od trgovine.

TRIJE KLJUČNI DATUMI MINISTRA UROŠA BREŽANA ZA VODO V ISTRI

Kraška voda bo za Istrane še lep čas le fatamorgana

DO KONCA 2024 KRATKOROČNI UKREPI, DO KONCA 2027 SREDNJEROČNI UKREPI IN 2026
ZAČETEK GRADNJE ZAJETJA KUBED ALI VSAJ NOVEGA VODOVODA IZ MALNOV PROTI ISTRI

Če bo vreme količkaj naklonjeno Istranom, potem bi to poletje, ki trka na vrata, imeli manj težav z vodo, kot so jih imeli lani. Ob varčni porabi bi lahko nekako ohranili pitno vodo v vseh vodovodnih pipah in je ne bi bilo treba dovažati s cisternami, tako kot so jo lani 40 dni. Boljšo oskrbo s pitno vodo lahko pričakujejo predvsem na račun večjih zalog vode v vodnih zajetjih in vodnjakih in na račun dodatnih, (obljubljenih) količin vode iz Istarskega vodovoda Buzet ter iz tržaškega vodovoda.

V enem letu država še ni uspela zagotoviti dodatnih vodnih virov za Istro, je pa zadržala nekaj ukrepov, s pomočjo katerih bi lahko v prihodnjih letih pomembno izboljšali negotov položaj. Ta se v Istri vleče že štiri desetletja, praktično od prvih večjih korakov turističnega, industrijskega in urbanističnega razvoja Istre konec sedemdesetih let prejšnjega stoletja. Kdor trdi ali narobe razume, da v vseh teh letih v Istri niso naredili ničesar za boljšo oskrbo z vodo, se moti. Slovenske istrske občine so hud udarec doživele sredi osemdesetih let, ko so bili dve ali celo tri poletja prisiljeni v resnejše redukcije in omejevanje porabe pitne vode. Po tistem je Rižanski vodovod investirjal za več kot 100 milijonov evrov v temeljito izboljšavo omrežja, v odpravo

izgub in dograditev omrežja, v temeljito prenovo čistilne naprave v Cepkih. Zato se lahko Istra pohvali, da je v tem času poskrbela, da je 99,9 odstotka prebivalcev priključenih na vodovodno omrežje. Le nekaj deset hiš še nima vodovodnega priključka. Zgradili in obnovili so približno 1000 kilometrov omrežja in bistveno izboljšali vodovodni sistem. Res pa je, da v vseh teh letih slovenska država ni poskrbela za izdatnejši in trajnejši vodni vir. Rižanski vodovod se je sicer povezal s hrvaškim vodovodom v Buzetu. Nekaj časa so celo investirali v ta sistem, zato so pridobili pravico, da iz Istrskega vodovoda prejmejo 15 odstotkov razpoložljive vode.

Toda v lanskem letu je suša prizadela celo Istro (in seveda tudi velik del države ter Evrope), zato so v Rižanski vodovod prejele le približno polovico od obljubljenih 150 litrov na sekundo. Štiri obmorske občine poleti porabijo od 400 do 500 litrov na sekundo. To je približno dvakrat več kot ga Kraški vodovod Sežana in postojnski Kovod skupaj.

ZALOG VODE SO PRED POLETJEM BISTVENO VEČJE KOT LANI

Letos pred poletjem so zaloge vode v podzemnih vodnjakih bistveno boljše kot lani,

zato je že začetek toplega dela leta bolj optimističen. Tudi pretok Rižane je zelo podoben dolgoletnemu povprečju. Tudi vremenoslovci opozarjajo, da bi se poletna suša zelo verjetno lahko ponovila.

Poleg tega nam je tudi direktor Istarskega vodovoda Buzet **Mladen Nezić** potrdil, da imajo tudi v Butonigi kar šest milijonov kubičnih metrov vode več kot lani ob tem času. »Če bomo letos pravočasno dogradili dva strateška objekta na Butonigi, potem obljubljenih 150 litrov vode na sekundo za koprski vodovod ne bi smelo biti pod vprašajem,« je izjavil Mladen Nezić in potrdil, da načrtujejo povišanje prelivnih bregov umetnega jezera (enega ključnih virov za napajanje Istre) v Butonigi. S to naložbo bodo lahko skladiščili še večje količine vode, saj se tudi hrvaška Istra zelo urbanizira in turistično razvija in potrebuje vse več vode.

Omenjena dva vira (narava in Butoniga) sta glavni oporni točki za letošnji vodovodni optimizem v Istri. Dodaten vodni vir za slovensko Istro bo tudi sicer pičlih 10 litrov na sekundo, ki jih bodo pridobili iz tržaškega vodovoda preko Barbare (nad Škofijami). Deset litrov se zdi malo, vendar je v suši vsak liter dragocen, nas opozarjajo v Rižanskem vodovodu.

Obljubljena hrvaška in italijanska voda pa je tudi vse, na čemer letos dopolnjuje-

jo vodovodno oskrbo v slovenski Istri. Ministrstvo za naravne vire in prostor je pred enim mesecem sicer javnosti predstavilo obsežen načrt, ki predvideva več kot za 90 milijonov evrov vlaganj v naslednjih desetih letih, vendar bodo ta vlaganja reševala vodovodni problem šele čez leta in pod pogojem, da bodo uresničena.

SREDNJEROČNI UKREPI DODATNIH 100 LITROV ČEZ ŠTIRI LETA

Drugi skupini ukrepov pravijo, da so srednjeročni in bi morali Istri zagotoviti dodatne količine vode v naslednjih štirih letih. Manjše količine bo z vlaganji v čistilne naprave vodnjakov Rižanskega vodovoda v Bužinih (tik ob meji s Hrvaško), ampak to šele naslednje leto. Najbolj oprijemljiv obljubljeni srednjeročni ukrep se zdi vlaganje v kraško črpališče B10 v Klaričih pri Brestovici. Država je za srednjeročne ukrepe namenila 2,6 milijona evrov (iz sklada za vodo). K temu znesku naj bi štiri istrske občine dodale 1,5 milijona in kraške občine 375.000 evrov.

Črpališče v Klaričih bi lahko dalo dodatnih 95 litrov na sekundo, vendar je vprašanje, kdaj bi ta voda lahko pritekla do Istre. Če bo občina Komen (ki nastopa kot investitor) uspela letos začeti z deli, bi črpališče lahko najhitreje uredili do konca prihodnjega leta.

Komenski župan **Erik Modic** nam je pojasnil, da je Kraški vodovod že začel z manjšimi pripravljalnimi deli, da bi preveril, če jih pri izvedbi del ne bi čakalo kakšno presenečenje. Ugotovili so, da bi lahko dela opravili v okviru že izdanega gradbenega dovoljenja, vendar del v vodnjaku še niso začeli. »V izdelavi je novelacija in-

BORIS
ŠULIGOJ

vesticijske dokumentacije, šele po tej prenovi dokumentacije bo naša občina lahko kot investitor objavila javno naročilo za izbor izvajalcev. Občina Komen je za ta namen že sprejela rebalans proračuna za 2023 in jo uvrstila v načrt razvojnih programov za 2024. Izdelana je že projektna dokumentacija za izvedbo del. Zato moramo podpisati še sporazum o sofinanciranju investicije ministrstva za naravne vire in med petimi kraškimi občinami, ki so ustanoviteljice Kraškega vodovoda Sežana. V ta namen morajo rebalanse proračunov sprejeti še štiri ostale kraške občine in zagotoviti svoje deleže. Šele zatem bomo lahko objavili javno naročilo za oddajo del. Kraški vodovod Sežana predvideva, da bo vgradnja opreme vodnjak trajala od 15 do 21 mesecev, predvsem zato, ker so nabavni roki za črpalke in transformatorje dolgi. Točen rok izvedbe bomo izvedeli, ko bo izbran izvajalec del. Sedaj ocenjujemo, da bi za to črpališče potrebovali 1,5 milijona evrov, država naj bi prispevala približno en milijon, razliko pa bi zagotovile občine. Upravlavec vodnjaka B10 bo Kraški vodovod, lastnice pa pet kraških občin,« je položaj pred izvedbo javnega naročila za črpališče Klariči pojasnil župan Erik Modic.

GLAVNI PROBLEM NI ČRPALIŠČE, AMPAK NOVI VODOVOD NA KRASU

Toda glavni problem ni črpanje vode, saj je vrtna že zgrajena, pač pa cevovod, vodohrani in

Časopis in spletni portal OBALApus® sta vpisana v razvid medijev Ministrstva za kulturo pod zaporedno številko 2216. ISSN 2670-4609. Izdajatelj MBM MEDIA d.o.o., Portorož. Distribucija preko Pošte Slovenije v gospodinjstva občin Ankaran, Koper, Izola in Piran. Število izvodov 25.500. Uredništvo: Pristaniška 14, 6000 Koper, urednistvo@obalaplus.si, 05 9045 710, 040 600 700. Oglaševanje: marketing@obalaplus.si, 040 771 000. Odgovorni urednik Mauro Belac, mauro.belac@obalaplus.si. Urednik Tomaž Perovič, tomaz.perovic@obalaplus.si. Člani uredništva: Boris Šuligoj, Bojana Leskovar, Nataša Benčič, Dorjan Marušič, Manca Hribovšek, Sabrina Simonovich, Sašo Mejak, Katja Pegan, Eva Branc, Andreja Comino, Matej Sukič in Petra Mežnarc. Oblikovanje Emigma d.o.o. Prelom tiskane izdaje Tedy Grbec, GT-design d.o.o. Urejanje spletnega portala Elvis Dobrilovič. Stališča avtorjev prispevkov ne izražajo nujno stališča uredništva. Za točnost podatkov v podpisanih vsebinah odgovarjajo avtorji oz. naročniki objav. Za nepodpisane vsebine je avtor uredništvo. Komercialna sporočila so ločena od uredniških vsebin. Naročene objave so označene z oznako € - promocijsko sporočilo. Datum izida 26. april 2023.

Strani s podnaslovom OBALApus AKTUALNO sofinancira Ministrstvo za kulturo RS.

vse potrebno, da lahko prepeljejo vodo do približno 45 kilometrov oddaljenega Rodika, od koder vodi velik cevovod s Krasa proti Cepkom (čistilni napravi Rižanskega vodovoda Koper). Ocene o tem, kaj vse je treba narediti, so precej neenotne, saj smo iz ministrstva za naravne vire in prostor prejeli oceno, da bi za ta dodaten cevovod potrebovali 6,5 milijonov evrov, iz Kraškega vodovoda Sežana pa, da bi za dograditev cevovoda (pravzaprav za omrežje) potrebovali 24 milijonov evrov. Pred začetkom projektiranja bi bilo potrebno urediti predvsem dve vprašanji. Prvo je pridobitev služnosti po vseh zemljiščih (znanih in nezanih lastnikov) na Krasu. Na problem s služnostnimi pravicami so se sklicevali predstavniki sežanske občine, ko so pred 12 leti obtičali z istim projektom in že tedaj izgubili več kot 50 milijonov evrov nepovratnih sredstev za ureditev tega omrežja. Drugi, verjetno še večji problem, je ureditev vseh medsebojnih razmerij, obveznosti in pravic med Kraškim vodovodom Sežana in Rižanskim vodovodom Koper. Čeprav se zdijo politične obljube in izjave enostavne in hitro rešljive, pa se dodobra zaplete, ko pride do konkretnih ukrepov na terenu.

Kraški vodovod že nekaj let skuša po sodni poti od Rižanskega vodovoda izterjati višjo ceno vode, kot jo plačuje Rižanski vodovod in se sklicuje na jasno določilo pogodbe. Dosedanji dve tožbi je Kraški vodovod izgubil. Kraški vodovod bi rad računal Rižanskemu vodo po enakih cenah, kot jo računa svojim končnim uporabnikom, vendar Rižanski vodovod trdi, da pogodba določa nižjo (grosistično) ceno že zaradi bistveno večjih količin, ki jih odkupuje Koper. Zaplet med vodovodoma meče senco na pravljice o lepem sodelovanju treh primorskih vodovodov. Kraškemu vodovodu Sežana bi povezovanje prišlo prav, ker bi na ta račun lahko prišli do denarja, ki jim bo pomagal izboljšati omrežje in zagotoviti rezervne vire v primeru kakršnih koli nesrečnih okoliščin. Rižanski vodovod Koper se zaveda, da je odvisen od vode s Krasa, vendar hkrati opozarja, da ne more vse leto plačevati dodatnih 100 litrov vode s Krasa, če pa to vodo v resnici istrski porabniki potrebujejo samo dva poletna meseca na leto. Sodelovanje vodovodov je možno le tako, da bi omenjena medsebojna razmerja o kupovanju in plačevanju vode primerno uredili. Sodni postopki kažejo, da z upravljanjem in preprodajo vode med Primorci ne teče vse gladko. Seveda je jasno potrebno določiti, kdo bo upravljaivec, kdo bo skrbel za novo vodovodno omrežje in kdo bo zanj plačeval amortizacijo. Toda ali naj porabniki vode v Istri plačujejo tudi tiste količine vode, ki je pozimi ne porabijo?

DOLGOROČNI PROJEKTI

Med dolgoročnimi projekti sta predvideni dve rešitvi. Nobena od obeh ni nova. Prva dolgoročna možna rešitev je voda iz zajetja s Planinskega polja (Malni), vendar je tudi tukaj treba zgraditi približno 45 kilometrov

cevovoda do Rodika (podobno daleč kot do Klaričev). Vode imajo v Malnih dovolj. Pred dolgimi leti so okoljevarstveniki temu zajetju ugovarjali, češ, da vode, ki gravitira v podonavsko porečje in se izliva v Črno morje, ne bi smeli preusmerjati proti Jadranu. Nekateri so razlagali, da je za tem stališčem čutiti bolj bojazen Ljubljane, da bi lahko Ljubljana ostala brez (rezervnega) vodnega vira pod Planinskim poljem.

Drugi projekt, ki ga tehtajo strokovnjaki, pa je zajetje pri Kubedu. Pred 30 leti je bil jez pod vasjo Kubed že predlagan kot rešitev, a so to rešitev v zadnjem trenutku umaknili. Razlog ni bila morebitna prepustnost tal ali morebitni negativni vplivi na okolje. Pač pa dejstvo, da bi morali vodo v ta jez prečrpavati pozimi, ko ima Rižana vode preveč. Če bi prišlo do onesnaženja Rižane, bi bila tudi voda v zajetju Kubed oporečna. Ta protiargument je sedaj bistveno zmanjšan ali celo ovržen, ker bodo v nekaj letih povsem umaknili železnico iz doline Rižane, saj gradijo bistveno varnejšo novo progo, zaradi česar morebitna nesreča na železnici ne bi mogla onesnažiti Rižane, zato je jez pri Kubedu spet aktualen. O tem, ali je res to lahko primerna rešitev naj bi odgovorila strokovna projektna naloga, ki so jo menda že izdelali.

Kot po pravilu in zmeraj doslej so se v javnosti že pojavili posamezni večji ali manjši strokovnjaki, ki zastopajo ene ali druge interese, ki opozarjajo, da niti zajetje pri Kubedu ni primerna rešitev. Nekateri so nasploh proti zajetjem, češ da voda iz njih ni kakovostna, drugi so enostavno proti. Vedno se najdejo strokovnjaki, ki najdejo po nekaj argumentov, ki nasprotujejo kateremu koli predlogu. Prav odzivi različnih strokovnjakov in »strokovnjakov« v javnosti so pripeljale do tega, da za Istro ni noben vodni vir dovolj dober. Po mnenju teh strokovnjakov Istra lahko prejema vodo iz hrvaškega zajetja Butoniga, ne bi bilo pa dobro, če bi pila vodo iz lastnega zajetja.

ČASOVNI NAČRT DELOVNE SKUPINE O NADALJNJIH UKREPIH

Torej ostaja glavno vprašanje, kako hitro je katera koli politika sposobna zagotoviti vodni vir Istri. Doslej to ni uspelo nobeni. S pripravo državnih prostorskih načrtov imajo v Istri zelo slabe izkušnje. Kar 20 let je trajalo, preden so začeli graditi drugi tir in 20 let že sprejemajo prostorski načrt za tranzitno cesto v Istro. Menda si politika

lahko takšno zavlačevanje privoščiti zgolj v Istri. Ministrstvo za naravne vire in prostor smo prosili, če nam lahko odgovori, kakšna je časovnica vseh postopkov in ukrepov. Odgovorili so: 1. Kratkoročni ukrepi (okrepitev kritičnih točk) najkasneje do 31. 12. 2024. 2. Srednjeročni ukrepi (nova vodovodna povezava na Krasu, ki bo Istri dobavljala največ dodatnih 100 litrov vode na sekundo) najkasneje do 31. 12. 2027. 3. Dolgoročni ukrepi (ti še niso dokončno izbrani in določeni) začetek gradnje predvidoma v letu 2026.

Za izvedbo posameznih nalog, ki jih predvideva strokovna projektna naloga, bo Direkcija RS za vode v začetku maja objavila javno naročilo. Za zdaj na ministrstvu predvidevajo, da bi nove vodovodne cevi gradili na podlagi sprememb občinskih prostorskih aktov. Če bi se ugotovilo, da bi šlo hitreje s pomočjo državnih prostorskih načrtov, bi sprejeli ustrezno novo odločitev. Za gradnjo za drževalnika vode bo sprejet DPN. Glede sporov, nejasnosti oziroma nesoglasij pri razpolaganju s posameznimi količinami vode med vodovodi so nam na ministrstvu odgovorili, da s predstavniki občin ministru Urošu Brežanu večkrat zagotovili polno kooperativnost pri urejanju medsebojnih razmerij. Ministrstvo bo na naslednjih sejah delovne skupine pripravilo osnutke dokumentov, ki bodo urejali način upravljanja in koriščenja posameznih vodovodnih sistemov.

Povzetek: letos bo normalna oskrba odvisna od tega, koliko vode je (ali še bo) padlo z neba in koliko ga bodo lahko zagotovili Hrvati in Italijani. Dodatno kraško vodo (ki le začasno rešuje problem) bi lahko najhitreje dobili čez štiri ali pet let. Dolgoročni ukrep pa naj bi začeli uresničevati leta 2026.

VLAK JE ZA VSE

Najboljše poti so tiste, ki jih skupaj ohranjamo zelene.

Razlike v cenah komunalnih privezov

Cene privezov v lucijskem kanalu Fazan so se v zadnjem obdobju močno dvignile, za čoln dolžine do sedem metrov je zdaj tam treba plačati 1400 evrov na leto. Cene za komunalne priveze drugod v slovenski Istri niso tako zasoljene, razlog pa je v tem, da z njimi upravljajo komunale, v Fazanu pa je od leta 2021 koncesionar Marina Portorož.

Če so morali lastniki do šest metrov dolgih plovil, privezanih v kanalu Fazan v Luciji, prej plačevati 840 evrov na mesec, je ta znesek zdaj precej višji, saj morajo letno za svoj privez Marini Portorož odšteti 950 evrov. Za čolne do sedem metrov je ta znesek še precej višji, 1400 evrov na leto, medtem ko lastniki daljših plovil plačajo 1700 evrov na leto. V Marini Portorož, ki ima za kanal Fazan sklenjeno koncesijsko pogodbo, podražitve utemeljujejo s stroški vzdrževanja.

“Ali to pomeni, da do sedaj niso delali nič?”, se sprašuje eden od lastnikov tam privezanega šest metrskega čolna. Kot pravi, je res videti tako, saj območje zaraščajo kanele, dovozna pot je slaba, ko je počil količek za privez, je trajalo dva meseca, da so ga zamenjali. Ob

tem je treba dodati še, da tamkajšnja plovila niso posebej varovana, ni priključkov za vodo in elektriko, ob večjih osekah pa iz kanala ni možno izpluti. Prav odstranitev mulja je sicer ena od prednostnih nalog, ki jo Marina načrtuje v kanalu. Za časnik Delo je pomočnik direktorja Kristjan Novljan povedal, da so 40 tisočakov investirali v prvo fazo, v naslednjih treh letih bodo zamenjali še za 30.000 evrov stebričkov, na novo bodo tlakovali obalo, dodatno poglobili kanal in poskrbeli za vzdrževanje lesenih pomolov.

V portoroškem krajevnem pristanišču medtem letna pristojbina skupaj z odvozom

odpadkov za čoln, dolg od 5,51 do 6,50 metrov znaša 356,33 evrov, za plovila od 6,51 do 7,50 metrov pa 521,95. Enake cene veljajo za piranski mandrač. Javno podjetje Okolje Piran je cene komunalnih privezov v pristaniščih Piran in Portorož nazadnje usklajevalo leta 2017, in sicer na podlagi pripravljenih cenitvenih analiz iz leta 2016.

V Kopru se višine pristojbin za uporabo priveza gibajo med 290 evrov (za kategorijo čolnov dolžine do 4 metre in 825,00 za kategorijo čolnov dolžine od 6 do 8 metrov), odvisno od lokacije in pristaniške infrastrukture, ki je na voljo. Veljavne pristojbine za uporabo komunalnih privezov se tam uporabljajo od 1. 2. 2014, pristojbine za ribiško pristanišče pa so v uporabi od 1. 1. 2016, so pojasnili v Marjetici Koper, ki upravlja tako z mestnim pristaniščem v Kopru, mandračem Badaševica kot tudi območjem pomola Sv. Katarina, mandračem Valdoltra in pomolom Adria Ankaran. Komunalni privez v občinskem pristanišču Izola zaračunavajo na podlagi veljavnega cenika z dne 26. 7. 2016. Od 5 do 5,99 metrov dolg čoln je v mandraču privezan za 395,28 evrov na leto, na plavajočem pomolu pa 439, 20. Komunalni privez za plovilo, dolgo od 6 do 6,99 metrov stane v mandraču 591,82, na plavajočem pomolu 657,58 evrov. V cene ni všteti odvoz odpadkov, velja pa omeniti, da so izolski plavajoči pomolčki pod ključem, kar zagotavlja večjo varnost.

EVA
BRANC

Dela na cesti za še večji prometni kaos

STANJE NA ŽE TAKO PREOBREMENJENIH CESTAH V SLOVENSKI ISTRI POSLABŠUJEJO ŠE DELA NA CESTAH IN S TEM POVEZANE ZAPORE PROMETA.

Dejstvo je, da so ceste v slovenski Istri preobremenjene in zaenkrat še nič ne kaže na to, da bi se stanje v kratkem izboljšalo, saj se gradnja cestne navezave na Hrvaško že leta in leta odmika nekam v prihodnost. Pločevinaste kolone so od pomladi do pozne jeseni zlasti ob koncih tedna in praznikih tako pravzaprav stalnica. Ko pa se že tako obremenjenim cestam pridružijo že raznorazne zapore ali delne zapore prometa zaradi vzdrževalnih ali investicijskih del, pa stanje postane neznosno. Na Družbi za avtoceste v Sloveniji (DARS) in v štirih istrskih občinah smo preverili, katera dela na cesti so trenutno v teku in kaj nas na istrskih cestah še čaka v kratkem.

Na Obalni hitri cesti je po lanskoletnih večmesečnih zaporah znova zaprt del vozišča med Koprom in Belvederjem zaradi izvedbe kableske kanalizacije za električni daljnovod. Zapora vozišča na tem delu ceste naj bi v skladu s pojasnili izvajalcev del, družbe NIVO

EKO, trajala predvidoma do 20. 6. 2023.

Druga večja dela se izvajajo na cestni trasi med Bivjem in Škofijami. Po pojasnilih DARS dela obsegajo obnovo vozne površine, zamenjavo kašipotne signalizacije, nameščanje blažilnikov trkov in izvedbo izletnih con. Dela na tem območju naj bi bila zaključena predvidoma do konca maja.

Po pojasnilih Mestne občine Koper druga večja dela in s tem povezanih zapor do poletja ne predvidevajo. Zaenkrat je aktualna le popolna zapora dela Kovačičeve ulice v Semedeli zaradi izgradnje nizkonapetostnega omrežja. Slednja naj bi veljala do predvidoma 5. maja,

v spodnjih Škofijah pa je zaprta državna cesta R3-741 zaradi ureditve krožišča proti Tinjanu.

V Izoli razen obnove ribiškega pristanišča druga dela na cestah po pojasnilih Občine Izola niso predvidena. »Gradbena dela v mandraču in na odseku Sončnega nabrežja se bodo zaključila junija. Izvajanje del se bo skušalo prilagoditi tako, da bodo negativni vplivi na okolje, prebivalce in prometni režim čim manjši,« zagotavljajo na izolski občini.

Tudi v Ankaranu večjih del na cestah, ki bi lahko vplivala na prometni režim, ne predvidevajo. Do junija so sicer v ankaranski občini aktualna tri gradbišča, in sicer izgradnja pokopališča, sanacija opornega zidu nasproti Spominskega parka Ankaran, kjer gre za skupen projekt z Direkcijo Republike Slovenije za infrastrukturo ter projekt Čisto za Koper in Ankaran, kjer gre za skupen projekt izgradnje javnega kanalizacijskega omrežja z Mestno občino Koper. V zvezi s to investicijo bodo po pojasnilih Občine Ankaran najverjetneje povezane delne zapore lokalnih cest, o katerih bodo javnost obvestili pravočasno.

Tudi v občini Piran večjih zapor prometa zaenkrat ne predvidevajo. Trenutno je na več predelih občine v teku gradnja fekalne kanalizacije, na nekaterih predelih pa tudi sočasna gradnja vodovodnega in optičnega omrežja.

Poleg tega načrtujejo tudi preplastitev nekaterih cestišč. Med drugim dela cestišča na cesti Obala v Portorožu, cestišča občinske lokalne ceste v Lonzanu v Sečovljah, cestišča občinske lokalne ceste Dragonja – Sv. Peter, cestišča občinske lokalne ceste Dragonja – Sv. Peter v središču Sv. Petra in cestišča občinske lokalne ceste v Ivankovcu. O zaporah, ki jih bodo za sabo prinesle te obnove, bodo javnost obvestili pravočasno.

AVDITORIJ
PORTOROŽ - PORTOROSE

6. 5. 11:00
 Koncert za otroke
Orkester Slovenske filharmonije:
ZGODBA O BAROČNI MODI

12. 5. 20:00
 Koncert/Stand-up jazz
RAMBO AMADEUS: "Večer glomazne poezije in razmajanega džeza"

www.avditorij.si · T: 05 676 67 77
 @avditorij · avditorijportoroz

GEDORE
KLAPA CAPRIS
FOLKLORNA SKUPINA OLJKA HRVATINI
GRUPPO FOLCLORISTICO OLJKA CREVATINI
GLEDALIŠKA SKUPINA DEKANI
GRUPPO TEATRALE DEKANI
OTROŠKA ANIMACIJA SAM SEBASTIAN
ANIMAZIONE PER BAMBINI SAM SEBASTIAN
VASKE STOJNICE
BANCARELLE LOCALI
MERENG DJ

1. MAJ NA SOCERBU
1° MAGGIO A SOCERB
 od 10. ure dalje / dalle ore 10

ORGANIZIRAN POHOD
 ESCURSIONE ORGANIZZATA
VSTOP PROST
ENTRATA LIBERA

KRAJEVNA SKUPNOST
 CRNI KAL

LE ATTIVITÀ DELLA CAN COSTIERA

BOBBY SOLO IN CONCERTO- GRANDE SUCCESSO TRA I CONNAZIONALI

Un successo andato oltre le più rosee aspettative. È stato questo il commento più ricorrente presso la Sala San Francesco a Capodistria, dopo il concerto del famoso cantante italiano Bobby Solo. Gli organizzatori, la CAN Costiera in collaborazione con le CAN Comunali, hanno faticato ad accontentare tutti gli appassionati di musica leggera accorsi per ascoltare il concerto di Bobby Solo, dedicato al 60.esimo della sua carriera. Oltre alle celebri canzoni presentate, che hanno riportato i presenti indietro con la memoria ai Festival di Sanremo, dove il famoso cantante si è imposto per due volte, ha letteralmente dominato la scena per due ore. Alle esibizioni canore, accompagnate dalla sua band, ma senza l'ausilio di coristi, Bobby Solo, al secolo Roberto Satti, ha intercalato racconti e aneddoti sulla sua vita, partendo inevitabilmente dalle sue origini triestine per parte di mamma, con divertenti battute in dialetto, che sentiva parlare in casa dai suoi genitori anche dopo il trasferimento della famiglia a Roma. Ha sfoderato una grandissima energia, che gli ha consentito di interpretare alla perfezione brani difficili, come quelli del suo idolo Elvis Presley o dei Beatles, senza dimenticare gli omaggi ai suoi grandi colleghi Domenico Modugno e Gino Paoli. Con le canzoni della tradizione italiana ha fatto cantare tutta la platea, che al termine ha ringraziato per la partecipazione e l'affetto dimostrato. Ha rivolto anche un ringraziamento agli organizzatori. Presenti nelle prime file i

BASE ECONOMICA CNI – ATTIVITA’ LEGATE AI BANDI APERTI

La CAN Costiera ha affrontato alla fine di aprile le novità legate al bando di concorso nell'ambito dei progetti per la base economica della Comunità nazionale italiana in Slovenia. Come spiegato dal segretario Andrea Bartole e dal coordinatore, Massimiliano Di Nardo, si trattava di far uscire nel più breve tempo possibile le condizioni per l'assegnazione dei mezzi previsti per la seconda misura dei progetti economici CNI. Sono in ballo 230 mila euro da assegnare a istituzioni, enti e altri soggetti legati alla Comunità nazionale italiana, da usare per la promozione della lingua e della cultura italiana, anche tramite iniziative turistiche o di migliorare le condizioni in cui queste organizzazioni operano. I tempi ristretti hanno chiesto un' altrettanto rapida risposta a quelle che sono state le nuove condizioni, emerse dalle consultazioni

con il Ministero degli affari economici di Lubiana. . È stata formata la nuova commissione che selezionerà i progetti economici migliori. La comporranno Alberto Manzin, Rita Chiavalon e Alan Potočnjak. Il Consiglio della CAN costiera, nel ruolo di cofondatore della scuola, ha espresso parere favorevole alla riconferma della professoressa Aleksandra Rogič a preside del Ginnasio italiano “Antonio Sema” di Pirano. Ha deciso che il presidente Scheriani rappresenti la CNI nella Commissione governativa per le Comunità nazionali. In conclusione è stato approvato il bando per il riconoscimento annuale della CAN Costiera, che va a premiare un connazio-

deputato Felice Žiža e il Presidente dell'Unione Italiana, Maurizio Tremul. La parte tecnica è stata gestita da TV Capodistria che ha poi trasmesso il concerto di Bobby Solo agli inizi di aprile.

CONSULTAZIONE TRA UPT, UI E CAN

I vertici dell'Università popolare di Trieste, rappresentati dal direttore Fabrizio Somma, il presidente della Giunta esecutiva dell'Unione Italiana, Marin Corva, i presidenti delle Comunità degli italiani del capodistriano e i coordinatori culturali delle CAN comunali si sono riuniti a Capodistria per valutare le possibili sinergie tra le istituzioni in campo culturale. Si è trattato di una prima verifica tecnica dei possibili passi da compiere nei prossimi mesi, estendendo il dibattito a tutta una serie di possibili interventi, non limitati quindi al bando di concorso pubblicato dall'UPT

per l'assegnazione dei mezzi messi a disposizione per la CNI dalla Regione Friuli Venezia Giulia. È stata l'occasione per confrontarsi su tutto l'impianto d'interventi a favore dei connazionali di Slovenia e Croazia. L'UI ha avuto modo di illustrare i progetti in cantiere per la promozione culturale, che interesseranno anche le CI e le Scuole con sede in territorio sloveno. Sono state citate le escursioni in Italia, le colonie estive per gli alunni, le manifestazioni sportive e altro, che andranno a vantaggio di tutta la CNI. Per le CAN l'incontro è stato senza dubbio positivo, un importante scambio d'opinioni che non potranno essere trasformate in attività immediatamente, poiché a metà anno le risorse finanziarie ancora disponibili sono limitate.

Sarà, invece, una valida base per impostare già dal prossimo autunno iniziative comuni, che vadano poi a concludersi nel 2024. Le conclusioni della riunione, svoltasi a porte chiuse poiché impostata come una consultazione tra tecnici, sono state valutate come molto positive, un dialogo costruttivo ed importante da tenere senz'altro aperto anche in futuro, oltre ai contatti già esistenti a vari altri livelli.

VISITA A KLAGENFURT DELLA CAN COSTIERA

Una delegazione della CAN Costiera, guidata dal segretario Andrea Bartole e da Chiara Vianello e Kim Jakopič dell'Ufficio per il bilinguismo, è stata ospite della Facoltà di Pedagogia di Klagenfurt, nella Carinzia Austriaca, che ha promosso un seminario soprattutto per i propri studenti sull'applicazione del bilinguismo. È stata l'occasione per presentare dettagliatamente agli interlocutori austriaci il funzionamento della Comunità nazionale italiana in Slovenia e delle sue istituzioni. In particolare è stato illustrato ai presenti la tutela giuridica di cui la CNI gode in Slovenia e l'attuazione pratica del bilinguismo sul territorio del suo insediamento storico. Bartole ha rilevato l'importanza di simili scambi per fare utili confronti sulle realtà dei Paesi vicini. Durante il dibattito a Klagenfurt sono emerse interessanti riflessioni e paragoni sulla realtà delle Comunità nazionali in Slovenia ed Austria. I partecipanti al seminario hanno dimostrato vivo interesse per la realtà della CNI e per gli argomenti toccati. Hanno posto domande concrete sul sistema scolastico della CNI, la rappresentanza garantita a vari livelli, l'uso pubblico dell'italiano e il rispetto del bilinguismo visivo e scritto in Slovenia.

CAN CAPODISTRIA- CONVEGNO STORICO SUL MEDIO EVO

Palazzo Gravisi Buttorai ha ospitato un simposio internazionale dal titolo “Edifici amministrativi comunali nel Medioevo – aspetto, significato, scopo”. Esperti dell' ICCHS – Centro Internazionale di Studi Storici Comparativi, Facoltà di Lettere e Filosofia presso l'Università di Lubiana, dell'Archivio Regionale di Capodistria, dell' Istituto Croato di Storia di Zagabria, dell' Istituto di Scienze Storiche dell'Accademia Croata delle Scienze e delle Arti di Ragusa e dell'Istituto di Storia presso l'Università del Montenegro con sede a Podgorica, hanno presentato i rispettivi antichi palazzi comunali con particolare riferimento alle loro particolarità storico- architettoniche. Per Capodistria di particolare rilievo durante il convegno, la relazione della ricercatrice Nella Lonza di Ragusa sui 600 anni dello statuto comunale capodiustriano. Il suo intervento colmo di spunti e riflessioni, è stato introdotto da Nada Čibej, direttrice dell'Archivio Regionale di Capodistria, con cenni di saluto portati dal Presidente della CI “Santorio” e vicesindaco di Capodistria, Mario Steffè e dal primo cittadino capodistriano, Aleš Bržan. Tra le autorità presenti il Console generale d'Italia a Capodistria, Giovanni Coviello. La prof.essa Lonza ha studiato gli aspetti storico e giuridici dello statuto capodistriano, esaminando la documentazione digitale del prezioso documento, il cui originale è conservato a Venezia.

SCUOLE- INIZIATIVA DIDATTICA DELLA PIETRO COPPO

Un'iniziativa didattica per passare dalla teoria alla pratica. È stata quella messa in atto dalla Scuola media Pietro Coppo e la Scuola d'infanzia L'Aquilone a Isola. Entusiasti protagonisti gli allievi dell'indirizzo per educatore scolastico che nel loro programma formativo hanno anche la preparazione alla parte ludica del loro futuro lavoro. Guidati dalla professoressa di educazione artistica, Fulvia Grbac, hanno creato una serie di giochi, burattini e altri sussidi didattici. In collaborazione con i piccoli dell'asilo hanno avuto modo di testare la

validità delle loro creazioni. Hanno riscosso un grande successo e la giornata è stata una vera festa per alunni, bambini e insegnanti. Il preside della Coppo, Alberto Scheriani, ha voluto rimarcare l'importanza di questo contatto diretto con la realtà lavorativa che i suoi studenti si troveranno di fronte una volta conclusi gli studi anche a livello superiore. È stato posto in rilievo l'ottima collaborazione instaurata durante l'esperimento, trasformatosi in una vera festa con i bambini e i loro futuri educatori impegnati a cantare e ballare. Evidente la soddisfazione di ambedue le parti per i risultati portati dalla giornata conoscitiva. Per la Coppo si è trattata di un'importante conferma

della validità dei programmi di studio che propone- come rilevato dal preside, prof. Alberto Scheriani. Per gli educatori, in particolare, l'istituto ha messo a disposizione negli ultimi mesi un'aula specializzata che consente di sviluppare la creatività dei ragazzi interessati alla pedagogia scolastica, ma utilizzabile anche dai loro coetanei degli altri indirizzi per le lezioni di educazione artistica.

Štiri podžupanje

DA SO V VSEH ŠTIRIH OBČINAH NA OBALI POŽUPANJE ŽENSKÉ, NI ZNAČILNO, JE PA SIMPTOMATIČNO. VSE VEČ ŽENSK VSTOPA V POLITIKO. SLOVENIJA IMA V TEM MANDATU PRVIČ PREDSEDNICO DRŽAVNEGA ZBORA IN PRVIČ PREDSEDNICO DRŽAVE. NI RAZLOGA, DA BI UGIBALI, KAKO SE BO ZATO SPREMENILA PODOBA DEŽELE, ENO PA JE ZAGOTOVO, FEMINISTI ALI NE, ŽENSKÉ PRINAŠAJO V POLITIKO VEČ EMPATIJE, VEČ SPORAZUMEVANJA, DRUGAČEN NAČIN VODENJA ... DRUGAČNOST. TO PA JE BIL TUDI RAZLOG, DA SMO ŠTIRIM PODŽUPANJAM OBALNIH OBČIN POSTAVILI PET ENAKIH VPRAŠANJ. KO BOSTE PREBRALI ODGOVORE, SE BOSTE NAJBŘŽ VPRAŠALI, ALI BI BILI DRUGAČNI, ČE BI ODGOVARJALI MOŠKI. NEKATERI ZAGOTOVO.

BARBARA ŠVAGELJ, OBČINA ANKARAN
Barbara Švagelj (1969) je študirala biologijo, je učiteljica naravoslovja, naravovarstvenica, zagovornica človekovih pravic, vzdržnega razvoja in solidarne ter strpne družbe. Leta 2011 je vstopila v politiko, nepoklicna županja je od leta 2014. V zdajšnjem mandatu ima pooblastilo za vodenje Krajinskega parka Debeli rtič ter za medobčinsko in regionalno sodelovanje.

Naj bo obala ena občina!? Zakaj da? Zakaj ne?
Najprej je potrebno razjasniti, da je območje, o katerem sprašujete, Slovenska Istra in ne Obala, saj je geografsko in zgodovinsko del polotoka Istra, nenazadnje je največje mesto v italijanščini tudi poimenovano kot glava Istre (Caput Histriae oz. moderno Capodistria). Obala je naziv, ki se je uveljavil v zadnjih desetletjih, ki pa nima ne vsebinske ne zgodovinske podlage, pa tudi geografsko ni ustrezen, saj imajo občine Slovenske Istre tudi obsežno zaledje, ki ni neposredno povezano z morsko obalo. Še odgovor: Vsekakor ni smiselno, da bi se štiri istrske občine združile v eno veliko predvsem zato, ker je

v velikih občinah premalo posluha in možnosti razvoja za specifiko malih lokalnih skupnosti. Lokalna samouprava na nivoju manjših občin lahko veliko bolj učinkovito skrbi za potrebe in interese svojih občanov in ozemlja. Posebej na območju Slovenske Istre pa imajo tri večja obmorska mesta in njihova ozemlja dolgo, tako rekoč zgodovinsko tradicijo samostojnosti, utrjeno na posameznih mestnih jedrih. Povezovanje teh občin je seveda smiselno in se tudi v zadnjem času aktivno udejanja na različnih področjih, a na nivoju pokrajine oziroma regije.

Skupna blagovna znamka obala!? Je izvedljivo? Bi koristilo?
Skupno blagovno znamko v povezavi s turizmom štiri istrske občine že imajo - Love-Istria, ki ima tudi svojo spletno stran. Tako povezovanje je nastalo iz skupnih potreb in interesov, saj gre za geografsko zaokroženo celoto, ki jo zaznamujeta obmorska lega in skupna zgodovina. Tako kot smo se pred nekaj leti začeli povezovati v kulturni in nekaterih administrativnih področjih, je sedaj aktualna skupna strategija turizma, ki gradi na tem povezovanju in izkušnjah. Skupna strateška izhodišča bodo vzpodbudila in pospešila trajnostni razvoj turizma z upoštevanjem značilnosti teritorija in njegovih primerjalnih prednosti.

Ženske v politiki. Je to posebno zavezništvo? Ali se poznate med seboj? Se srečujete? Se obveščate, posvetujete?
Delovanje v lokalni samoupravi je v primerjavi z državnim nivojem precej manj stvar politike in političnih nazorov. Predvsem se ukvarjamo s konkretnimi projekti in rešujemo zelo oprijemljive težave, ki jih imajo občani. Ker smo na lokalnem nivoju veliko bolj operativni, se na tem nivoju tudi povezujemo in sodelujemo, kar seveda ni vezano na spol. Posebnih srečanj ženskih predstavnic v lokalni politiki zato nimamo,

se pa poznamo in občasno zaznamo podobne težave. Tako kot na drugih področjih družbe je namreč marsikje tudi v lokalni politiki še vedno zaznana neenakopravnost žensk, mestoma tudi šovinizem, ki sta globoko zakoreninjena in še vedno nista presežena.

Katere tri projekte boste uresničile v naslednjem letu?
Projekti, s katerimi se ukvarjam, so dolgoročni in niso vezani na izvedbo v enem letu. Najbolj intenzivno se posvečam vodenju Krajinskega parka Debeli rtič, v katerem v tem letu uresničujemo investicijo v označevalne boje ter nakup čolna, z namenom izvajanja naravovarstvenega nadzora na morju. Sodelujemo pri projektih prijavah na različne Interreg in druge programske razpise EU, hkrati sodelujem pri skupnih kulturnih projektih štirih istrskih občin (Primorski poletni festival, Istrska kulturna strategija in drugi), pri pripravi Lokalnega programa kulture Občine Ankaran in pri različnih drugih projektih v Ankaranu na področju kulture in pri naravovarstvenih in prostorskih vsebinah.

MATEJA HRVATIN KOZLOVIČ, OBČINA KOPER
Mateja Hrvatin Kozlovič (1983) je magistra turizma, ustanoviteljica Hiške slovenske Istre. Od leta 2016 do pred kratkim je bila predsednica turistične zdruge, ki združuje lokalne po-

nudnike turističnih storitev v slovenski Istri in si prizadeva za trajnostni razvoj turizma celotne destinacije. Leta 2018 je na trg uvrstila izdelek Istrski zajtrk - Okusi Lokalno, ki združuje manjše lokalne pridelovalce slovenske Istre in številna doživetja.

Naj bo obala ena občina!? Zakaj da? Zakaj ne?
Občine slovenske Istre med seboj dobro sodelujemo in se združujemo na več področjih, med drugim smo Mestna občina Koper, Občina Izola, Občina Piran in Občina Ankaran pred dvema letoma ustanovile skupno občinsko upravo za skupno opravljanje nalog občinske uprave na področju občinskega inšpekcijskega nadzorstva, občinskega redarstva, civilne zaščite, požarnega varstva, notranje revizije in varstva okolja. S tem je že ustanovljen organ, ki kakovostno pokriva enake naloge vseh štirih občin. Poleg tega smo vse štiri občine junija 2021 sprejele Sklep o mnenju istrskih občin k osnutkom pokrajinske zakonodaje, v katerem smo predlagale ustanovitev svoje pokrajine z imenom Istra - Istria. Vsi, ki tu živimo, se zavedamo, da gre za enoten prostor ne glede na občinske meje. Če niti turist ne loči, kdaj prekorači mejo med občinami, bi morali v toliko večji meri domačini ponotranjiti preseganje občinskih meja. Prepričana sem, da je treba moči vseh štirih istrskih občin združiti in iskati skupne sinergije tudi v večjih infrastrukturnih projektih. Zlasti če želimo biti konkurenčnejši v širšem evropskem prostoru, je

pomembno, da smo složni in nastopamo enotno. Predvsem pa verjamem, da združevanje bistveno pripomore tudi k dvigu življenjske kakovosti vseh občanov v Istri, saj imamo tako v našem prostoru lahko na voljo večjo izbiro storitev, ki bi morale biti med sabo komplementarne.

Skupna blagovna znamka obala!? Je izvedljivo? Bi koristilo?
Destinacije Koper, Izola, Ankaran in Portorož-Piran smo že od leta 2017 združene pod skupno blagovno znamko Love Istria. Poleg tega nova nacionalna strategija slovenskega turizma (2022-2028) narekuje vzpostavitev regijske destinacijske management organizacije (DMO). Vse štiri občine zato nameravamo do konca leta 2024 znamko Love Istria nadgraditi v regijsko destinacijo, trenutno občine in lokalne turistične organizacije pripravljamo skupne strategije.

Ženske v politiki. Je to posebno zavezništvo? Ali se poznate med seboj? Se srečujete? Se obveščate, posvetujete?
Glede na to, da občine med seboj trdno sodelujemo, se podžupanje seveda poznamo, srečujemo, obveščamo in posvetujemo, in sicer na področjih, ki jih pokrivamo vsaka v svoji občini.

Katere tri projekte boste uresničile v naslednjem letu?
V Mestni občini Koper sem zadolžena za področje turizma in gospodarskega razvoja, zato tudi načrtovani projekti izhajajo zlasti s področja turizma, gospodarskega razvoja, kmetijstva in ribištva. Prvi projekt, ki bo ugledal luč sveta, je Vstopna točka za raziskovanje Kraškega roba in zelenega podežolja, ki bo služil informiranju splošne javnosti o projektu druge-

BOJANA LESKOVAR

ga tira na lokaciji ter kot referenčna točka zelenega podežolja in stičišča narave, turizma in športa. Sledi projekt OSP - Outdoor sports park oziroma Kraški rob, za katerega verjamem, da bo veljal za najboljši športno-turistični park v Sloveniji. Poznan bo po vrsti aktivnosti, ki jih obiskovalci parka lahko udejanjajo na prostem skozi vse leto, v sozvočju z naravo in trajnostnimi načeli ter z upoštevanjem potreb domačinov, ki živijo na tem območju. Skupaj s strokovnimi službami občine bomo v prihodnjih letih postavili tudi temelje za medgeneracijski center. Prav tako pripravljamo tudi izhodišča za razvoj tehnološkega stičišča. Ker gre za dolgoročnejše projekte, jih v enem letu zagotovo ne bo mogoče uresničiti v celoti.

BARBARA IMENŠEK, OBČINA PIRAN
Barbara Imenšek je letnik 1975 in je študirala politologijo - mednarodne odnose. Dvajset let dela v marketingu, prodaji, R&R in tržnih raziskavah. Ima svoje podjetje in nekaj zaposlenih in zato opravlja podžupanje nepoklicno. Zadolžena je za razvoj in pospeševanje podjetništva in in za izvedbo občinskega prostorskega načrta.
Združitev občin: smiselna odločitev? Zakaj da? Zakaj ne?
S pragmatičnega vidika bi se zagotovo odločila za združitev občin - vse štiri občine skupaj premorejo približno 92.000 prebivalcev, kar je malce manj kot tretjina prebivalcev Ljubljane, ki je ena mestna občina. Stroškovna optimizacija bi prinesla eno občinsko upravo in poenotene službe. Treba pa je upoštevati tudi druge vidike, kot je učinkovitost storitev za občane. Primer Medobčinskega redarstva kaže, da lahko združevanje občin prinese izredno poslabšanje storitev za občane, saj se že tako majhno število redarjev še zmanjšuje. Drugi izziv je delovanje na celotnem terito-

riju. Če bi se štiri občine združile v eno, bi bilo treba rešiti vprašanja, kot so sedež občine, volitve in enakopravno zastopanje v občinskem svetu. Obstaja velika verjetnost, da bi župan vedno prihajal iz največje občine, kar bi lahko povzročilo obstrukcijo volitev in popolno apatijo drugih občin. Kot podjetnica bi rekla DA, vendar ob pogoju, da stvari delujejo učinkovito, kot krajanka in podžupanja pa je v tem trenutku moj odgovor NE. Kljub temu pa so področja, kjer se morajo vse štiri občine združiti in delovati enovito, da bodo v slovenskem prostoru pridobile kot regija težo.

Skupna blagovna znamka obala!? Je izvedljivo? Bi koristilo?

Skupna blagovna znamka za obalo morda ni najboljša ideja, vendar pa bi lahko regija pod drugim imenom uporabila skupno blagovno znamko, kar je zagotovo izvedljivo. Čeprav imajo posamezne obalne občine svoje specifičnosti, bi lahko regija nastopala enotno in se tržila na mednarodnih trgih. Pri tem pa je ključno, da si postavimo jasne cilje - ali želimo biti destinacija za prenočevanje ali se želimo pozicionirati kot premium destinacija severnega Jadrana/Istre. Ali ponujamo izkušnje in turistična doživetja ter aktivnosti skozi vse leto, bi se radi osredotočili na trajnostno ponudbo in kakovost ali na množičen obisk? Vsaka občina ima svojo specifičnost, ki jo lahko promovira, vendar pa se pogosto zgodi, da se naše geografsko območje meša in ne vemo natančno, v kateri občini se nahajamo, zato bi bilo smiselno ustvariti

čudovito zgodbo o naši regiji, ki bi pritegnila goste, ki želijo uživati v kakovostni ponudbi, doživetjih in hrani naše destinacije.

Ženske v politiki. Je to posebno zavezništvo? Ali se poznate med seboj? Se srečujete? Se obveščate, posvetujete?

Zanimivo, kako je v zadnjih letih postalo pomembno omenjati spol; žensko podjetništvo, ženske v politiki. Vloga žensk v politiki postaja vse pomembnejša, saj se vedno več žensk odloča za kandidiranje, vendar pa osebno tega ne vidim kot posebno zavezništvo. Gre preprosto za dejstvo, da se ženske v določenem trenutku odločijo vstopiti v politične vode. Tudi sama sem se odločila za to, ker sem si želela sprememb v svoji občini in ker sem v poslovnem področju dosegla nivo, kjer ne potrebujem zaposlitve. Vedno lahko ustvarim več kot znaša nadomestilo na občini, kar mi omogoča, da ohranjam svojo integriteto in moralna načela ter sledim tistemu, kar me je gnalo, ko sem kandidirala.

Med udeleženci dogodkov in sestankov sem že srečala po eno podžupanjo iz vsake občine, vendar se trenutno ne srečujemo, obveščamo ali posvetujemo. Vsekakor pa bi si želela, da bi se ta praksa uveljavila, saj bi bili skupaj na določenih področjih močnejši. Sama sem že navezala stike z nekaterimi občinami na področju, ki ga pokrivam, vendar pa bomo videli, kako se bodo stvari odvijale v prihodnosti.

Katere tri projekte boste uresničile v naslednjem letu?

Podjetništvo je moja glavna prioriteta. Občinsko podjetje OTS bomo preoblikovali tako, da bo delovalo na področju vzpodbujanja podjetništva. Naš cilj je, da podjetnikom pomagamo pri rasti do te mere,

da bodo zaposlovali. Danes se soočamo s situacijo, ko mladi po študiju ostanejo v Ljubljani, saj v domačem kraju ne dobijo primerne zaposlitve. Z razvojem podjetništva si želimo to obrniti kakor tudi zagotavljati storitve z višjo dodano vrednostjo. Za uspeh bi si štela, če bomo v naslednjem letu lahko kandidirali za Evropsko nagrado za spodbujanje podjetništva. Drugi projekt je zasnova in uresničitev dogodkov čez vse leto, kjer bomo združili vse deležnike iz občine. Dogodke je potrebno načrtovati vnaprej in dati možnosti ponudnikom izdelkov in storitev, programa, da so integralni del načrtovanja in seveda izvedbe. Naša občina ima kar nekaj edinstvenih trenutkov in danosti, ki jih ne izkoristimo dovolj. Pomorski krst na primer. Nobena druga občina v Sloveniji nima takšne prireditve. Pomembno je, da iz tega naredimo dogodek, o katerem se bo slišalo daleč naokoli.

Včasih smo 1. in 2. maja vsi drveli na razstavo cvetja v Marino Portorož – to je tradicija, ki jo je potrebno oživiti. Včasih smo z Zlato vrtnico in Osatom skrbeli, da je bila naša okolica urejena, to je tradicija, ki bi jo tudi bilo dobro obuditi.

Prva večja stvar iz tega niza je organizacija decembrskih aktivnosti v občini Piran. To združujem s podjetništvom in v aprilu je prvo srečanje vseh, ki želijo aktivno pristopiti k temu. Zavedam se, da sama ne zmorem vsega, prav tako pa vem, da imamo med občani ogromno posameznikov z vrhunskimi idejami, ki samo čakajo, da so slišane in se jim jih pomaga udejanjati. Strategija za mlade je tretji projekt. Urad za družbene dejavnosti me je kar določil, da bom aktivna v skupini za to in tako smo skupaj z mladimi, ŠIMCOM, UDD, posamezniki začeli pripravljati strategijo. Naš cilj je, da jo do konca maja 2023 dokončamo, damo v obravnavo na občinski svet in potem začnemo udejanjati. Strategija za mlade mi je še posebej pri srcu, saj sem v pogovoru z mladimi iz naše in drugih občin dobila vtis, da smo nanje preprosto pozabili. Sprejem te strategije na OS pomeni, da bomo morali resno pristopati k izvedbi lete in tako mlade spet postaviti v središče. Uspeh na tem področju bi bila pridobitev certifikata Mladim prijazna občina. Se pa zavedam, da to ni izvedljivo v enem letu, saj zajemajo ukrepi za mlade tudi stanovanjsko politiko, lahko pa vsa ostala področja, ki so načrtno obravnavanje področja mla-

dine, participacija mladih, organiziranje mladih, informiranje mladih, zaposlovanje mladih, izobraževanje mladih in mobilnost mladih takoj spravimo v prakso.

NATAŠA ČERIN, OBČINA IZOLA

Nataša Čerin (1976). Magistrirala je na Ekonomsko-poslovni fakulteti v Mariboru, smer informatika in elektronsko poslovanje. Že 23 let zaposlena v gospodarstvu, kjer pokriva predvsem področji informatizacije in optimizacije poslovnih procesov, poznajo jo kot eno najbolj aktivnih članic Kulturnega društva Malija. Kot članica Liste Izola prihodnosti je bila 2018 izvoljena v občinski svet.

Naj bo obala ena občina!? Zakaj da? Zakaj ne?

Glede na to, da je to kompleksno vprašanje, vam želim ponuditi nekaj vidikov o tej temi.

Zakaj da? Ena od možnih prednosti združitve obale v eno občino bi lahko bila boljša usklajenost in učinkovitost pri upravljanju infrastrukture, storitev ter projektov v regiji. Naša Istra je majhna in gosto naseljena območja, ki so medsebojno tesno povezana in imajo podobne izzive, kot so promet, okolje, turizem, urbanizacija ter gospodarski razvoj. Z združitvijo občin bi lahko dosegli celovitejši pristop k reševanju teh izzivov ter boljše usklajevanje in sinergijo med območji. Poleg tega bi lahko združitve občin prinesla tudi večjo ekonomsko moč in konkurenčnost. Skupna občina bi lahko bolje izkoristila svoje potenciale, privabljala več naložb in sredstev ter si lažje prizadevala za razvoj infrastrukture, turizma, kulture, športa in drugih področij.

Zakaj ne? Kljub potencialnim prednostim obstajajo tudi določeni izzivi in pomisleki glede združitve občin slovenske Istre v eno samo. Ena od skrbi je povezana z lokalno identiteto in avtonomijo posameznih občin. Občine na obali imajo svoje zgodovinske, kulturne in družbene značilnosti, ki jih želijo ohraniti ter se poistovetiti s svojimi lokalnimi prebivalci. Poleg tega bi lahko združitve občin prinesla tudi izzive glede upravljanja, organizacije ter dostopnosti do lokalnih storitev. Obala je že zdaj turistično območje z velikimi nihanjem števila prebivalcev glede na sezono, kar bi lahko vplivalo na pravično porazdelitev sredstev,

storitev in infrastrukture v primeru združitve občin. Pomemben vidik je tudi vključenost lokalnega prebivalstva v proces odločanja. Treba je zagotoviti, da se prebivalci slovenske Istre vključijo v odločanje o morebitni združitvi občin ter da se njihove potrebe in interese ustrezno upošteva. Ideja o združitvi slovenske Istre v eno občino ima svoje prednosti in prinaša izzive. Prednosti vključujejo boljšo usklajenost, učinkovitost, ekonomsko moč in konkurenčnost, medtem ko so izzivi, povezani z lokalno identiteto, avtonomijo občin ter vključenostjo lokalnega prebivalstva v proces odločanja. Kot podžupanja Občine Izola sem odprta za razpravo o tej ideji, vendar menim, da je treba temeljito preučiti vse vidike, vključno z mnenji lokalnega prebivalstva, preden bi se sprejelo kakršnakoli odločitev. Pomembno je zagotoviti, da se upošteva interese in potrebe vseh vpletenih ter da se doseže soglasje glede morebitne združitve občin. Hkrati se zavedam, da lahko tudi brez formalne združitve občin na Obali sodelujemo in si prizadevamo za skupne cilje, kot so trajnostni razvoj, ohranjanje naravnega in kulturnega okolja ter izboljšanje kakovosti življenja za vse obalne prebivalce. Sodelovanje, koordinacija in povezovanje med občinami so ključni dejavniki za doseganje skupnih ciljev, ne glede na obliko upravljanja.

Skupna blagovna znamka obala!? Je izvedljivo? Bi koristilo?

Prav skupna blagovna znamka je bila eno od vodil za pripravo skupne turistične strategije vseh štirih občin. Tovrstna strategija je lahko korak v smeri uvedbe skupne blagovne znamke Slovenska Istra, vendar pa je treba upoštevati, da je to kompleksen proces, ki zahteva široko sodelovanje med vsemi občinami, turističnimi ponudniki, lokalnimi podjetji in drugimi deležniki. Poleg tega je pomembno, da se upoštevajo posebnosti in identiteta vsake posamezne občine, da bi se zagotovilo, da bo skupna blagovna znamka v skladu z njihovimi cilji in interesi.

Uvedba skupne blagovne znamke Slovenska Istra bi lahko imela potencialne koristi za celotno območje Istre v Sloveniji. Povečala bi prepoznavnost regije na domačem in mednarodnem trgu, lahko bi privabila več turistov, spodbujala gospodarsko rast ter krepila povezanost in sodelovanje med občinami. Zavedam pa se, da pa bi morali skrbno upoštevati tudi potrebe lokalnega prebivalstva in mnenja ter stališča vseh vpletenih deležnikov.

Ženske v politiki. Je to posebno zavezništvo? Ali se poznate med seboj? Se srečujete? Se obveščate, posvetujete?

Glede na to, da smo vsi politični predstavniki zavezani skupnim ciljem in interesom našega območja, se trudimo za enotno delovanje in sodelovanje v korist vseh naših občanov in občanov, ne glede na spol. S podžupanjo Agnese Babič se poznavam že od prej. Redno se srečujemo, izmenjujemo mnenja ter se posvetujemo pri odločitvah.

Katere tri projekte boste uresničile v naslednjem letu?

V naslednjem letu se name ravava aktivno vključiti v več projektov, ki bodo prinesli napredek na različnih področjih. Čeprav konkretni projekti še niso določeni, se želim osredotočiti na tiste, ki bodo imeli pozitiven vpliv na Izolo in njeno okolico. Pri tem je pomembno omeniti, da so končni projekti odvisni od številnih dejavnikov, vključno z razpoložljivimi sredstvi, zakonodajo, prednostnimi nalogami ter usklajevanjem s partnerskimi institucijami in skupnostjo. Skupaj bomo skrbno preučili možnosti in se angažirali v projektih, ki bodo najbolj učinkoviti za doseg naših ciljev in prinesli pozitivne spremembe za našo občino.

KATJA PEGAN

VSEGA
JE KRIVA
MARJANA
DERŽAJ

To je naslov Klečevega dramskega besedila iz leta 1993, ki me vedno navihano asociira na režiranje predstave Sanja Valentin, saj je brez pesmi Ko gre moja pot od tod verjetno ne bi bilo. Pesem, ki jo je napisal Fran Milčinski Ježek, uglasbil veliki Mojmir Sepe, živo in prepričljivo pa jo poje Marjana Deržaj, v moji glavi prebiva že dolgo. Našla sem jo med iskanjem materiala za eno od številnih proslav, ki sem jih pripravila, da bi se skupaj veselili praznika, se povezali in da nam bi bilo lepo. Potem je kar ostala in na veliko jutranjih sprehodih je dajala ritem mojim korakom. Pesem je neskončno prijazna in zdravilna. Morda bi jo morali utekočiniti in prodajati kot zdravilo. Tako namreč pravi Sanja Valentin o besedni zvezi ljubim te, ironično seveda. Marjanina pesem pa je svetla in tako zelo resnična. Vedno se mi je zdelo, da nam Ježek s svojimi humornimi in duhovitimi pesmimi in popevkami daje navodila za življenje. Ko gre tvoja pot od tod je ena sama prispodoba svobode, saj v njej zapuščanje in odpuščanje odigrata ključno vlogo. Podajata si roke kot v kakšnem dekliskem plesu, kolu. Ježek v pesmi pravi, da se ljudje v življenju srečujemo nenehoma, da v teh srečanjih puščamo sledi, ki so verjetno navdih življenja za nas in druge. Ob slovesu si podarjamo objeme in z njimi moči, slovo naj bo objem dveh rok, pravi, in ne kupa pelina. Ko sem brala dramsko besedilo, je bila Sanja Valentin ves čas ovita v kokon te melodije. Seveda sem ji namenila tudi druge pesmi Marjane Deržaj, predvsem zato, ker jih igralka Anja Drnovšek odlično zapoje, in ne bi bilo prav, da tega daru ne bi delila z občinstvom. Ampak tudi to ne bi bilo dovolj, če Anja ne bi v celoti posvojila te ženske, rojene izpod peresa liverpoolskega dečka, ki je ob dopoldnevih v delavskih stanovanjih poslušal žene, čakajoče na svoje može in v razmišljanju o svojih življenjih. To pa je zelo blizu zasavskim hribom, od koder je na naše morje prišla Anja. In tako Marjana Deržaj vrtinči duh, da poplesuje v ritmih ljubezni, in vse, kar v sebi nosi zametke življenja, se razbohoti kot narava spomladi, neubranljivo, z radovednostjo in strastjo brzi življenju naproti. Ampak to niso edine pesmi, ki so mi nosile poglede in vzdih Sanje Valentin. Na morju, neskončno globokem, kot mu pravi sama, je čoln in v njem je srečanje veliko in pomembno. Srečanje s Costasom ali srečanje s sabo. Sanja v tem prizoru poje Marjanino interpretacijo El condor pasa, ki jo je upesnil Gregor Strniša. V resnici pa sem sama na tem mestu vedno slišala Balaševičevo pesem Život je more. In ob tem občutku široke, težke vode, ki se vali po ravnici, sem kljub vsemu videla to veliko ptico, ki me je prepričala, da bo Sanja Valentin letela v svojem življenju skupaj z Marjano Deržaj. In neke daleč za njo bomo vsi ostali peli z Đorđem: Život je more, pučina crna, po kojoj tonu mnogi što brode. Nije mi srce plašljiva srna, ja se ne bojim velike vode. U jutra rana plaše me senke minulih dana, sećanja mutna kao u laži, kao u snu. Ipak se borim, ipak se nadam, sve manje letim, sve više padam.

LEON MAGDALENC

SPET NAM JE
USPELO

Kaj za vraga nam je uspelo? V enem letu smo ponovili stare zgodbe. Te zgodbe imajo skupno preprosto ime. Daj bog, da drugemu ne. Ob vsakih državnoborskih volitvah se vzpodbujamo, kako vsak glas odloča. Prelevimo se v aktiviste, ki jim ni vseeno. Prepričani smo, da imamo volilci vedno prav ter ponavljamo staro zlajnano politično floskulo, da je edina prava anketa rezultat volitev. In takrat, na tisti večer veličastnih zmag, radi rečemo, da so sanje postale resničnost. Potem pa sledimo nenapisanemu scenariju v petih točkah. Prva točka je investicija. Vse invenstiramo v zmagovalca. On je naš do-bitek na loteriji, naš odrešitelj in naša naložba. Vsa pričakovanja, vsa razočaranja, vse zamere in vsa upanja projeciramo vanj. Za trenutek postane naš bog. Druga točka je branjenje. Novega odrešitelja branimo na vseh možnih platformah in napadamo vse, ki mu že na prvem zasedanju parlamenta postavijo bombico. Ne eno, kopico. V bran mu stopimo ob vsaki nerodnosti ali spodrsrljaju s preprosto obrazložitvijo, da se šele uči, da ima dobre namene in dajmu mu že, prosim, čas. Čas je ves čas naš argument. Ne pričakujte čudežev čez noč. Pri tem nam tudi novi izbranec zvesto asistira. Ves čas odločitve in reforme prestavlja v prihodnost. Tretja točka je čudenje. Naenkrat se začnemo čuditi. Zakaj za vraga ne uredi tega in tega, zakaj dopušča, da določene stvari še kar tečejo po starih tirnicah, nacionalna televizija na primer? Zakaj k sebi pripušča te in one modele? Zakaj se naenkrat spreminja? Četrta točka je razočaranje. Pojavi se razočaranje na vsej črti. Sprašujemo, se ali smo spet zgrešili, ali smo spet šli na volitve kot osli, ki stalno hodijo na led. Razočaranje prepoznamo tudi pri drugih. Postajamo razočarana množica, ki vidi samo še slabe stvari. Nobenega optimizma, nobenega prepoznavanja dobrih potez in nobenega odobravanja. Razočaranje počasi vodi v melanholijo in pesimizem, ki se vedno konča z isto ugotovitvijo. Vsi so isti. Peta točka je užitek. Na koncu spoznamo, da smo si vse to želeli, da uživamo v tem, kako še enemu ni uspelo. Užitek najdemo v spodrsrljajih drugega, v neuresničenih obljubah in celo malih lažeh. To smo iskali in dobili. Dobili to sladko zadoščenje, da se je zgodovina spet ponovila. Užitek ob spremljanju neuspeha drugega ima mobilizacijski potencial. Začnemo iskati novega odrešitelja. Seznam spet dobiva nova imena, čudežne dečke, izjemne managerje, prekaljene mačke in nove obraze na sceni. Začenjamo nov krog črtanja imen in obkroževanja favoritov. Prav to smo počeli že pred dobrima dvema letoma in na mojem seznamu je bilo prvo ime prav Robert Golob. Predlagali so mi ga prijatelji, ki jim zaupam in vem, da dobro poznajo zakulisja in mehanizme delovanja države, oblasti in upravljanja z našim bogastvom, ki sliši na ime samostojna Slovenija. Potem se je vse zgodilo, kot v dobro napisanem filmu. Prejšnji odrešitelj ga vrže z vrha pomembnega prodajalca elektrike, nepremišljena poteza se mu vrne kot bumerang, ki ga sklati z oblasti. Upam, da spet ne prelitl mimo kakšen bumerang, saj verjamem, da investicije in časa še nismo porabili. Z malo optimizma torej upihnimo prvo svečko.

ANDREJ MREVLJE

KITAJSKA
SPREMINJA
SVET

Pred nekaj dnevi je FBI v New Yorku aretirala kitajska državljana, ki naj bi vodila tajno policijsko postajo - tako so ta, novi kitajski sindrom, označili ameriški mediji-, ki je podružnica nacionalne agencije za zbiranje podatkov o kitajskih državljanih, s sedežem v Fuzhouvu. Dejansko je zdaj zapečateni njujorški “policijski” urad v četrtem nadstropju zgradbe v njujorškem China Townu bolj podoben anonimnemu uradu kot pa policijski postaji. Kot vemo, se - recimo ji raje agencija, ekspozitura - ukvarja z nadzorom in zbiranjem podatkov o kitajskih državljanih v tujini,sledi pa tudi tujim državljanom, ki imajo poslovne in druge stike na Kitajskem. Bi lahko to bili nastavki za kitajsko Cio? Ne, kitajski obveščevalni organi so prepleteni z drobovjem zunanjega ministrstva, tiskovno informativnih uradov in agencij, diplomatskih služb. Najdete jih v vseh veleposlaništvih. Zdaj razkrite “policijske postaje” pa so zgolj lovke uradnih obveščevalnih služb, a zadeva je seveda bolj zapletena. Aretacije v New Yorku je pospremlilo 34 obtožnic, ki so jih poslali članom prave kitajske nacionalne policije, ker so ti zlorabljali družbenih mreže za drezanje in grožnje številnim kritikom režima v Pekingu, ki živijo na območju Združenih držav. Skratka, kot se danes temu reče, prisostvujemo metastaziranju Kitajske po vsem planetu. Proces, ki ga opazujemo že več kot 30 let, je proces graditve imperija, ki se zdaj širi na področje soft power, z univerz, preko Konfucijskih inštitutov, medijev i.t.n. Počutim se privilegiranega, da lahko ta proces opazujem;do sedaj je potekal vzorno in bolj ali manj linearno. In ker sem zamudil gradnjo Rimskega imperija, me je proces gradnje kitajskega imperija očarala, spoznal sem da imperialna moč potuje po povsem drugih algoritmih. Ameriški imperializem smo použili z jazzom, rockom, skratka z množično kulturo, zaradi česar dolgo nismo videli njegovega ozadja. Presenetilo nas je, da se mora ameriški imperij zdaj boriti za staro pravdo. Gradnje kitajskega imperija pa se spomnim od prvega koraka. Bilo je enkrat v poznem poletju leta 1974, ko sem pohajkoval po New Yorku dan pred poletom v Evropo, pa sem si dejal, okey, pa si oglejmo še ta Empire State Building. Ni me pretresel, kajti če si dva meseca v mestu, potem en sam nebotičnik ne spremeni tvojega pogleda na svet. In vendar se mi je zgodilo ravno to. Pred dvigali za spust na zemljo opazim skupino približno dvajsetih Kitajcev. Bili so vsi enako oblečeni, isti tip Maove uniforme, vsi v sivi barvi. Takrat nisem vedel, da gre za državne, partijske funkcionarje. Delegacija se mi je zdela kot skupina otrok na peskovniku, čeprav se niso smejali. Nato pa je počilo. Lift se odpre, in ker je bilo pred Kitajci nekaj drugih turistov, so brez velike diskusije ugotovili, da njihovo telo ne more vstopiti v dvigalo. S kratkimi korakci se je skupina kot eden umaknila in počakala na novo dvigalo. Gledal sem njihove obraze, bili so avatarji pod veliko napetostjo, ki je izginila, ko so ugotovili, da je tudi rep njihove skupine zdaj v dvigalu. Prizor si bom zapomnil do konca dni, pred tistim dvigalom sem spoznal princip kitajske misli, enotnosti in discipline, ki je mi nikoli nismo imeli. Dve leti kasneje sem bil že na Kitajskem in se še naprej čudil ponotranjeni disciplini, ki ni duhovna temveč povsem pragmatična, učinkovita metoda. No ja, čeprav še nedokončan, kitajski imperij že kaže nekaj razpok.

DORJAN MARUŠIČ

KO PROSTO-
VOLJNO
POSTANE
OBVEZNO

Začelo se je, ponovno ali tokrat zares. 12. aprila je poslanska skupina Svobode vložila predlog zakona o dejanski ukititvi prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja. Tiho, preprosto, skoraj v posmeh vsem preteklim propadlim političnim naporom. Ali je res tako preprosto? Ali res samo odločitev peščice, baje treh odločevalcev? Upam, da je bil vsaj minister za zdravje seznanjen o tej hitri gasilski akciji. Taka odločitev je bila (in vselej mora biti) politična, z vsemi njenimi posledicami. Vsi strokovni predlogi in argumenti so bili namreč doslej vselej spolitizirani. Predlog preprosto vrača prostovoljno zdravstveno zavarovanje v samo izhodišče, saj se je prispevek pred dobrimi tremi desetletji zbiral na ZZZS, šele kasneje na Vzajemni in nato drugih zasebnih zavarovalnicah. Obveznost plačila pa dejansko pomeni, da tako zbrana sredstva predstavljajo javna zdravstvena sredstva, kar bo Slovenijo z okrog 83 % javnih sredstev za zdravstvo umestilo v vrh držav EU. Dejansko bo imel zakon pomembne posledice le za tiste državljane in državljanke, ki se doslej niso odločili za vstop v prostovoljno shemo zavarovanj, saj naj bi ta tudi zanje postala obvezna. Zakonodajni predlog in spremljajoči sklep Vlade o »zamrznitvi« prispevka je na drugi strani vse dosedanje plačnike premij prostovoljnih zavarovanj razbremenil tveganja povišanja plačil vsled naraščajočih stroškov v zdravstvu zaradi vse večjega obsega storitev v zadnjih mesecih. Do teh bo, ob vseh prizadevanjih ministra za zdravje za povečanje obsega opravljenih zdravstvenih storitev za izboljšanje dostopnosti s skrajševanjem čakalnih dob, nedvomno prišlo. Zelo preprost izračun pokaže, da bo v primeru potrjenega zakona s prenosom premij na ZZZS, zamrznitve premije in večjega obsega zdravstvenih storitev finančno breme za celotno družbo nižje, kot bi bilo ob neuveljavljeni spremembi. Povečane stroške naj bi namreč do konca leta pokril proračun. Dejansko gre za velik korak nazaj v prihodnost, saj se bo šele sedaj začela prava vsebinska razprava o košarici pravic, saj samo predlagan manever ne more zagotoviti dovolj sredstev za vse nedopustno čakajoče paciente na prepotrebne zdravstvene storitve, nujne vložke v infrastrukturo in opremo v naših zdravstvenih zavodih, razvoj novih tehnologij in metod zdravljenja. Nenazadnje, umestitev dolgotrajne oskrbe v socialne storitve družbe ne bo razbremenila nujno potrebnega finančnega pokritja potreb državljanov in državljanek. Projekcije za naslednjih sedem let niso vzpodbudne, potrebno bo priskrbeti dodatnih pol milijarde eurov. Lahkotna politična poteza, ki bo morala vzpodbuditi pripravo strokovnih podlag za umerjeno družbeno razpravo o vzdržnem pokritju celotnega obsega javne košarice zdravstveni pravic, promociji zdravega načina življenja ter spremljanju rezultatov zdravljenja za dvig kakovosti življenja državljanov in državljanek. Čaka nas zdravstveno obarvano vroče poletje.

BETTY FRANCA - KOPRČANKA V SILICIJEVI DOLINI V ZDA

ODŠTEKANA PUPA IZ ISTRE

»Z ZDRAVIM NEUPOŠTEVANJEM NEMOGOČEGA LAHKO LJUDJE NAREDIJO SKORAJ VSE.«
TE MISLI, KI JO JE PODPISAL LARRY PAGE - SOUSTANOVITELJ GOOGLA, BETTY FRANCA, KI ŽE 27 LET ŽIVI V ZDA, V MLADOSTI NI POZNALA. PREBRALA JO JE ŠELE TAKRAT, KO SE JE PRESELILA V SILICIJEVO DOLINO, REGIJO, KJER JE RAČUNALNIK – KRALJ. TU SO DOMA PODJETJA GOOGLE, APPLE, FACEBOOK, ADOBE, YOUTUBE, PAYPAL ... TU JE TUDI SEDEŽ PODJETJA CADENCE DESIGN SYSTEMS, MULTINACIONALKE ZA OBLIKOVANJE PROGRAMSKE OPREME, KJER JE BETTY ZADNJI DVE LETI ZAPOSLENA KOT VIŠJA STROKOVNA SODELAVKA FINANČNEGA DIREKTORJA. VELIKO POTUJE, V ŽIVLJENJSKI NAVDIH SO JI RESNIČNE ZGODBE HEROJEV. ENA NJENIH ZADNJIH NENAVADNIH POTI JE BILA V GOROVJE ANDI, SKUPAJ Z EDUARDOM STRAUCHOM, ENIM OD PREŽIVELIH TEŽKE ZGODBE IZ LETA 1972, KI JO VES SVET POZNA IZ FILMA IN KNJIGE ŽIVI. BETTY RADA SKLEPA PRIJATELJSTVA IN ZAJEMA ŽIVLJENJE – NE Z ŽLICO, PAČ PA Z ZAJEMALKO.

IZ KOPRA ČEZ OCEAN

Začelo se je v Srednji turistični šoli v Izoli, kjer ji je kot dijakinji šola smrdela, spričevalo pa je bilo pogosto polno negativnih ocen. Bila pa je radovedna avanturistka, gnalo jo je k novostim, k preizkušanju meja in odkrivanju novega, zanimalo jo je, koliko kot človek prenese in zmore. Takšna je. In tako jo je odneslo v ZDA. Mami Sonji je bilo hudo, ko se je odločila, da gre v svet, a jo je razumela. Za trikratno ceno je kupila njeno staro »katrco« in ji tako prispevala dovolj zagonskih sredstev za prve korake v novem svetu. Začetki v ZDA niso bili enostavni, počela je marsikaj, delala tudi v strežbi in postajala vse bolj utrujena. Vedela je, da za boljše plačano delo potrebuje nova znanja, izobrazbo.

Tečaj računalništva ji je prinesel službo v nepremičninski agenciji, kjer je bila administratorka za pogodbe, težav z angleščino pa ni imela nikoli. Ob delu se je, stara 27 let, najprej vpisala na college, nato na ugledno Univerzo Berkeley, kjer je diplomirala iz politologije in si prislužila štipendijo ter po nasvetu svojega nadrejenega, takoj, dokler je bila njena volja do študija še sveža, vpisala še magisterij iz poslovne administracije na San Francisco State University: »To je bil zame neznanski podvig, po neuspehih v srednji šoli sem dvomila, da mi bo uspelo. Študij je bil pomemben zaradi pridobivanja novih znanj, še bolj pa, ker sem morala biti zaradi študija ob delu zelo disciplinirana, da nisem duševno in telesno pregorela, da si nisem nabrala preveč kreditov. Ta, na novo pridobljena disciplina, mi pomeni skoraj toliko kot sama diploma.« Nato jo je pot iz San Francisca odnesla v znamenito

BETTY NA BORMEU

to Silicijevo dolino, v San Jose - največje mesto te doline - neverjetni košček sveta, kjer je računalnik Kralj. Betty je imela s svojimi nadrejenimi srečo, podpirali so jo, spodbujali. Od različnih direktorjev, ki jim je skozi leta kot višja strokovna sodelavka urejala urnike, krojila dneve in obveznosti, se je res veliko naučila. Pogosto je mislila, da bo za vedno ostala le pomočnica direktorjem. Nikoli si ni predstavljala, da ji bo znanje, ki ga srka od njih in se še vedno vsak dan znova čudi, česa vse je zmožen človeški um, pa naj bo to iz strasti, potrebe ali radovednosti, nekoč pomagalo pri upravljanju lastnega podjetja. Nastalo je zaradi velike ljubezni do mačk, posebej do potepuške muce Silly, ki jo je Betty rešila, negovala in kasneje tudi izgubila.

LJUBEZEN DO MAČK – IZJEMNA PODJETNIŠKA IDEJA

Mačke ima Betty zelo rada. V torbici ima vedno mačje priboljške za potepuške muce, vrsto let je prostovoljno pomagala v zavetiščih za živali, v svoji soseski skrbi, da se ne razmnožujejo in ne postanejo prevelika nadloga, saj jih potem ljudje sovražijo in z njimi grdo ravna. Nekaj muc ima seveda tudi pod svojo streho, te so prav njene in z enim od njih, to je bil črni

S KONJI V ANDIH- PRAV TU SE JE ZGODILA NESREČA

potepuški maček Medo, ki si je priboril pravico do vstopa v njeno sobo in njeno posteljo (kar ljubitelji živali zlahka razumejo), je imela težave. Polulal se je na postelji, aaahhh... To se je dogajalo leta 2015. Takrat je Betty začela iskati primerno tkanino, s katero bi prekrila posteljo in kavč – vodoodporno, seveda. A obenem takšno, ki človeški koži in posteljnini pusti dihati. Preko spleta je neumorno raziskovala materiale, jih preizkušala in po dolgih mesecih vendarle našla izdelek, ki pa ga ni mogla naročiti le v skromni količini za lastne potrebe, pač pa v 500 kosih. Ni imela ravno veliko denarja, a podatki, ki jih je izbrskala na spletu, so bili izjemno zgovorni: »85 milijonov Američanov ima domače živali. 71 odstotkov le-teh svojim živalim dovoli na posteljo. Kar je okrog 60 milijonov ljudi. Samo v ZDA! Ni hudič, da mi ne uspe, sem si rekla, naročila teh 500 kosov, ustanovila podjetje in mu v spomin na ljubljeno potepuško muco Silly, dala ime Silly Legacy. Ko je tovrnjak pripeljal tovor, sem pomislila, koliko

NATAŠA BENČIČ
RADIO KOPER

NJENI NAVDIHI, NJENE POTI

»Če me prikažeš kot odštekano Istrijanko, mi bo čisto OK,« mi je napisala Betty, ki mi je že nekaj let, odkar jo spremljam po Facebooku, z njo pa sem pred leti delala tudi radijski intervju, v velikih navdih. Upa si, kar gre in gradi svojo samozavest vsak dan znova, pomaga ljudem in živalim, zmore tudi takrat, ko morda v duši dežuje, čeprav ima rada smeh in dobro voljo. Vrsto let je s svojim motorjem potovala vsepovsod, a je zaradi nevarnosti na cesti to ljubezen začasno opustila, ni pa opustila ljubezni do mačk, glasbe, potovanj. Njene poti so drzne, eksotične, a vendar organizirano varne.

Tako kot je ona, ne da bi se tega sploh zavedala, v navdih drugim, so ljudje in zgodbe, ki že dolgo vrsto let navdihujejo njo: »Rada imam resnične zgodbe o herojih. Zgodbe ljudi, ki so doživeli kaj neobičajnega, težkega in se kljub vsem težavam izvlek-

podjetij v Silicijevi dolini (Silicon Valley) se je rodilo prav v garažah – Hewlett Packard, recimo. Ustanovljen je bil leta 1930 in velja za zibelko te doline ... pa Apple, Google in mnoga druga znana imena tehnologije. Le zakaj se ne bi tako rodilo tudi podjetje, povezano s potepuško muco Silly?« Betty je, nekoliko prestrašena, ta vodoodporna in človeški koži prijazna pregrinjala ponudila na spletu in na svoje veliko presenečenje kmalu izpraznila garažo in tako vedno znova. Prejema navdušena pisma kupcev, ki se jim pogosto nasmeje, saj pregrinjala pomagajo mačkam, psom, morskim prašičkom, činčilam, udomačenim podganam, tudi dojenčkom in starejšim s težavami z inkontinenco. Ko jo kdo vpraša, kako kaj posel, odgovori: »Dokler bo po svetu na milijone norih ljudi, kot sem jaz, ki mačke ali psa ne vržejo iz spalnice, bo posel v redu.« K sodelovanju jo je povabilo podjetje Wayfair, največja spletna trgovina za pohištvo v ZDA. V času kovida je zaradi dela od doma imela dovolj časa za raziskovanje tržišča in tako je delovanje podjetja razširila še v Kanado, kasneje v Veliko Britanijo in Nemčijo, kar ni bilo enostavno, saj je evropski trg drugačen. Amazon, preko katerega posluje, pa ji je poslovanje z Evropo celo odsvetoval, a takrat so bile prevleke že na ladji in na poti v Nemčijo: »Vse to me ni prav nič prestrašilo, saj sem Slovenka in Slovenci smo obkroženi z različnimi kulturami, navajeni birokracije in poslovnih zapletov, haha.«

PO SPUSTU S KILIMANDJARA SO NAZDRAVILI Z REFOŠKOM VINA KOPER, KI GA JE BETTY SKRILA V KOVČEK

li. Oni so dokaz, da človeški um, duša in telo zmorejo veliko več, kot si mislimo. Zagotovo pa me nobena zgodba ni tako globoko pretresla kot zgodba v filmu in knjigi ŽIVI (Alive, avtor Piers Paul Read). Resnična zgodba o pogumu, odločnosti, predanosti, junaštvu, solidarnosti. Film sem gledala pred skoraj tridesetimi leti, nato sem prebrala knjigo, po spletu sem vedno znova raziskovala, videla vse dokumentarce, prebrala vse knjige o resnični zgodbi iz leta 1972. Takrat se je za tiste, ki tega morda ne poznate, rugby ekipa iz države Urugvaj s prijatelji in družinami s čarterskim letalom Fairchild 571 odpravil na prijateljsko tekmo v Čile. Letalo je zaradi pilotove napake treščilo v gorovju Andi, rep in krila letala so se odtrgala, trup letala pa je s potniki zdrsnil več kilometrov v dolino. Med 45 potniki je na koncu 16 mladih fantov preživel 72 dni na ledeniku. Ker je ves svet mislil, da so vsi umrli, so jih po desetih dneh nehali iskati. Dva od teh fantov sta se enainšestdeseti dan po nesreči odpravila po pomoč in po desetih dneh plezanja po neusmiljeni kordiljeri uspela priti do civilizacije in seznaniti svet, da je na ledeniku še 14 živih, hudo shiranih in poškodovanih fantov.« Ta zgodba je bila izjemno težka, spremljal jo je ves svet. Na 3500 metrih nadmorske višine je bilo ponoči tudi trideset stopinj pod

ničlo in če so hoteli preživeti, so morali sprejeti izjemno težko odločitev in poseči po mesu poginulih prijateljev. A najbolj so pogrešali vodo, saj se zaradi mraza ledenik ni topil. Ta zgodba je zaznamovala in navdihnila mnogo ljudi, tudi Betty: »Spraševala sem se, kako so preživeli, kaj so čutili, razmišljala, kako bi takšno tragedijo doživljala jaz. Bi bila med tistimi, ki nergajo ali med tistimi, ki bodrijo, bi vztrajala, bi se predala? Tako sem nekoga decembrskega dne sredi epidemije kovida spet brskala po spletu, spet pogledala film Živi in našla spletno stran, ki je vabila na letno ekspedicijo v Ande, na kraj letalske nesreče, v spremstvu enega od preživelih, Eduarda Straucha.«

PRIJATELJSTVO, POGUM – Z A VEDNO

In je šla. Že tri tedne po objavi, brez posebnih predpriprav, v ne posebej dobri kondiciji, a si je rekla: »Daj, dvigni se s tega kavča in pojdi!« Januarja 2022 je tako letela v Mendozo v Argentini, spoznala Eduarda Straucha, ki je zdaj star 75 let in izžareva posebno karizmo človeka, ki je preživel najhujše, ki počne marsikaj in je danes motivacijski govornik in zelo poseben turistični vodič. Z jeepi so se odpeljali v Ande do kmetije, kjer so jih pričakali vodiči s konji in mulami in nato dva dni hodili čez hribe, doline,

EDUARDO STRAUCH (DESNO) IN ROBERTO CANESSA (NA SREDINI) - JE EDEN OD DVEH FANTOV, KI STA S SVOJIM ODHODOM V CIVILIZACIJO REŠILA PONESREČENCE V ANDIH

deroče reke, vse do kraja nesreče, kjer ni danes čisto nič. Tudi ledenika ni več, saj je segrevanje ozračja naredilo svoje. Če je bila cikcakasta pot na hrbtu konja Pampera težka navzgor, je bila za navzdol dobesedno nora, saj so videli v globino. Vse dni je mala skupina zanesenjakov preživela v družbi Eduarda Straucha, ki je potrpežljivo odgovarjal na njihovo radovednost, tudi o hranjenju s človeškim mesom, ki jim je omogočilo preživetje. Čeprav je Urugvaj in na splošno vsa Južna Amerika zelo verna, so jih razglasili za heroje in Cerkev jim je to dejanje odpustila. Eduardo je o tej neverjetni izkušnji povedal, da vselej zmaga instinkt preživetja, ko se znajdeš pred dejstvom. Ob povratku jim je predstavil Roberta Canesso, enega od tistih dveh fantov, ki sta zmogla pot v civilizacijo in rešila ostale preživele. Betty Franca so sodelavci ob povratku vprašali, kam namerava na naslednje potovanje. Doživetje v Andih bi težko prekosila s čim še bolj norim, a je skupina »fanatikov«, ki so bili v Andih, skupaj z Eduardom že v juliju istega leta 2022 odšla na Kilimanjaro, najvišjo goro v Afriki (5895m): »Naporno je bilo. Tisti dan, tik pred vrhom, ko dihaš le s 40 odstotkov kisika in se dobesedno plaziš, si moraš reči: »Ne glej gor, plazi se naprej, enkrat bo konec ! V mislih pa sem vseskozi imela preživele letalske nesreče v Andih, ki v svojih motivacijskih govorih in zapisih velikokrat rečejo: Verjemi mi, človeška duša in telo zmoreta dosti več kot si mislimo!« Njena naslednja pot z Eduardom Strauchom in prijatelji bo v Slovenijo. Imeli bomo srečo, da ga spoznamo.

Pomol okusov

6. 5. 2023

severni pomol

www.visitizola.com

NE VESTE, KAJ BI Z ODSLUŽENIM RAČUNALNIKOM?

V tem članku vam bom opisal primer ponovne uporabe odsluženega računalnika, ki vas bo popeljal v romantične čase prejšnjega tisočletja. Dobrodošli v svetu retro iger za vas, vaše otroke in vaše vnuke. Preureditev starih računalnikov v retro igralne konzole je v zadnjem obdobju zelo v porastu. To najlažje storimo s pomočjo operacijskega sistema Batocera na osnovi Linuxa. Namenjen prvenstveno pretvorbi računalnika v igralno konzolo za igranje iger namenjenih za Nintendo (NES), Super Nintendo, Sega, PlayStation, itd.. Če to želite storiti, potrebujete:

- Star računalnik (z vsaj 4GB RAM in 120GB diskom)
- USB ključek (vsaj 8GB)
- Prenosni računalnik ali drugo napravo za prenos datotek
- Batocera operacijski sistem, ki je dostopen na spletu
- Program za prenos datotek (denimo Etcher)

Najprej prenesete Batocera operacijski sistem s spleta. Nato uporabite program

za prenos datotek, da zapišete ISO sliko na vaš USB ključek. Operacijski sistem lahko nato zaženete iz USB ključka.

Retro igre so znane po svoji preprostosti in igrivosti, kar mnogi pogrešajo v sodobnih videoigrah. Nekatere izmed najbolj priljubljenih retro iger so postale prave klasike, ki še danes navdušujejo igralce po vsem svetu. Med najbolj priljubljene štejejo: Super Mario Bros., The Legend of Zelda, Sonic the Hedgehog, Tetris, Pac-Man, Street Fighter II, Donkey Kong, Contra in še bi lahko naštevali. Retro igre so hkrati odlične v smislu

SREČANJE KOBILARN V LIPICI

V LIPICI SE BODO SREČALE DRŽAVNE KOBILARNE OSMIH DRŽAV IN TAKO PROSLAVILE VPIS TRADICIJ REJE LIPICANCEV NA UNESCO SEZNAM NESNOVNE KULTURNE DEDIŠČINE

Vpis tradicij reje lipicancev na Unescov seznam nesnovne kulturne dediščine predstavlja pomemben korak pri ohranjanju in promociji te zgodovinske pasme konj ter njenih tradicionalnih vzrejnih metod.

Lipicanski konji izvirajo iz regije Kras na meji med Slovenijo in Italijo ter so vzrejani v tem okolju že od 16. stoletja. Kobilarna Lipica je postale glavni center vzreje lipicancev, ki so bili uporabljeni za vojaške namene in predstavitve kraljevskih dvorov v Evropi.

Danes so lipicanci znani po svoji gracioznosti, inteligenci in nagnjenosti k učenju. Vendar pa je ohranjanje te zgodovinske pasme konj in njihovih tradicionalnih vzrejnih metod postalo velik izziv za rejce zaradi različnih faktorjev, kot so tehnološki napredek in spremembe v okolju.

Vpis na seznam nesnovne kulturne dediščine UNESCO pomaga pri ohranjanju teh tradicij in vzrejnih metod, ki so se razvile skozi stoletja. Poleg tega pa predstavlja tudi priznanje za vse rejce lipicancev, ki so ohranili to zgodovinsko pasmo konj in njen pomen za kulturno dediščino.

V Lipici se bo kmalu odvijal dogodek, ki bo v ospredje postavil pomen vpisa državnih kobilarn na seznam svetovne dediščine

ne UNESCO. Gre za Festival Lipicanca, ki bo potekal v vikendu 20. do 21. maja letos. Na festivalu se bodo predstavile vse državne kobilarne, ki so sodelovale pri vpisu na UNESCO. To so Kobilarna Lipica, Spanischen Hofreitschule – Lipizzanergestüt Piber, State Stud Farm Đakovo I Lipik, Národný žrebčín Topolčianky, Állami Ménesgazdaság Szilvásvárad, Regia Natională A Pădurilor – Romsilva, Allevamento Statale del Cavallo Lipizzano, Javna ustanova Ergela “Vučijak” Prnjavor.

Festival Lipicanca bo potekal na različnih lokacijah v Lipici, kar bo obiskovalcem omogočilo, da bodo spoznali celoten kompleks kobilarne ter se seznanili z zgodovino in tradicijo lipicanske pasme. Na festivalu bodo obiskovalci lahko uživali v različnih prireditvah, ki bodo potekale skozi ves festival, in se udeležili delavnic, na katerih bodo spoznali več o vzreji konj ter tradicionalnih obredih, ki so povezani z lipicansko pasmo.

Ena najbolj pričakovanih prireditev na festivalu bo predstava lipicancev, ki bo potekala na hipodromu Kobilarne Lipica v nedeljo 21. maja ob 15.00. Gre za eno najbolj znanih predstav konjenišтва na svetu in bo zagotovo navdušila vse ljubitelje konj. Poleg predstave lipicancev bodo na festivalu potekale tudi druge predstavitve, ki so povezane z nesnovno kulturno dediščino. Tako se boste lahko udeležili delavnice suho zidne gradnje ter spoznavali večšine čipkarstva.

Foto: Mitja Božič

€ - PROMOCIJSKO SPOROČILO

KARLO RADOVAC

Računalniški center
kjer za vsako težavo najdemo rešitev

Računalniške storitve, Karlo Radovac s.p.
Obala 105, 6320 Portorož
TEL.: 040 227 846
web: www.3xr.si

UNIVERZALNI TEMELJNI DOHODEK, DRUGI DEL:

Kako lahko država financira univerzalni temeljni dohodek in sočasno odplača javni dolg

V OSNOVI JE UNIVERZALNI TEMELJNI DOHODEK (UTD) NEPOGOJEN DOHODEK, KI GA UPRAVIČENEC PREJEMA V NEKEM ČASOVNEM INTERVALU IN ZADOSTUJE ZA POKRITJE NAJOSNOVNEJŠIH ŽIVLJENJSKIH STROŠKOV. PO DEFINICIJI SODEČ JE UTD SOCIALNI TRANSFER. V RESNICI PA JE MNOGO VEČ KOT TO. UTD JE LAHKO UČINKOVITO MAKROEKONOMSKO ORODJE S POMEMBNI MI UČINKI NA GOSPODARSTVO, DRUŽBO IN DRŽAVO. ZARADI SVOJE PRILAGODLJIVOSTI OMOGOČA VRSTO VARIACIJ IN S TEM DOSEGANJE RAZLIČNIH CILJEV. ČE BI VSAK PREBIVALEC NAŠE DRŽAVE PREJEL UTD V VIŠINI OKOLI 700 EVROV MESEČNO, KAR PREDSTAVLJA PRAG TVEGANJA REVŠČINE V SLOVENIJI, BI TO NA LETNI RAVNI ZNAŠALO OKOLI 17 MILIJARD EVROV, KAR JE VEČ KOT CELOLETNI PRORAČUN.

Kako financirati državne izdatke, je osrednja skrb vsa-kokratne vlade. Vsaj morala bi biti, če čuti odgovornost do prihodnjih generacij in daje prednost dolgoročnim rešitvam in ne instant političnim bombonom, ki kupujejo mir javnosti ter prinašajo točke na volitvah. Kljub temu se država trošenju ne more izogniti. Slovenija veliko proračunski sredstev namenja za plače zaposlenih. Javni izo-braževalni sistem, zdravstvo, uprava, državne službe in zavodi, policija, gasilci itd. pač zahtevajo svoj kos pogače. In prav je tako. Poleg tega naša država veliko namenja tudi za socialno zaščito prebivalstva in investicije v go-spodarstvo. Najmanj sredstev pa namenja za obrambo, stanovanjske politike in zaščito okolja. Po drugi strani naj-več denarja pobere od davka na dodana vrednost, doho-dnine in trošarin. Sledijo sredstva iz proračuna Evropske unije in davek od dohodka pravnih oseb. Država Slovenija večinoma več potroši kot ustvari. Težko bi bilo drugače. V zadnjih petnajstih letih se je morala spopasti najprej s finančno krizo in nato še s pandemijo. Sledili sta inflacija in druginja. Za vse omenjene tegobe je Slovenija porabi-la veliko sredstev, saj bi v nasprotnem primeru krize še močnejše udarile po prebivalstvu. Ta denar si je naša dr-žava morala izposoditi na finančnih trgih. V teh dneh je vlada sprejela rebalans proračuna. V letu 2023 bo znašal predvidoma 2,9 milijarde evrov, kar je tretji največji proračunski primanjkljaj v zgodovini drža-ve. Za obresti izposojenega denarja bo šlo 645 milijonov. Plačujemo jih, ker smo si od finančnih trgov izposodili evre in brez najetega kredita jih ne moremo dobiti. Če želimo uporabljati to valuto, moremo najeti kredit ali pridobiti več sredstev, kot jih porabimo. Slovenski dolg v letu 2023 znaša približno 70 % bruto domačega proizvo-da (BDP). Z drugimi besedami: 70 % tistega, kar na leto ustvarimo vsi v Sloveniji (država, gospodarstvo, ljudje, izvoz), predstavlja javni dolg. Če ste se ob tem prijeli za glavo, vas bodo naslednji podatki morda nekoliko pomiri-

li: javni dolg Italije znaša 151 % njihovega BDP, hrvaški predstavlja nekje 73 %, Avstrijski 83 % in Madžarski 80 %. V tem pogledu je že dolgo svetovna rekorderka Japonska, ki je svojim posojilodajalcem dolžna 261 % lastne-ga BDP (vir: Google).

SVETOVNI DOLG ZNAŠA 99 % SVETOVNEGA BDP

Način, kako financirati UTD, se skriva v ob-stoječi monetarni mehaniki. V mislih imamo predvsem lastnosti denarja, ki ga uporablja-mo – evra. Gre za monetarni sistem, ki – kot smo videli, temelji na izdajanju dolgov. Brez dolga ni evrov. Kar ostane po plačilu dolgov, so obresti, ki so jih deležne banke in druge finančne ustanove. Obstajajo torej instituci-je, ki so praviloma v zasebni lasti in za svoje početje ne odgovarjajo volivcem. Imajo pa pravico, da iz nič ustvarijo denar in ga nato posojajo v zameno za obresti. Ne samo, da posojajo nekaj, česar nimajo, ampak za to zahtevajo tudi plačilo. Ker obresti ni ustva-ril nihče, poleg tega pa jih banke praviloma računajo eksponentno, so neodplačljive do naslednjega ustvarjanja denarja. Od tu iz-haja naslednja zanimivost, četudi ima lahko vsak ekonomski subjekt dovolj denarja, da odplača svoje dolgove, so vsi dolgovi v celoti praktično neodplačljivi. Če bi kot družba, dr-žava ali kot celotna svetovna ekonomija vse-eno poskusili odplačati dolg, bi ugotovili, da nimamo dovolj denarja. Z drugimi besedami: na svetu ni dovolj denarja, da bi lahko odplačali celotni svetovni dolg.

UTD KOT VZPOREDNA VALUTA

V Evrosistemu (sestavljajo ga Evropska centralna banka (ECB) in nacionalne centralne banke držav članic EU, ki so sprejele evro) države za ohranjanje li-kvidnosti gospodarstva izdajajo obveznice in se zadolžujejo pri bankah in drugih finančnih in-stitucijah ter za to odplačujejo obresti. Takšno početje je dra-go in nesmiselno, še posebej v primeru, ko denar predstavljajo zgolj številke na računalniških monitorjih. Gre namreč za digi-talni denar. Veliko bolj učinkovi-to je, če država ne ustvarjanja denarja preko dolgov, ampak »številke na monitorjih« natiпка sama. To lahko doseže tako, da izda brezobrestne obveznice brez dospetja oziroma držav-ne dobropise, ki jih legitimira za polnovredno sredstvo za plačilo davkov, taks, dajatev, koncesnin, kazni in drugih obveznosti, ki jih imajo ekonomski subjekti do države. Pogoji, da bo država te dobropise sprejela za plačilo, pomeni, da ni razlogov, da jih ne

»

70 % tistega, kar na leto ustvarimo vsi v Sloveniji, predstavlja javni dolg.

bi za plačilo sprejel vsak. Vsakdo, tako fizične osebe kot podjetja, imajo namreč obveznosti do države. Državni dobropisi bodo tako postali vzporeden polnovreden denar. Zgodovina kaže, da so bile države, ki so vpeljale vzporedne valute in s tem vzele nekaj moči centralnemu bančništvu, veliko bolj odporne proti krizam in recesijam. Ker želimo, da bo brezobresten vzporedni denar družbi dobro služil, moramo definirati lastnosti, ki ga bodo loči-le od konvencionalnega denarja in njegovih slabih plati. Prva in zagotovo ena najpomembnejših lastnosti je, da bo prišlo novo menjalno sredstvo v obtoke nedolžniško z neposrednim prenosom sredstev v obliki UTD vsem čla-nom družbe. Tako bo nov denar zaobšel (ne)logiko držav-nih obveznic, bančnih kreditov in omogočil neodvisnost od bančnega sistema. Danes centralne banke in vlade v želji po čim večjem šte-vilu transakcij in s tem čim večjem obsegu ekonomije stavijo predvsem na večanje količine (ponudbe) denarja v obtoku. Pri tem zanemarjajo obtočno hitrost denarja, ki je za uspešno delovanje ekonomije prav tako ali še bolj pomembna. Gre za to, kako hitro denar kroži med raz-ličnimi ekonomskimi subjekti. Če se hitrost poveča, se ob isti količini (ponudbi) denarja poveča tudi obseg eko-nomije, ne da bi to vplivalo na cene. Zato je nujno, da bo količina nove monetarne mase fiksna, vplivalo pa se bo predvsem na hitrost njenega obračanja. Količina denar-ja v obtoku se lahko fiksira na več načinov (npr. na zlato), najbolj smiselna pa se nam zdi fiksacija na število pre-bivalcev. Edino prebivalci imajo potrebe in želje. Hitrost obračanja novega – vzporednega denarja bo zaradi nje-gove nedolžniške komponente že tako večja od hitrosti obračanja denarja, kot ga poznamo. Tako bi bil nov denar bistveno bolj menjalno sredstvo kot varčevalno sredstvo. Ta paradoks, da je denar oboje hkrati, je ena velika cokla za ekonomijo in nima prav nobenega smisla. Ekonomi-ja potrebuje brezkompromisno menjalno sredstvo, da lahko menjava poteka brez nepotrebnih omejitev. Vsak kompromis, posebej z drugo skrajnostjo, torej z denar-jem kot varčevalnim sredstvom, je slab in slabi pravo poslanstvo denarja: biti menjalno sredstvo. Pri vzdrževanju fiksne količine denarja je prav tako po-

membno, da nov denar ne bo podvržen kre-ditnemu bančništvu in njegovemu multipli-katorju oziroma kakršnikoli stopnji rezerv, ki je manjša od 100 %. Imetniki UTD bodo lahko presežke posojali po določeni obrestni meri, odvisno od časa vezave depozita in se tako izognili obdavčitvi neaktivnih depozitov ter ohranili vrednost svojih zaslužkov. Obresti bodo linearne in ne eksponente. UTD ne bo papirnati denar. Obstajal bo samo digitalno. Upravičenci ga bodo prejeli na bančne kartice. Z njim bodo lahko plačevali tudi na spletu. Pozitivni učinki novega – vzporednega de-narja bi torej bili:

- kreditni krč bo bistveno manjši prob-lem, kot je, ker bo obstajala alternativa denarju bank,
- povečala se bo notranja potrošnja,
- s fiksacijo količine denarja v obtoku se bomo znebili inflacije in deflacije,
- s prepovedjo obrestno obrestnih malverzacij se bosta povečala BDP in zaposlenost, znižali pa se bodo stroški financiranja, torej tudi cene končnih izdelkov (danes v povprečju 40 % malo prodajnih cen predstavljajo stroški fi-nanciranja oz. obresti).

Sodobne krize so nazorno pokazale, da so obstoječe ureditve finančnega, bančnega in denarnega trga pomanjkljive. Zakonitosti in pravila, ki te trge opredeljujejo, služijo zgolj oz-kemu krogu ljudi – lastnikom kapitala. V zad-njem času se celo zdi, da sta gospodarstvo v celoti in država servis omenjenim trgom in ne obratno. Mehanizmi na teh pomembnih trgih ne delujejo v dobro vseh, vsakokratne krize to samo še potrjujejo. Kolektivizacija posledic špekulacij, finančnih balonov, stra-hu in napačnih odločitev je zadnji dokaz za to. UTD v predlagani obliki zavrača nekat-

MATEJ SUKIČ

re sporne finančne, bančne in denarne mehanizme in names-to teh ponuja boljše. UTD kot vzporedni denar z lastnostmi, ki smo jih opisali zgoraj, je lahko pomembno makroekonomsko orodje, saj povečuje stabilnost, likvidnost in konkurenčnost go-spodarstva, hkrati pa prebival-stvu zagotavlja določeno stopnjo kupne moči. Ker bi UTD lahko za-menjal večino državnih socialnih transferjev, pa bi država privarčevane evre lahko namenila za odplačilo javnega dolga.

»

Obstoječe ureditve finančnega, bančnega in denarnega trga so pomanjkljive.

Društvo Bolnikov z Distonijo Slovenije
Slovenian Dystonia Society

dbd

Distonija je motnja gibanja, ki se kaže kot ponavljano vzdrževanje nenormalnega položaja telesa ali kot pojav ponavljanih gibov. Lahko se pojavi na enem ali več delih telesa. Najpogostejša oblika je žariščna distonija vratu (spastični tortikolis). Ocenjujejo, da je pogostnost (prevalenca) 20-4000 bolnikov na milijon prebivalcev. To pomeni, da bi lahko trenutno v Sloveniji bilo do 8000 bolnikov z vratno distonijo. Gre za kronično bolezen, ki pomembno vpliva na kakovost življenja bolnikov, njihovo samopodobo in vsakdanje življenje.

Več na spletni strani www.distonija.si, kontakt: info@distonija.si

Nacionalna kampanja ozaveščanja strokovne in laične javnosti o distoniji.

PRIMORSKA PODJETNICA PETRA PAROVEL

Odločna mlada dama, ki je zaustavila Ljubljano

Nedavno je bilo v Ljubljani noro. Kaos v nakupovalnem središču BTC je povzročilo odprtje nove prodajalna športnih oblačil. Mlade ženske so več kot dve uri čakale v vrsti, da so si lahko kupile pajkice in druga športna oblačila. Za kaos je poskrbela komaj tridesetletna Koprčanka Petra Parovel, ki je kljub mladosti uspešna podjetnica, ki zna spretno krmariti med delom, skrbjo za hčerko in moža ter prostim časom. Ves čas aktivna in nasmejana uživa v življenju in (poslovnih) izzivih.

»Prihajam iz okolice Kopra in sem močno navezana na to prekrasno mesto oziroma morje. Kljub mladosti imam že zdaj kopico lepih spominov. Kako lepo smo se med odraščanjem imeli na Koprskih nočeh, kasneje Rumenih, pa druženj na stari mestni plaži, v Kepici pri tržnici, naši šoli na stebrih ... Večinoma pa sem otroštvo preživela po hribih in gričih okrog Kopra. Vesela sem, da se je podoba Kopra spremenila na bolje, vendar ne bom nikoli pozabila mesta svoje mladosti, kot je bilo takrat. Vesela sem, da je bilo takrat tudi manj pravil, v resnici smo lahko veliko več ušpičili kot danes. Več svobode je bilo, vsaj v mojih očeh,« pripoveduje Petra, ki je šla nato študirat v Ljubljano, ampak ni zdržala več kot dva meseca. Kar hitro je obupala in se vrnila. »Pogrešala sem sonce, bolj umirjen življenjski slog in Primorco. V prestolnici se nisem znašla niti se nisem predajala sanjarjenjem, temveč sem si želela nekaj »več« narediti iz sebe. Pravzaprav nisem sanjala, ampak sem kar vedela, da mi bo uspelo. Želja po ustvarjanju športnih oblačil ni izhajala iz modnih in oblikovalskih krogov niti nisem najprej šivala za Barbike, potem zase in še za druge, temveč iz ljubezni do športa, udobja, aktivnega življenjskega sloga. Že pred leti sem želela

na slovenski trg pripeljati modna oblačila za vsakdan in aktivnosti hkrati, ampak me je potem pot zanesla v osebno trenerstvo in dokler nisem rodila, sem se oklepala tega,« pravi Petra, ki se ni ustrašila dela, temveč je začela pogumno graditi svoje podjetje, ki je raslo iz leta v leto.

OD ČISTILKE WC-JEV DO USPEŠNE PODJETNICE

»Seveda uspeh ni prišel čez noč. Veliko je bilo neprespanih in prekokanih noči, težkih nog, žuljev, ... Na to gledam kot na dolgo pot, ki se je začela že v najstniških letih, ko sem trdo delala in že verjela vase, da bo to trdo delo nekam pripeljalo. Prijela sem za vsako delo in ni me sram priznati, da sem na neki točki čistila tudi wc-je. Ne samo v eni službi in kadarkoli sem se počutila »ponižano«, sem si govorila - nekega dne me ne bo več tu. To je samo stopnica. Seveda pa je z lastnim podjetjem prišla tudi večja odgovornost, pa tudi velik pritisk. Zaenkrat še iščem recept za obvladovanje tega,« pravi diplomirana kineziologinja in certificirana prehranska svetovalka, ki od leta 2020 navdušuje s svojimi pajkicami, trenirkami ter drugimi modnimi in športnimi oblačili. Z užitkom razvija nove kose oblačil, zelo priljubljene med ženskami. »Nekaj naših kosov je še vedno narejenih na Kitajskem, sicer pa zdaj vse skupaj pomikamo v Evropo, ampak še vedno je Kitajska močna z materiali in načini šivanja, Evropa

se težje kosa z njimi, zato težko najdeš proizvajalce. Hvaležna sem, da smo jih in smo v dogovarjanju in šivanju primerkov, da najdemo pravi dizajn, material in vse naredimo, kot je treba, preden se izdelek postavi na trg pred končnega kupca in prav v tem se razlikujemo. Čeprav še ne moremo povsem potrditi trajnosti, etičnosti, si za to močno prizadevamo na to pot, kolikor se le da. Ne naročimo kar izdelka in nanj pripišemo logotip, ampak je zadaj cela veriga od ideje, dizajna, popravkov, obračanja, izpopolnjevanja. Morda nekega dne pridemo celo do svoje tovarne,« je povedala ta ambiciozna mlada ženska, katere podizvajalci so za njeno blagovno znamko SWY proizvedli okoli sto tisoč pajkic! Šivajo jih nekaj na Kitajskem, skoraj polovico pa zdaj v Evropi (Turčija, Portugalska, Poljska, Madžarska, nekaj malega tudi v Sloveniji). Petri pa še zdaleč ne zmanjka idej. »Ni težko biti ustvarjalen. Vsaj v Sloveniji ne. Sicer se loviš, zagotovo, ne gre vedno vse v prvo, ampak ker je tujina toliko pred nami, lahko samo slediš in nekako predvidevaš, kam naj bi šle smernice. Tako je zaenkrat. Verjamem, da bomo na neki točki uredili tudi oddelek za razvoj, kjer bo pa vse potekalo bolj zapleteno kot zdaj,« razlaga svoje načrte podjetnica, ki je uspela brez državnih pomoči in subvencij. Vedno je znala najti pot, vrata ji odpirajo pristnost in zvestoba sami sebi, ki jo čutijo tako njeni poslovni partnerji kot stranke.

VES ČAS AKTIVNA

Petra ima na Instagramu več kot 87.000 sledilcev, s katerimi je ves čas v stiku, zelo pa uživa tudi s svojimi najbližjimi. »Zasebno sem, podobno kot na spletu, seveda pa vseh reči ne delim. Vedno večji del mene je moj in ga skrbno čuvam, ker z rastjo profila raste tudi pritisk. Na žalost poslu posvečam več časa kot večina staršev sicer v službah z 8-urnim delovnikom, raz-

**ANDREJA
COMINO**

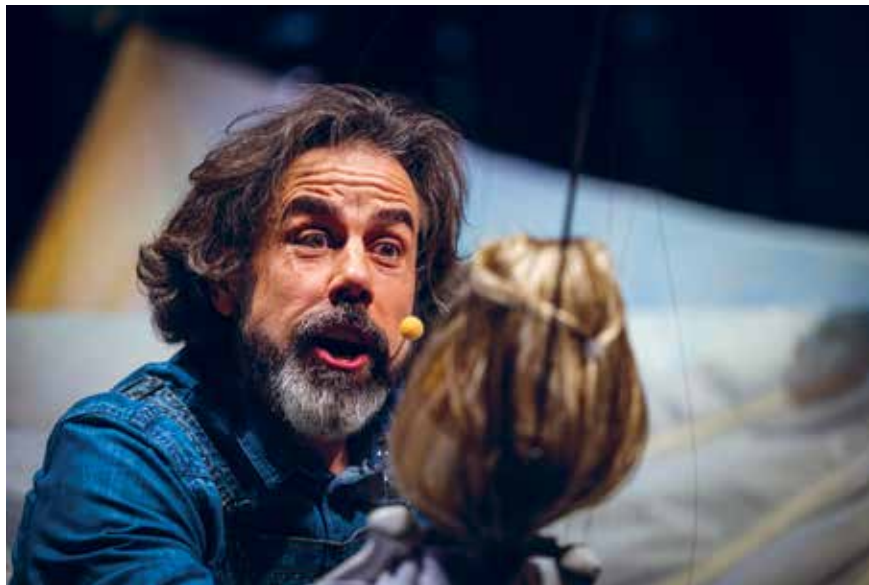

lika je pa ta, da težko odklopim, ko pridem domov in med vikendi in prazniki, ampak sem nekako sprejela v zakup, vseeno pa posvečam velik del sebe družini. Partner in štiriletna hčerka mi veliko pomenita in velikokrat pustim službo ob strani, tudi ko ne bi smela, zavoljo družine. Še vedno pa se trudim biti zelo aktivna. Sicer pride tudi dan, ko nisem, ampak večinoma zelo rada potelovadim ali rolam, grem v fitnes, na sprehod, drugače pa snemam domače treninge za spletne programe na naši aplikaciji,« razlaga mlada podjetnica, ki se ne more upreti občasnemu zamujanju, pici in spanju.

Sanja Valentin s pesmimi Marjane Deržaj kot uvod v gledališko pomlad

GLASBENO-PLESNA KOMEDIJA SANJA VALENTIN (WILLY RUSSELL) JE NAJBOLJ SVEŽA PREDSTAVA GLEDALIŠČA KOPER. REŽISERKA KATJA PEGAN JE SKUPAJ S SODELAVCI USTVARILA SPROŠČENO IN ZABAVNO PREDSTAVO, KI JI POSEBNO TOPLINO VLIVAJO PESMI MARJANE DERŽAJ. TE BREZHIBNO ODPOJE DOMAČA IGRALKA ANJA DRNOVŠEK, KI SE JE PO ODSOTNOSTI ZARADI PORODNIŠKEGA DOPUSTA NA ODRE VRNILA Z DVEMA BREZHIBNIMA VLOGAMA. GLEDALIŠČNIKE NA ZAČETKU MAJA ČAKA NOVA PREMIERA, KI BO ZADNJA V AKTUALNI SEZONI.

Z LEPO VIDO, KI JE NASTALA V KOPRODUKCIJI S SLOVENSKIM STALNIM GLEDALIŠČEM IZ TRSTA, JUNIJA ODHAJAJO NA FESTIVAL STERIJINO POZORJE V NOVI SAD, KI VELJA ZA ENEGA NAJPRESTIŽNEJŠIH NA ZAHODNEM BALKANU.

Koprška Sanja Valentin je četrta uprizoritev monokomedije Shirley Valentine, priznanega britanskega dramatika, pisca glasbenih besedil in skladatelja Willyja Russella na slovenskih odrih. Katja Pegan je komedijo nadgradila z glasbo, plesom in večno zelenimi popevkami Marjane Deržaj. Glavna vloga je bila – tako kot pri Lepi Vidi (Staša Prah) – zaupana Anji Drnovšek, ki je nalogo odlično opravila. Občinstvo so navdušili še Mojca Partljič, Mak Tepšič, plesalci Angelo Menolascina, Dana Petretič, Eva Tancer, Siniša Bukinac ter pianist Robert Vatovec. Za veliki finale so zadnjo skladbo dopolnili ubrani glasovi Ženske vokalne skupina Deve OŠ Koper, ki jo vodi Eneja Baloh.

V MAJU NOVA PREMIERA IN PONOVIITVE USPEŠNIC

Zadnja premiera koprškega kulturnega hrama v sezoni 2022/2023 bo maja, in sicer bo to predstava Ni tako slabo kot zgleda (Peter Barnes) v režiji Renate Vidič. Na oder bodo stopili domala vsi koprski igralci: Igor Štamulak, Rok Matek, Luka Cimprič, Mojca Partljič, Blaž Popovski in Mak Tepšič. Veliki traven prinaša tudi ponovitvi Lepe Vide in Sanje Valentin, ki bosta 17. oziroma 21. v mesecu. Vmes pa vas iz Gledališča Koper vabijo še na predstavo Obračun Violete Tomić.

Foto Dean Grgurica, Studio d'Or

SANJA VALENTIN BO NA SPOREDU GLEDALIŠČA KOPER SPET V NEDELJO, 21. MAJA, OB 20.00.

ISBE d.o.o.

Liminjanska cesta 96
6320 Portorož
T: +386 5 677 86 22
F: +386 5 677 06 22
E: isbedoo@gmail.com

40 let Obalnega komornega orkestra

ORKESTER, KI GA POGANJA SONČNA ENERGIJA.

Vsak petek zvečer se srečujejo na vajah, že 40 let. To je njihov večer za glasbo, druženje, prijateljstvo, smeh. So ljudje različnih poklicev in starosti, večinoma ljubiteljski glasbeniki iz štirih obalnih občin, nekdanji učenci violine, viole, violončela naših glasbenih šol. Doslej se je zamenjalo okoli 150 članov, nekaj jih je v orkestru že od ustanovitve. Vsako leto pripravijo štiri celovečerne programe, na sezono imajo povprečno sedem koncertov, najverjetneje so jih v štiridesetih letih zaigrali že precej več kot 150. Njihov razvoj so najdlje sooblikovali štirje dirigenti – Borut Logar, Marko Vatovec, Aleksandar Spasić in Patrik Greblo, zadnja leta pa orkester deluje projektno. Tudi v letošnjem jubilejnim letu, ko so konec marca pod taktirko Žige Cerarja v dvorani Sv. Frančiška v Kopru začeli jubilejni koncertni niz, ki ga bodo soustvarjali tudi odlični solisti – mladi, ki šele začenjajo svojo glasbeno pot in uspešni glasbeniki, ki so bili nekoč njihovi člani. »Srečno mesto, ki premore orkester kot je vaš!«, je Borutu Logarju nekoč dejal skladatelj Aldo Kumar, ki je posebej za orkester napisal tri skladbe – Istrsko suito, Fresko čas in Istraljlo.

ŽENSKO VODSTVO ORKESTRA: IRENA BATISTA, MAJA ŠAVLE IN PREDSEDNICA IRENA CETIN LOVŠIN

NATAŠA BENČIČ
RADIO KOPER

SKUPINSKA PO NOVOLETNEM KONCERTU JANUARJA 2021, GLEDALIŠČE KOPER (FOTO LJUBO RADOVAC)

ZAČELO SE JE V UČILNICI ŠTEVILKA 5

... v prostorih Glasbene šole Koper na prvem sestanku, 20. maja 1983, prva vaja pa je bila 23. septembra istega leta v Mali dvorani gledališča Koper. Orkestru zadnja leta gostoljubje nudi dvorana v Bertokih. Borut Logar, prvi dirigent in vselej zvesti obiskovalec njihovih koncertov, ki je orkester vodil prvih 16 let, jim je na letošnjem prvem jubilejnim koncertu iz dvorane zaklical: »Vztrajajte!«.

UTRIP ORKESTRA

Orkester je živ organizem ljudi, ki so radi skupaj in ljubijo glasbo. Mojca Brank, violinistka in koncertna mojstrica z njimi raste že 21 let, od srednje šole, ko so jo vzeli za svojo: »Družba tako različnih ljudi me bogati,

pomaga mi najti pot k bistvu, zakaj sploh igrati violino. Moja vloga koncertne mojstrice se je razvila slučajno, ker sem kdaj z veseljem prevzela vodstvo kakšne vaje, ker mi orkestraši v igranju in glasbenem znanju zaupajo. Glasba je moj poklic, v šoli počnem podobne stvari kot na vajah – igrati, urejam lokovanja, predlagam prstne rede, razmišljam, kaj naj rečem, da bo skladba boljše zvenela. Tudi vodenje šolskega orkestra mi pri tem pomaga. OKO je z leti pridobil izkušnje in znanje, prav nič pa se ni izboljšala disciplina na vajah, saj je še vedno bistvo vaj druženje ljudi, ki so skoraj družina. Zaključimo to zgodbo z mislijo mladega člana Aljaža Moravca, ki je v orkestru dve leti. Vaje obiskuje z veseljem, saj mu pester program predstavlja izziv. A bistvo je tu: »Povezanost med nami je razlog, zakaj so koncerti vedno dobri. Želim si, da bi naš program še naprej ostajal kakovosten in raznolik, saj nam omogoča, da se izražamo na različne načine, da ohranjamo kakovostno glasbo, ki nas združuje in navdušuje.« Vse najboljše Obalni komorni orkester, radi smo vaše občinstvo.

ELEKTROCENTER

Za vaš hitrejši nakup sedaj z novim načinom samopostrežbe • Vabljeni v prenovljeno specializirano trgovino z elektrotehničnim materialom!

Salon svetil in največja ponudba elektromateriala
Vanganeljska c. 6, Koper • www.elektro-center.si
Tel.: 05/ 612 1500 • GSM: 041 283 385

Elda Viler je močno navezana na svojo Koštabono

To je vas trdnih in pokončnih ljudi!

SKORAJDA NI SLOVENCA, KI NE BI ODRASTEL OB ZIMZELENIH USPEŠNICAH ELDE VILER. LASTOVKO, NORO MISEL, TI SI MOJA LJUBEZEN IN ŠTEVILNE DRUGE SO NAM ŠE DANES BLIZU IN DOMAČE. LE REDKI PA VEDO, DA BO ŽELEZNA DAMA SLOVENSKE POPEVKE NASLEDNJE LETO PRAZNOVALA 80. ROJSTNI DAN IN 65 LET GLASBENE KARIERE. ŠE DANES JO LJUDJE ENOSTAVNO OBOŽUJEJO, NA KONCERTIH PA VEDNO DOŽIVI STOJEČE OVACIJE. NEUSTAVLJIVA ELDA JE PONOSNA NA SVOJO RODNO VAS KOŠTABONO IN NA TO, DA JE ŠAVRINKA, TRMASTA, ODLOČNA, SRČNA, PRIDNA IN NEUSTAVLJIVA. NA SVOJO OTROŠKA LETA IMA NEPOZABNE SPOMINE IN SE RADA VRAČA V SVOJO KAMNITO HIŠKO. ZA OLJČNO OLJE, KI GA PRIDELAJO V NJENI OKOLICI, PA PRAVI, DA JE ELIKSIR ZDRAVJA, KI BI GA MORALI PREDPISOVATI NA RECEPT.

»Šavrnike so bile od nekdaj zveste svoji naravi, pa tudi svojim možem. No, s kakšno izjemo, ki potrjuje pravila. Sicer pa so zelo poštene, vzgojene, da trdo delajo in varčujejo. So zelo trpežne za vse. Ko piha najhujša burja, jim ne pride do živega in jim nič ne škodi,« pravi Elda, ki se je rodila v družini s tremi otroki. Bila je najstarejša, ima še dve leti mlajšo sestro in sedem let mlajšega brata. »Od malega smo morali vsi trdo delati, saj pri hiši ni bilo veliko. Moj oče je bil zidar. Najprej smo se v hiši drenjali z nonoti, pa tudi delali skupaj, nato pa je počasi zazidal našo hišo. Kot otrok sem mu pomagala podajati kamne ... Oba sta bila pridna. Mama je hodila v Trst, sama pa sem morala kot najstarejša poskrbeti za vse. Najprej sem peljala brata k noni v varstvo, nato pa sem nahranila kokoši in pujsa, pa šla peš v šolo. Sprehod do tja je bil krasen, šola malo manj. Živelimi smo zelo skromno, še dežnika nisem imela. Pred dežjem sem se zaščitila s črnim kocastim pregrinjajom, ki mi ga je dala mama, vendar je bilo vseeno lepo,« pravi Elda, ki je uživala v druženju s prijatelji-

cam. Žal ji je, da se jih je veliko odselilo v tujino, vendar jih vseeno razume, saj je bilo življenje težko.

NEPOZABNI SPOMINI NA TEŽKO ŽIVLJENJE IN PRAZNIČNE DNI

Spomni se, kako je mama najprej delala v tovarni v Izoli. Tri ure je hodila tja in nazaj peš, potem pa pospravljala v Trstu, mimogrede pa še prodajala kakšno solato, radič, jajčka, olje, vino, žganje in druge domače dobrote, da je lahko prehranila družino. Elda ji je že pri štirinajstih večkrat šla pomagat. »Nikoli ne bom pozabila, kako težko je bilo prati perilo v ledeno mrzli vodi. Ves čas sem sanjala, kako bi lahko počela kaj drugega, da bi imela lažje življenje. Saj je bilo otroštvo lepo, a življenje je bilo težko. Najlepše pa je bilo za praznike. Takrat so vsi vaščani, ne glede na to, ali si bil delavec

LJUBEZEN DO GLASBE IN KOŠTABONE JE PRENESLA TUDI NA HČER ANO DEŽMAN.

ali kmet, čez teden razcapan, se za praznik umil in preoblekel v prazna oblačila. Za veliko noč smo proslavljali ves veliki teden: šli smo k spovedi, blagoslovili jedi ... V vas so za dva dni prišli glasbeniki in pripravili zabavo. Vsaka hiša je gostila kakšnega. V vasi so bile procesije, ženske so pokazale lepe šivane rjuhe in bil je pasjon ... To je bilo tako lepo, da mi je kot deklici poskakovalo srce. Ponosna in lepa sem se sebi in drugim zdela v beli obleki, naokoli smo potresale rožice. Vsi smo živeli za praznike, saj so bili vsakdanjiki trdi. Ko sem ugotovila, da je v mestu lepše, sem sanjala o življenju v mestu. Čeprav smo hodili delat v Trst, je bil za nas nekaj nedosegljivega, obljubljena dežela. Čutila sem, da so Italijani drugačni ljudje od Slovencev.

Čutila sem, kako so nas doživljali kot manj vredne. Mnogi Slovenci, ki so šli tja, so »pozabili« slovensko, pozabili so materni jezik, kot bi se ga sramovali. Mene je to odbijalo. Tega niso mogle olepšati niti krasne tržške izložbe, lepo vedenje, lepe obleke, ki so jih nosile ženske ... Tudi ne vse lepo in po meščansko omikano, kar se je precej razlikovalo od našega preprostega kmečkega življenja. Jaz sem imela vedno rada svoj rodni kraj in ga ne bi zapustila,« pravi Elda, ki je nato lepše življenje in svoje poslanstvo našla v glasbi. Dom in družino si je ustvarila v Ljubljani, še vedno pa se rada vrača v Koštabono.

OLJE NA RECEPT

»Kako je tudi ne bi imela rada?! To je arhaična vas s tremi cerkvami: Sv. Kozme in Damjana, Blaženega Elije in Sv. Andreja. O svetem Eliju sem napisala celo pesem. Vsakič, ko pridem, mi zaigra srce. Žal pa mi je najprej umrl oče, pred tremi leti še mama, vendar je naša hiška ostala. Malce sem jo obnovila, zelo pa uživam tudi na ti-

ANDREJA COMINO

soč kvadratnih metrih zemlje, posajenih z oljkami. Lani smo iz sto kilogramov oljk iztisnili sedemdeset litrov olja, deset sem ga že razdelila prijateljem. Hladno stisnjeno oljčno olje je eliksir življenja. Kadar me kaj »zagradi«, ga pijem po žlicah in grgram. Malo pogreni, treba ga je previdno uporabljati, samo hladnega. Upam, da se bom, čeprav grem počasi proti koncu svoje poti, še vedno pogosto vračala v Koštabono,« je optimistično zaključila.

ZDRAVE PRIPRAVE NA POLETJE v Termah Portorož

POBEGNITE OD VSAKDANJEGA STRESA IN SI PRIVOŠČITE ZASLUŽENO RAZVAJANJE Z EKSKLUZIVNO SPOMLADANSKO WELLNESS PONUDBO TERM PORTOROŽ. LEPOPNI CENTER TERM PORTOROŽ PONUJA VRSTO TRETMAJEV, KI SO ZASNOVANI TAKO, DA VAM POMAGAJO DOSEČI ŽELENI VIDEZ IN SE V TEJ SEZONI V SVOJI KOŽI POČUTITI NAJBOLJŠE.

Redko katero srečnico pred poletjem ne skrbi nadloga po imenu celulit. **Anticelulitni tretma za telo z zeleno kavo** Term Portorož je odlična rešitev za boj proti pomaranči koži in odvečnim maščobnim blazinicam. 70-minutni tretma pomaga uravnavati kopičenje maščob, odstranjevati toksine, spodbujati lipolizo, aktivirati topljenje maščob in koži obenem nudi potrebno vlaženje. Program za telo **Vacum 65** je biostimulativna in mehanska terapija proti celulitu in zmanjševanju obsega telesa, ki se uporablja na celotni površini

telesa. Prednost tega tretmaja pred ostalimi je, da Vacuum 65 body daje hitrejše učinke, ki so vidni takoj po prvem tretmaju. Posamezni tretma traja 60 minut in takoj vidno izboljša tonus kože ter ji povrne mladostni izgled.

Za tiste, ki iščete trajnejšo rešitev za neželene dlake, so **storitve laserskega odstranjevanja dlak** Term Portorož s pomočjo naprednih laserjev GP FAST® točno to, kar potrebujete. Ob nakupu štirih storitev vam bomo peto storitev podarili brezplačno! V Termah Portorož se lahko odločite tudi za priljubljeno in nadvse učinkovito naravno metodo preoblikovanja telesa – maderoterapijo. Maderoterapija oz. terapija z lesom je celostna masažna tehnika, ki z anatomske oblikovanimi lesenimi pripomočki spodbuja limfni sistem. Ta orodja omogočajo zelo usmerjen pritisk na problematična področja kot so stegna, zadnjica, ledveni del in trebuh. Pravilno izvajanje pomaga telesu pri učinkoviti presnovi maščob in odpravi maščobnih oblog ter z rednimi tretmaji pripomore k preoblikovanju telesa. Ne čakajte in izkoristite našo **ekskluzivno pomladno ponudbo lepotnih in wellness storitev**. Rezervirajte svoj termin zdaj in se pripravite na to, da se boste v Termah Portorož počutili osveženi in revitalizirani! V Termah Portorož verjamemo, da je dobro počutje več kot le odsotnost bolezni. Gre za doseganje ravnovesja v vseh vidikih življenja, od telesnega zdravja do duševnega in čustvenega počutja. Zato vam ponujamo vrsto celostnih terapij in dejavnosti, vključno z jogo, meditacijo in preventivnimi pregledi, da bi vam pomagali doseči najboljše počutje. Za informacije in rezervacije terminov smo na voljo na 05 692 80 09 ali na **wellness@lifeclass.net**.

HUJŠANJE

IZGUBA VEČJEGA ŠTEVILA KILOGRAMOV V KRATKEM ČASU S STRADANJEM V RESNICI NE POMENI IZGUBE ODVEČNE MAŠČOBE. GRE DELOMA ZA DEHIDRACIJO IN ZA IZGUBO DELA MIŠIČNEGA TKIVA TER LE V MANJŠEM DELU ZA IZGUBO MAŠČOBNEGA TKIVA.

Kako torej shujšati – izgubiti maščobno tkivo? Potrebno je vzpostaviti negativno kalorično ravnovesje; telo mora torej porabiti več energije, kot ga sprejme s prehrano. Na energijsko ravnovesje lahko vplivamo na več področjih:

- z zmanjšanje energijskega vnosa (manj hrane),
 - s povečanjem porabe kalorij.
- V zvezi s slednjim je mogoče posegati predvsem:
- v povečanje neposredne porabe kalorij,
 - v povečanje mišične mase, za katero vemo, da je glavni porabnik energije v telesu.

Optimalno je izgubiti približno tri ali največ štiri kilograme na mesec - odvisno od začetnega stanja. Hitreje se maščobno tkivo ne uspe "topiti". Ljudje z veliko previsokim deležem podkožne maščobe bodo na začetku bolj napredovali, medtem ko bodo morali biti tisti z nekaj kilogrami, ki se jih morajo znebiti, bolj potrpežljivi. Zelo priporočljivo pa je hujšati ne samo z manjšim vnosom hrane, ampak tudi s povečanjem mišične mase s primerno vadbo. Le-ta je nujna tudi zaradi izboljšanja razpoloženja, uravnavanja lakote

BITI STARŠ MLADOSTNIKU

Obdobje mladostništva je za mlade ljudi obdobje sprememb in nepredvidljivosti, ki lahko v njih vzbujajo strah. Študije nakazujejo, da so možgani v tem času podvrženi dramatičnemu preoblikovanju in so bolj občutljivi na vplive okolja, kar lahko povzroča socialno nesprejemljivo vedenje. V tem obdobju so zato starši pomembni pri vzgoji in pri tem, da ga naučijo regulacije težkih čutenj. **Starša morata najprej biti sposobna uravnavati svoja težka čutenja** Pomembno je, da starši najprej zmorejo pomiriti svoja težka čutenja, da bodo lahko zares začutili svojega mladostnika v njegovih potrebah. Težava nastane, če se starš mladostnikovih močnih čutenj ustraši oz. mu mladostnikovi odzivi prebudijo njegova potlačena težka čustva, največkrat jezo. Takrat se mora starš vprašati, od kod to v njem izhaja. **Mladostnik je sam sebi nepredvidljiv, neobvladljiv, zato je v sebi prestrašen** Mladostnik potrebuje starša, ki mu pomagata, da se umiri, poleg tega se od njiju uči, na kakšen način se bo kasneje v življenju lahko pomiril ob močnih afektih jeze ali sramu. Starša morata biti ob mladostniku in mu pomagati s svojo prisotnostjo, da zmoreta z umirjenim tonom komunicirati in se po potrebi tudi opravičiti. Ravno s takim odnosom dajeta otroku popotnico za delovanje v bodočih pomembnih odnosih.

SABRINA SIMONOVICH

Prof. športne vzgoje, trener fitnesa, učitelj joge, učitelj in trener alpskega smučanja, prehranski svetovalec • www.sabrinafit.eu

in žeje, na splošno bolj »znosne« prehrane, saj je lahko v primeru večje porabe kalorij tudi prehrana bogatejša s kalorijami, boljšega počutja in vitalnosti, večje učinkovitosti pri vsakodnevnih dejavnostih, manjšega tveganja za razvoj nekaterih bolezni (sladkorna bolezen, visok krvni pritisk, težave s srcem in ožiljem ter nekatere oblike raka), optimizacije kostne gostote in kondicije sklepov, večje kakovosti življenja in daljše življenjske dobe. Kako to storiti? Ustrezni prehranski načrt vam lahko pripravi nutricionist ali prehranski svetovalec. V grobem pa je priporočljivo zmanjšati kalorični vnos od tistega potrebnega za ohranjanje telesne teže za 30%. Druga možnost za počasnejše hujšanje, ki pa je tudi manj stresno, je, da izberete malo višji kalorični vnos, vendar vsak dan vadite in porabite tiste dodatno vnesene kalorije. Prehrana mora biti uravnoteže-

na in raznolika, da zagotovite telesu vsa hranila. Za sestavo ustreznega vadbenega načrta se lahko obrnete na osebnega trenerja ali lahko izberete vadbo pod njegovim nadzorom, kar je priporočljivo predvsem za tiste, ki niste nikoli vadili in ne poznate vaj ter njihovo pravilno izvedbo, in za tiste, ki nimate dovolj samodiscipline ali motivacije. Vsekakor vadite celostno, od aerobne vadbe do vadbe za krepitev mišic, vadite tako z nizko kot z visoko intenzivnostjo, pri čemer ne zane-marite gibljivosti sklepov. Število treningov naj bo od tri do šest, odvisno od intenzivnosti treninga in obsega le-teh!

DR. KATJA KOZLOVIČ

Zakonska in družinska terapevtka, izvajalka igralne terapije ter kadrovska svetovalka www.lanimaj.si • www.kei.si

Tri ključne komponente starševstva v tem obdobju

To so predvidljivost, doslednost in čustvena dostopnost. Mladostnik je v tem obdobju sam sebi nepredvidljiv, zato potrebuje ob sebi umirjenega starša, ki ga razume in mu pomaga pri samoregulaciji. Mladostnik največkrat prosi za pomoč z najbolj neprimernim vedenjem, zato je pomembno, da starši zaznajo in pravilno razumejo te klice v stiski in mu takrat nudijo podporo in ga ne kritizirajo. Mladostnik najbolj ceni, ko vidi, da bosta starša kljub njegovemu upiranju mirno vztrajala ob njem. Starša morata dati mladostniku vedeti, da bosta z njim, kadarkoli bo v stiski in četudi bo naredil kakšno napako. Mladostniku je v tem obdobju treba postavljati jasne meje in mu nuditi strukturo. Starša morata biti pozorna na njegov razvoj in ga omejiti, ko je to potrebno, tako govorno, miselno kot čustveno. Mladostnik potrebuje strukturo, zato je pomembno, da mu starši nudijo stabilnost in mu postavljajo jasna pravila. Z mladostnikom bomo hitro izgubili stik, če za določeno omejitev ne bomo imeli pravega razloga, če bomo ne-

kaj zahtevali v slogu »Ker sem jaz tako rekel/a in pika!«. Mladostnik potrebuje dialog ter utemeljitev določenih pravil in omejitev. Seveda je pomembno, da potem starša spoštljivo vztrajata pri postavljenih mejah. Le tako bo mladostnik razumel, da so to res vrednote staršev. Na tak način bo tudi on ponotranjil in živel te vrednote – preko zgleda, ki ga dobi z delovanjem in čustvanjem svojih staršev.

Navzen upor in neodvisnost, navznoter klic po staršu

Velikokrat se na zunaj zdi, da se mladostnik upira, dokazuje, išče spore, si želi biti neodvisen, vendar si globoko v sebi močno želi nekaj drugega – želi si in potrebuje starša, njuno podporo, vodenje in predvsem pomoč pri umiritvi težkih čutenj.

Kam nas nosijo valovi in vrtinci zdravstvene politike

»RES JE, KR PAN, OTEL SI CESARSTVO IN TUDI DUNAJ SI OTEL; ZATO BOŠ PA DOBIL VINA SOD, KI DRŽI PETDESET MALIH VEDER, POTE M STO IN PET POGAČ, DVAJSET JANJCEV IN PA OSEMINŠTIRIDESET KRAČ TI BOMO DALI. DOBRO ME POSLUŠAJ! TO MORAŠ PA VSE DOMU NA KRANJSKO SPRAVITI, AKO HOČEŠ. PRODATI PA NE SMEŠ CEPÉRA, NE TUKAJ NE NA POTU. KADAR BOŠ NA VRHU PRI SVETI TROJICI, POTLEJ PA STORI, KAKOR SE TI ZDUI.«

Nedavno napovedana ukinitvev dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja je bila sprejeta zaradi napovedanih 30 % podražitev tega, kot je povedal minister, od zavarovalnic imenovanega "produkta", čeprav gre pri tem le za zbiranje sredstev, ki jih plačujemo za zagotovitev ključnih pravic zdravstvenega zavarovanja. Sicer je že dolgo napovedovan ukrep pri letel kot očiščevalni val, videti je bilo bolj zaradi jeze ministra in predsednika vlade, uperjenega proti interesom zavarovalnic in v "dobro ljudi", ki bi s tem privarčevali deset evrov na mesec kot zaradi usklajenega koncepta preoblikovanja zdravstvenega zavarovanja. Sprememba bo imela vsekakor tudi pozitivne učinke. Odpravlja namreč absurdno ureditev, pri kateri se iz dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja v pomembnem delu krijejo storitve, ki za pacienta pomenijo rešitev osnovnih in resnih zdravstvenih problemov. Če pride npr. nekdo na operacijo sive mreine in nima urejenega dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, mora iz svojega žepa doplačati kar 132,53 evrov od skupne cene operacije 670,49 evrov. To seveda nima nobenega smisla, saj bi se morala tako pomembna storitev za kakovost življenja v celoti kriti iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, za katerega sedaj plačujemo mesečno 6.36 % od svojega bruto osebnega dohodka. Zato bi bilo bolje, da bi, namesto enakega obveznega prispevka 35 evrov, uzakonili ustrezno višji odstotek, ki bi bil sorazmeren višini dohodka. Prostovoljno dopolnilno zdravstveno zavarovanje, kot pove že ime, bi moralo pokrivati predvsem tisto, kar za pacienta ne predstavlja osnovne zdravstvene potrebe. Tu gre za celo vrsto storitev, ki niso niti nuj-

ne niti ne ogrožajo zdravja ali predstavlja jo nadstandardne storitve. Te storitve bi bilo potrebno identificirati in jih izločiti iz košarice pravic obveznega zdravstvenega zavarovanja ter jih dati na trg, ki bi najbolje reguliral (znižal) njihovo ceno. To je v svetu domena komercialnih zdravstvenih zavarovalnic, ki bi s tem svobodno razvijale svoje "produkte" zunaj košarice pravic obveznega zdravstvenega zavarovanja in vrtincev korupcijskih tveganj javnega sistema. Nesprejemljiva podmena pa je, da je lastnik zbranih sredstev država, ki kot v povesti Martin Krpan, kot cesarica določa, da se vse obljubljene dobrine (beri storitve) lahko porabijo le na Vrhu pri Sveti Trojici (beri v javnih zavodih). Pri tem pa se pozablja, da so vir teh sredstev davkoplačevalci. Zato je nespoštljivo, da se plačnikom teh sredstev oz. pacientom določa, kje in kdaj bodo za svoj vplačani denar lahko dobili storitev, ki jo potrebujejo. Zato bi morali programe obveznega zdravstvenega zavarovanja, ki so bolj ali

manj določeni že skoraj od same sklenitve koncesijskih pogodb, vsaj deloma odpreti in prepustiti konkurenčnim principom in dolgoročnim spodbudam dinamičnega prilagajanja ponudbe in kakovosti storitev. Na lastnem primeru lahko povemo, da že od same sklenitve koncesijske pogodbe leta 2007 kljub vsakoletnim prošnjam in dodatni zaposlitvi dr. Petre Schollmayer v letu 2019, nikakor ne moremo dobiti več kot 161 operacij sive mreine. Zato so bile do letošnjega leta čakalne dobe v našem centru v Portorožu zelo dolge, mnogi lokalni pacienti, ki so jim bile tudi čakalne dobe v SB Izola predolge, pa so hodili na operacijo v druge regije, kjer so bile čakalne dobe krajše. Interventni zakon je to sprostil. Vsi pacienti, se zdaj lahko operirajo pri nas v roku 1-3 mesecev, ampak, ko bo obdobje interventnega zakona drugo leto končano, bo spet vse po starem, saj smo ravnokar ponovno dobili v podpis pogodbo za nadaljnjih pet let z enakim številom 161 operacij. Južnoprimorska regija ima namreč odobreno najmanjše število operacij sive mreine na število prebivalcev v Sloveniji. Čakalne dobe bodo zopet poskočile na eno leto in obalni pacienti, ki jim ne bodo zadostovale niti kapacitete SB Izola, bodo ponovno potovali na operacijo sive mreine v druge regije. Pri tem se ne upošteva, da to pomeni tudi strošek vsaj treh obiskov ter časa, ko si morajo njihovi svojci za to vzeti dopust ali prost dan. Najbolj pa to prizadene starostnike brez svojcev, ki jim je digitalizacija dostopa do zdravstvenih storitev tuja in, ki kot gospa na sliki, pridejo do nas, ko so že praktično slepi in jim vrnjen vid vrne tudi voljo do življenja. Čeprav je interventni zakon nedvomno koristen, pa bi bilo potrebno že sedaj razmisliti o trajnem reševanju čakalnih dob in izkoristiti vse zmogljivosti, ki jih imamo v državi, ne glede na to, ali izvajalci sodijo v državno ali zasebno sfero. S tem bi dobili učinkovit in dolgoročno vzdržan sistem, ki bi sproti pokrival rastoče potrebe pacientov, hkrati pa bi zaradi konkurenčnosti in posledične samoregulacije cen in primerjave kakovosti storitev na podlagi svobodne izbire pacientov stimulatивно deloval na vse, tako državne kot zasebne izvajalce. Namesto zavor je potrebno vgraditi stimulatívne mehanizme in ustvariti sistem, ki bo pacientom dovolil svobodno izbiro storitev, za katere redno plačujejo.

Prof. dr. Marko Hawlina, dr.med.

Nepremičnina na obali je odlična investicija

NALOŽBA V NEPREMIČNINE JE V DANAŠNJIH NEKOLIKO NEGOTOVIH ČASIH ŠE VEDNO DOBRA INVESTICIJA. PRI TEM MISLIMO TAKO NA NEPREMIČNINE ZA DOM ALI SAMO ZA INVESTICIJO. V VSAKEM PRIMERU JE NEPREMIČNINA NA SLOVENSKI OBALI ŠE VEDNO ODLIČNA POSLOVNA PRILOŽNOST.

Najbrž se sprašujete, zakaj je temu tako, saj smo v zadnjem času priča zanimivim gibanjem cen na trgu nepremičnin. Odgovor se skriva v vedno večjem povpraševanju po nepremičninah. Povpraševanje je še vedno precej večje od ponudbe, kar dejansko pomeni, da bodo cene ostale, kjer so ali se bodo morda celo še zvišale. Gradnje stanovanj kažejo, da novih stanovanj še lep čas ne bo. Visoka inflacija je močno dvignila cene gradbenih materialov in storitev, kar se kaže v skorajšnji zaustavitvi manjših zasebnih investorjev v gradnje. Poudarjamo, da je vaša naložba v stanovanje ali hišo na obali varna pred inflacijo, saj je rast

vrednosti nepremičnin višja od inflacije. Naložba v nepremičnino še vedno velja za razmeroma varno naložbo in investicija se dokaj hitro poplača. Po nekaterih izračunih naj bi se naložba povrnila v desetih letih, saj nepremičninski trg doživlja visoko letno rast vrednosti. Pri vseh naložbah je pomembno, da ohranjamo vrednost denarja in pri nepremičninah ta teza drži. Investicije v nepremičnine so primerne predvsem za tiste, ki iščejo varne in dolgoročne donose.

V naši nepremičninski družbi vam svetujemo pri sprejemanju pravih odločitev glede nakupa ali prodaje nepremičnine. V vsakem primeru se bomo potrudili, da najdemo najboljše možnosti za vaše potrebe in želje. Če seanimate za nakup nepremičnine na obali, se oglasite in skupaj bomo

našli ustrezno rešitev za vas. Pri nas poskrbimo, da je nakup ali prodaja nepremičnine manj stresen dogodek, predvsem pa varen in brez skritih pasti. Pri nas dobite odgovore na vsa vaša vprašanja.

Obala nepremičnine d.o.o.

Obala 16, 6320 Portorož

Tel: 05 674 10 30

Mob: 041 35 22 00

E: info@obala-nepremicnine.si

W: www.obala-nepremicnine.si

BRANKO
LONČAR

€ - PROMOCIJSKO SPOROČILO

DODATNE ZANIMIVE AKTIVNOSTI FAKULTETE ZA POMORSTVO IN PROMET

PROFESORJI IN ŠTUDENTJE FAKULTETE ZA POMORSTVO IN PROMET UNIVERZE V LJUBLJANI SO SE V MARCU UDELEŽILI DVEH ZANIMIVIH DOGODKOV. PRVI DOGODEK, HEKATON, JE ORGANIZIRALA POŠTA SLOVENIJE, KJER SO SE ŠTUDENTJE PREIZKUŠALI PRI IDEJNIH ZASNOVAH PRILAGAJANJA POŠTNIH STORITEV V SMERI DRUŽBE 5.0. ŠTUDENTJE TRETJEGA LETNIKA VISOKOŠOLSKIH PROGRAMOV PRVE STOPNJE NAVTIKE IN LADIJSKEGA STROJNIŠTVA PA SO NA JUGU DALMACIJE PRIDOBIVALI POTREBNE VEŠČINE NA ŠOLSKI LADJI NAŠE MORE.

INOVATIVEN REŠITVE NAČINE DOSTAVE POŠILJK V MESTNA SREDIŠČA

Zadnji marčevski konec tedna je v prostorih Fakultete za logistiko v Celju potekal Poštni hekaton -tekmovanje, kjer udeleženci rešujejo aktualen problem z naslovom Preobrazba pošte v smeri 5.0. Dogodek je organizirala Pošta Slovenije s partnerji, med njimi je tudi Fakulteta za pomorstvo in promet.

Več kot 30 izbranih študentk in študentov fakultet s področja logistike in transporta ter računalništva in informatike je ekipno razvijalo inovativne rešitve s področja novih oblik dostav pošilk v mestna jedra, zagotavljanja okoljevarstvenih dostav s pomočjo umetne inteligence, digitalne preobrazbe Pošte Slovenije ter uvajanja avtonomnih vozil v mestno distribucijo. Dogodka se je udeležilo pet študentov ter dve mentorici iz portoroške pomorske fakultete. Po mnenju ene izmed mentoric, doc. **dr. Patricije Bajec**, so dodana vrednost hekatonov kompetence, ki jih pridobijo študentje. »V mislih imam specifične veščine, ki jih potrebuje industrija 5.0 ter mehke veščine, kot so timsko delo, reševanje problemov, sprejemanje odločitev, kreativnost in inovativnost,« pojasnjuje. Kot je povedala, so študentje opremljeni s tovrstnimi veščinami, v logistični industriji zelo iskani. Druga mentorica Poštnega hekatona, **mag. Tina Šfiligoj**, pa meni, da so udeleženci do-

godka dokazali, da dobro razumejo probleme sodobne logistike in izzive, s katerimi se ta sooča, poleg tega pa so pokazali iznajdljivost pri pristopih k njihovem reševanju. Študentje so tudi pokazali veliko pripravljenost za sodelovanje ter odprtost za ideje kolegov drugih študijskih smeri, kar je zelo pohvalen pristop.

ŠTUDENTJE OD DUBROVNIKA DO KORČULE

Fakulteta je v sklopu dodatnih aktivnosti za spodbujanje nadarjenih študentov organizirala šestdnevno izobraževanje na temo Varnost in preživetje na morju, pri čemer so združili izlet s praktičnim usposabljanjem na šolski ladji Naše more, ki je v lasti Univerze v Dubrovniku. Sredstva za dogodek je zagotovila Univerza v Ljubljani v okviru ukrepa RSF, Razvoj in izvedba pilotnih aktivnosti za spodbujanje nadarjenih, udeležilo pa se ga je dvanajst študentov tretjega letnika 1. stopnje študijskega programa Navtika in Pomorsko strojništvo, pod vodstvom **dr. Tanje Brcko Satler** in asistenta **Dejana Žagarja**.

Kot je povedala dr. Tanja Brcko Satler, je bil namen te aktivnosti predvsem ta, da so študentje med plovbo in ob urjenju pomorskih veščin v praksi izpopolnjevali tudi svoje socialne in komunikacijske kompetence ter spoznali pomembnost medsebojne odvisnosti ter pomoči. »Na plovni poti od Dubrovnika, mimo otokov Mljet in Korčula do otoka Šipan so imeli priložnost spoznati zgodovinsko-kulturno dediščino omenjenih krajev, naravni park na Mljetu ter Univerzo v Dubrov-

niku. Med plovbo na jugu Dalmacije so študentje navtike praktično načrtovali plovbo, manevrirali z ladjo, preizkušali različne metode terestrične, astronomske in elektronske navigacije in se urili v izpopolnjevanju pomorskih veščin. Študenta ladijskega strojništva sta spoznavala delo z glavnimi ladijskimi motorji, agregati, različnimi črpalkami, razsoljevalnikom ter napravami, povezanimi z vzorčenjem morske vode in morskega dna,« razlaga mentorica. O prvi resnejši preizkušnji z življenjem na morju najbolje pričajo kar komentarji udeležencev. Študent **Elvir Muminović** je ob tem povedal: »Sodelovanje na šolski ladji Naše more je bilo zame kot študenta strojništva neverjetno učno doživetje, saj sem se prvič v živo preizkusil v strojnici in delu z različnimi orodji in opremo. Predvsem me je navdušilo, da sem lahko prvič zagnal tako močan motor.«

Đurđica Kostadinović Đedović je bila prav tako navdušena nad pridobljeno izkušnjo: »Takšno izvajanje praktičnih vsebin na šolski ladji vidim kot posebno priložnost, da lahko pridobljeno znanje preizkusim v okolju. Občutek upravljanja s pravim plovilom se ne more primerjati s teorijo in uporabo navtičnega simulatorja. Odličen zaključek študija navtike.« Študent **Lovro Veber** prav tako ni mogel skriti zadovoljstva: »Edinstvena priložnost za vse, ki še niso bili na ladji, saj smo spoznali njeno delovanje, delovne procese, kjer je bilo znanje, ki smo ga pridobili med študijem, zelo uporabno.«

Predstojnik oddelka za pomorstvo doc. **dr. Andrej Androjna** pa ob tem poudarja pomen tovrstnega pristopa za razvoj kompetenc študentov: »Glede na izjemno pozitiven odziv študentov namerava fakulteta nadaljevati omenjeno aktivnost tudi v prihodnje. Povezovanje teorije in prakse poda študentom neprecenljivo podlago za hitro prvo zaposlitev, v zadovoljstvo zaposlovalca kot tudi študenta.«

€ - PROMOCIJSKO SPOROČILO

Naj vas ogreje
pooblaščen monter

PROTERM.I.C
INŠTALACIJE & SERVIS

Čurin Igor s.p.
041/637-727
www.protermic.si

CLIVET
Home

Ustvarite si
svoje podnebje
s toplotnimi
črpalkami **Clivet**.

- ✓ Split toplotne črpalke z integriranim bojlerjem sanitarne vode
- ✓ Split toplotne črpalke s stensko enoto
- ✓ Monoblock toplotne črpalke

Zastopstvo za Slovenijo:

TERMOTEHNIKA

TERMOTEHNIKA d.o.o.
Pod Trško goro 83; 8000 Novo Mesto

»ČE ŽELIMO GOSTA NAVDUŠITI, MORA NA DESTINACIJI NEKAJ DOŽIVETI«

Intervju z novim predsednikom uprave Istrabenz turizma dr. Alešem Semejo

DR. ALEŠ SEMEJA V SLOVENSKEM TURIZMU DELUJE ŽE SKORAJ 20 LET. NA EKONOMSKI FAKULTETI V LJUBLJANI JE DIPLOMIRAL IZ TRŽENJA, MAGISTRIRAL IZ IT, DOKTORIRAL S PODROČJA MANAGEMENTA IN SE NA PODROČJU UPRAVLJANJA HOTELOV IZOBRAŽEVAL NA AMERIŠKI UNIVERZI CORNELL. PRED PRIHODOM V IBT D.D. JE USPEŠNO VODIL DRUŽBE TERME DOBRNA IN ADRIA ANKARAN TER OPRAVLJAL ŠTEVILNE VODSTVENE FUNKCIJE V TURIZMU. JE AKTIVEN PREDAVATELJ NA TURISTIČNIH FAKULTETAH.

Na čelu Istrabenz turizma ste od začetka letošnjega leta. Kako bi povzeli to obdobje?

Zdaj, ko je ta uvodni čas za nami, lahko rečem, da sem vesel, da sem ta izziv sprejel. Začetno obdobje je bilo namenjeno predvsem spoznavanju sodelavcev, procesov, ključnih kupcev in trgov ter ostalih vidikov organizacije. Vesel sem, da imam odlične sodelavce z veliko znanja in imamo kot družba veliko konkurenčnih prednosti, na katerih lahko gradimo. Hitro smo vzpostavili akcijski načrt, kako izboljšati poslovanje in ga že uresničujemo, pred nami pa je tudi nova, ambiciozna štiriletna strategija, ki jo moramo uresničiti. Prepričan sem, da bomo pri tem uspešni.

Velikonočni prazniki običajno veljajo za znanilce poletne sezone. Ste bili z velikonočnim obiskom v vaših nastanitvah zadovoljni? Kakšna je bila zasedenost, kateri gostje so prevladovali in kako bi, sodeč po velikonočnih praznikih, napovedali prihajajočo poletno turistično sezono?

Z Veliko nočjo pa tudi z zasedenostjo v letošnjem letu smo lahko zadovoljni. Med velikonočnimi prazniki smo zabeležili več kot 91 % zasedenost, tudi rezervacije za prihodnje mesece kažejo dobro. Visoka sezona se polni nad pričakovanji, pozitiven je tudi trend povprečne iztržene cene. Najprej se prodajajo najboljše kapacitete, kar kaže na zdravo povpraševanje. Veseli me, da smo v predsezoni ohranili močno povečan delež domačih gostov, čeprav ni več turističnih bonov. Očitno so domači gostje spoznali našo ponudbo in se vračajo, kar je najpomembnejše priznanje kakovosti. Sicer pa je struktura gostov, ki se oblikuje za poletne mesece precej podobna predkoronskim časom z bistveno višjim deležem tujih gostov. Med temi se je sicer zmanjšal delež ruskih gostov in gostov s prekomorskih trgov, ponovno pa je oživel italijanski trg. Na podlagi tega v novo sezono vstopamo optimistično, saj so trenutni trendi ugodni in nakazujejo na dobro sezono.

Ali bo družba Istrabenz turizem prvomajske praznike in poletno sezono pričakovala s kakšnimi novostmi?

Družba z letošnjim letom vstopa v močan investicijski cikel, ki je predviden tudi v naši novi strategiji. Lotili smo se ener-

getske sanacije z namenom večje trajnostne naravnosti hotela Riviera. Sicer med letošnjimi novostmi načrtujemo prenovo plaže in gostinske ponudbe, kjer se vračamo k istrskim osnovam. Pričenjamo z novimi programi v zdravstvu in vzpostavljamo vrhunski center za rehabilitacijo po operacijah kolka, kolena in ramenske manšete, za kar ima naša družba ustrezne koncesije. Več bo animacije, s katero želimo dogajanje v poletni sezoni čim bolj približati morju. Obsežnejše prenove nastanitvenih kapacitet pa prihajajo na vrsto pozno jeseni.

Kaj so sicer osrednje točke, ki ste si jih začrtali v svoji viziji?

V vizijo smo zapisali, da želimo postati vodilni ponudnik nastanitve v slovenski Istri skozi vse leto in za uresničitev tega smo opredelili pet ključnih področij. To so prenova infrastrukture

namestitev – hotela Riviera, Grand hotela Portorož in hotela Neptun ter energetska sanacija družbe, vzpostavitev digitalne infrastrukture in rešitev problema parkiranja, ki predvideva izgradnjo garažne hiše.

Drug ukrep je prenova naše ponudbe – sicer bomo še naprej razvijali naš ključni program morje in sonce, hkrati pa želimo ponovno vzpostaviti termalni del ponudbe, razvoj kongresnega turizma, gastronomije in zdravstva. Z vsem tem želimo podaljšati sezono, da bi lahko obratovali čim več mesecev v letu, s čimer bi se podaljšala tudi sezona zaposlovanja. Eno od ključnih področij strategije je namreč tudi razvoj kadrov, saj se zavedamo, da brez kakovostnih kadrov vsi ostali vidiki vizije niso uresničljivi, zato reorganiziramo procese, da bodo učinkovitejši, prenašamo znanja med generacijami, vzpostavili bomo tudi interno akademijo, nov sistem nagrajevanja zaposlenih, izboljšali komunikacijo z zaposlenimi, štipendirali mlade ... Ena od točk je tudi razvoj kakovosti storitev – osredotočiti se moramo na gosta, kar bo ključno za dvig dodane vrednosti.

Kako je družba Istrabenz turizem vpeta v lokalno skupnost?

Piko na i doživetjem na destinaciji običajno postavijo doživetja lokalnih ponudnikov. Od trgovin s spominki, muzejev in kulinaričnih izkušenj v kantinah ter tavernah, do kulturnih prireditev itd. Tudi zato se sodobni pristopi odmikajo od zadrževanja gostov v hotelih (polnih ali polpenzionov). Zlasti kapacitete višjega ranga ponujajo nočitev z zajtrkom in prodaje a la carte večerij, s čemer dosega-jo višjo dodano vrednost. Letos bomo to novost vpeljali tudi v

5* hotelu Slovenija in deloma Grand hotelu Portorož, saj želimo izpostaviti našo a la carte ponudbo. Ob tem pa računamo tudi na podporo lokalnih gostincev, ki bodo lahko poskrbeli za te goste. Portorož mora postati tudi kulinarična destinacija. Zavedamo se, da mora gost na destinaciji tudi nekaj doživeti, če ga želimo prepričati. Če bo gost navdušen, ker bo pri nas nekaj doživel, se bo na destinacijo vračal in bomo s tem pridobili vsi.

V istrski turizem ste vpeti že nekaj let. Kako gledate na povezovanje štirih istrskih destinacij in kako vi vidite prihodnost turizma na tem območju?

Na splošno je moje stališče, da je dobrodošlo vse, kar bogati našo ponudbo. Sam sem glede razvoja turizma zelo optimističen, saj menim, da imamo izjemen potencial. Glede na to, da sem se kar nekaj let ukvarjal z destinacijskim managementom, se zavedam, da je pred tistim, ki bo vodil proces tega združevanja, zelo težka naloga. Treba bo združiti različne osnove turističnega razvoja, različna ozadja, nenazadnje različne interese. Dejstvo je, da se zaupanje med deležniki gradi leta, porušiti pa ga je lahko zelo enostavno. Veliko energije bo treba nameniti temu, da bo kritična masa na vseh štirih destinacijah razumela bistvo povezovanja, treba bo sklepati kompromise. Povezovanje mora temeljiti na spoznanju, da skupaj lahko ustvarimo več kot vsak zase.

Kako se v Istrabenz turizmu soočate s kadrovskimi izzivi? V zadnjih mesecih so v javnosti odmevale zgodbe glede zaposlovanja sobaric. Kako je z drugimi kadri?

Kadrovska situacija se je tako pri nas kot tudi v drugih delih Evrope v zadnjih letih zaostila. V naši družbi smo za začetek letošnje turistične sezone uspeli zagotoviti zadostno število zaposlenih. Uspelo nam je zgraditi ugled dobrega delodajalca in na tem ugledu bomo gradili tudi v prihodnje. V najvišji sezoni se nam bodo seveda tudi letos pridružili še sezonski sodelavci. Pri tem je pomembno, da je osnovno jedro zaposlenih, ki zagotavlja prenos znanja in kakovostno opravljene storitve, že tu. Verjamem, da je želja vsakega hotelirja, da storitve izvaja z lastnimi zaposlenimi, saj s tem lažje nadzoruje kakovost, hitreje se odziva na napake, hitreje uvaja novosti v ponudbi, vsekakor pa so želje eno, resnična zmožnost, da bi vse storitve izvajali z lastnimi zaposlenimi, pa nekaj drugega. Dejstvo je, da na destinaciji primanjkuje usposobljenega kadra, dejstvo je, da je sezona kratka in vse to otežuje zaposlovanje. Kot že omenjeno, smo v naši družbi posebno pozornost namenili razvoju kadrov, to je nenazadnje tudi naša odgovornost do lokalnega okolja. Ko se bo nekdo odločal za delo v turizmu in iskal dobrega delodajalca, želimo, da najprej pomisli na nas.

Radio Capris

OD NOGOMETNE SLAČILNICE V ŠMARJAH DO NAJSODOBNEJŠEGA STUDIA V DRŽAVI!

MITJA ČEHOVIN JE PRI KOMAJ 14 LETIH Z RAZREDOM PO NAKLJUČJU OBISKAL RADIO CAPRIS, NOVO USTANOVLJENO RADIJSKO POSTAJO, KI JE Z ODDAJANJEM PRIČELA V NEPOSREDNI BLIŽINI OSNOVNE ŠOLE ŠMARJE. FEBRUARJA 1994 JE S SOŠOLCI ŽE VODIL MLADINSKO ODDAJO, V RESNICI PA JE BIL TO ZANJ ZAČETEK RADIJSKE KARIERE, KI TRAJA ŠE DANES. ŽE ZADNJIH 15 LET JE ODGOVORNI UREDNIK RADIA CAPRIS, PRED TEM PA JE NA CAPRISU PRIPRAVLJAL ODDAJE, SE UKVARJAL S PRODUKCIJO OGLASOV, SOUSTVARJAL RADIJSKE PROJEKTE ...

MITJA ČEHOVIN: »VSAKA KRIZA PREDSTAVLJA PRILOŽNOST ZA RAST IN RAZVOJ.«

Na Radiu Capris ste že od samega začetka. Kako se je radio kot medij spremenil v teh 30 letih?

Spremenilo se je skoraj vse. Na začetku v studiu nismo imeli niti računalnika, vse se je vrtelo z vinilnih plošč, kaset in CD-jev, tudi programska shema je bila povsem drugačna. Začetna ekipa je štela približno 50 oseb, večinoma samoukov, zanesenjakov, dijakov oz. študentov, današnja je nekako štirikrat manjša. Radio kot medij se je v zadnjih letih torej zelo spremenil in nimava toliko prostora, da bi se dotaknila čisto vsega, bi pa poudaril, da so se precej spremenile tudi navade ljudi, ki jim mora radio kot medij ves čas slediti in se prilagajati času.

Začeli ste v majhnih prostorih poleg nogometnega igrišča v Šmarjah, danes ste v sodobnih studiih v centru Kopra ...

Prvi studio je bil v resnici del slačilnic nogometnega kluba, v njem pa smo preživeli dobro leto. Kmalu je bila logična selitev v večje prostore, sprva v stavbo Rižanskega vodovoda, leta 2000 pa v nove prostore na Ulici 15. maja. Tudi te studie smo nekako prerasli. Lani smo si uresničili

dolgoletno željo in prišli v sam center Kopra, v še enkrat večje prostore, ki so danes, to lahko rečem, najsodobnejši radijski prostori v državi. Poslušalci nas vidijo v studio, mi pa jim pomahamo na ulico. Tako, kot smo si vedno želeli. (smeh)

Zdajšnji studio je res velik, omogoča veliko novega, a nič manj pomembna nista udobje in počutje zaposlenih. Zagovarjam, da se morajo zaposleni v službi počutiti čim bolj sproščeno, saj se to bržkone odraža tudi pri samem delu, idejah in nenazadnje rezultatih. No, tudi zato smo v nove prostore umestili »domačo« kuhinjo, mini dnevno sobo, delovnike nam lepša tudi psička Zoom ...

Organizirate številne dogodke, pri katerih izstopajo koncerti. Vam je kateri od Caprisovih koncertov še posebej ostal v spominu?

Dva. Prvi je koncert ene najpopularnejših

italijanskih pevk Elise, ki smo ga v Kopru organizirali leta 2006, drugi pa koncert Parnega Valjka pred osmimi leti, ki velja tudi za našega najuspešnejšega. Pokojni Aki ga je uvrstil med TOP 10 svoje 40-letne kariere in to izjavo si štejejo v čast.

Zelo uspešno ste se lotili tudi organizacije zabav na morju ...

Caprisov boat party je edini tovrstni projekt pri nas in kot tak je postal paradni konj Caprisovega poletja. Ta dogodek postaja celo bolj prepoznaven od naših koncertov in letos ga bomo organizirali že četrtrič. Bi pa tukaj vseeno omenil še manjše projekte, na katere smo res zelo navezani. Sobotni pohodi, ki smo jih poimenovali El Panino, v letošnjem letu podirajo rekorde po udeležbi, neverjeten odziv smo jeseni imeli na jutranji koncert Matjaža Jelena v Snack Baru, prihaja še Kamijončin, s katerim obiskujemo vasi v zaledju in razveseljujemo domačine ... Dejansko nam je v velik izziv organizacija manjših dogodkov, s katerimi pridemo čim bliže doma naših poslušalcev ali če se pošalim, skoraj na njihovo dvorišče. Ta neposreden stik s poslušalci imamo s sodelavci nekako najraje.

Dotakniva se še dobrodelnosti, po kateri je vaša radijska postaja zelo poznana. Kako nastajajo vaše dobrodelne akcije?

Ko in če je potrebno, tudi »iz danes na jutri«. Tako se je zgodilo v primeru malega Krisa, ko smo v rekordnem času soorganizirali dobrodelni koncert v dvorani koprške osnovne šole. V lokalnem okviru nikoli ne zavrremo prošnje za pomoč, vedno pa vsako zgodbo skrbno preverimo in se nato odločimo, kaj lahko kot medij naredimo. Vsako leto decembra organiziramo dobrodelno akcijo Hladilnik topllega srca, kjer smo iz leta v leto uspešnejši, moram pa tukaj jasno poudariti, da brez aktivne pomoči

lokalnega prebivalstva, tudi šol, zavodov, lokalnih podjetij, celo zdravstvenega osebja, gasilcev in policistov, ki prinašajo dobrine za socialno ogrožene, našega cilja ne bi mogli uresničiti.

Letos decembra boste dopolnili 30 let delovanja. Pripravljate kaj posebnega?

Ideje se sicer že snujejo, konkretni projekti pa še niso izdelani, ker smo trenutno osredotočeni predvsem na poletje, ki je za našo ekipo najbolj deloven letni čas.

Koliko ljudi pravzaprav ustvarja program in vse te projekte?

Skupno število članov ekipe je 15, od teh je redno zaposlenih 9.

V programu lahko slišimo nekaj novih glasov ...

Drži. Povečali smo število redno zaposlenih, sočasno pa osvežili program in dobili dodatne moči v informativnem delu programa.

Katere so bistvene novosti?

Najbolj pomembna je konkretna osvežitev jutranjega programa. V jutranji ekipi sta že prepoznavna radijca Žiga Rustja in Manca Hribovšek, katerima se je pridružil nov član ekipe Aljaž Udovič. Spremembe so tudi v popoldanskem programu, Klara Beltram je namreč odšla na porodniški dopust, zato jo je za eno leto zamenjal Žiga Pangos, član naše ekipe voditeljev že od leta 2021. Poleg smeha, zabave in različnih izzivov, ki se jih ekipa loteva vsak teden, z letošnjo pomladjo več poudarka dajemo tudi na zgodbe in ljudi, ki so del našega okolja. Pred mikrofonom je jutranja ekipa denimo povabila Erika, legendo koprskih ulic, svoj mini koncert pa je imel tudi Andrea Dilič, ki je svojo strast našel v nastopanju na koprski promenadi. Svetovni dan Downovega sindroma smo obeležili s prav posebno gostjo, ki je na obisk prišla iz Podgrada.

Gre za našo zvesto poslušalko Alenko Hrabar, ki jo naša ekipa vsaj enkrat v letu obišče tudi pri njej doma. Alenka je čudovita oseba, ki ji Radio Capris pomeni vse, z njim se zbudi in tudi zaspi. Nam pa je v veselje, da smo lahko del njenega življenja ... Sicer pa bodo v jutranjem programu odslej z nami tudi glasbeniki, ki bodo z manjšimi koncerti prebujali poslušalce. Minuli četrtek nas je že obiskal Jan Plestenjak. To je smer, v katero bomo šli z novim konceptom jutranjega programa in obljuba je, da v naslednjih mesecih za poslušalce pripravimo še vrsto novih vsebin in projektov, ki jih na našem radiu doslej morda še niso bili vajeni ...

Vaš slogan Obala je zakon odmeva na vsakem koraku. Kljub temu pa vas nekateri pozivajo, da ga zamenjate. Lahko v prihodnje pričakujemo, da boste besedo Obala zamenjali z Istra?

To vprašanje sem pričakoval. Veliko razmišljanje je bilo in jih je še vedno na to temo, a menjava slogana je nekaj, kar terja poglobljene premisleke in predvsem čas. Tukaj še nismo sprejeli končne odločitve. Vsaj v tem trenutku slogan ostaja, po njem nas poznajo res povsod.

Nastala je celo peticija, s katero vas pozivajo k takojšnjemu umiku te besede iz radijskega etra ...

V treh mesecih jo je podpisalo nekaj več kot 100 ljudi, s tem da so avtorji povezavo do peticije objavili na vseh ključnih mestih na socialnih omrežjih in ni ostala neopažena. Na drugi strani pa imamo na voljo javno anketo, kjer 1000 posameznikov želi, da nadaljujemo z uporabo besede Obala, za uporabo besede Istra pa jih je okrog 60. Kaj bi vi naredili na našem mestu? Ničesar ne izključujem, ampak zgolj ponavljam, da teh odločitev ni mogoče sprejemati nepremišljeno in hitro. Pa da ne bo narobe razumljeno, saj absolutno spoštujemo argumente tistih, ki bi besedo Obala za vselej umaknili iz radijskega etra. Vsako opazko v tej smeri skrbno preučimo, lahko pa povem, da v samem radijskem programu, sploh ko gre za informativni del, že nekaj let dosledno uporabljamo poimenovanje slovenska Istra.

Številni mediji so se v času covida zaradi upada prihodkov od oglaševanja soočali z velikimi težavami, mnogi posledice čutijo še danes ... Kako je bilo pri vas?

Stresno. (smeh) Smo se pa kar hitro prilagodili in ubrali pot, s ka-

MANCA HRIBOVŠEK, ŽIGA RUSTJA IN ALJAŽ UDOVIČ, EKIPA JUTRANJEGA PROGRAMA RADIA CAPRIS.

tero smo prebrodili prve tri najbolj kritične mesece. K sreči je šlo kmalu po tem vse strmo navzgor. Leti 2021 in 2022 sta bili poslovno najboljši do zdaj, to pa nam je omogočilo kadrovske okrepitve in selitev v nove poslovne prostore. Tudi število poslušalcev se je po epidemiji konkretno povečalo in je danes tudi do trikrat višje, kot je bilo še pred desetimi leti. Na rezultate zadnjih dveh let smo res zelo ponosni, saj smo kot podjetje rasli na več ravneh.

Nikoli nismo dobili pravega odgovora na vprašanje, kaj se je zgodilo pred desetimi leti, ko je Tomaž Klepač, prepoznavni Caprisov voditelj, zapustil Radio Capris. Ta vest je takrat kar pošteno razjezila nekatere vaše poslušalce. Ali nam lahko danes iz prve roke zaupate, zakaj je prišlo do tega?

Šlo je za eno večjih prelomnic za Radio Capris in ni bilo lahko. Veliko je bilo slabe volje, predvsem na socialnih omrežjih, in nekateri so celo zahtevali moj umik. Nikoli nisem imel priložnosti povedati, da sam nisem bil odgovoren za odhod Tomaža Klepača in Iztočka Gustinčiča. Oba sta se odločila sprejeti ponudbo nacionalne radijske postaje in kljub moji želji in poskusom, da bi sodelavca zadržali v ekipi, takratni direktor z njima ni uspel najti dogovora za nadaljevanje sodelovanja.

Kaj se je zgodilo po tem?

V zgolj enem mesecu smo bili primorani vse obrniti na glavo, garali smo od jutra do večera, na pomoč poklicali okrepitve, najeli svetovalce ... Radio se je nato precej spremenil, začeli smo delati raziskave trga in našli novo, drugačno pot, ki se je izkazala za še bolj uspešno. Dejansko lahko danes brez težav potrdim rek, da vsaka kriza predstavlja priložnost za rast in razvoj. Smo pa za prve prave rezultate potrebovali kakšno leto.

Ampak nobena skrivnost ni, da vaša radijska postaja išče novega lastnika. Med potencialnimi kupci se omenjajo tudi lokalni politiki in gradbinci ...

Ne gre za nobeno novost, saj zgodba traja že nekaj let. Določeni postopki z nekdanjim lastnikom so zadeve zelo upočasnili. Kdaj bo radio dobil novega lastnika, pa trenutno še ni jasno.

Kako je sploh prišlo do tega, da Radio Capris išče novega lastnika?

Podjetje, ki je lastnik radia, je pred nekaj leti pristalo v stečaju, ampak ne zaradi Caprisa samega. Zakaj je do tega prišlo, na tem mestu ne morem govoriti. Lahko pa zatrdim, da je Radio Capris bilo ves čas zelo zdravo podjetje, poslovalo je dobro, vsekakor pa vselej skladno z zastavljenimi cilji. Kot sem že omenil, pa so ti cilji kar občutno preseženi, predvsem v zadnjih dveh letih, kar je v teh za vse medije razburkanih časih res izjemen dosežek. Vsekakor so ti rezultati zasluga celotne radijske ekipe.

Pa daje še malo ostati pri tej temi. Kakšnega lastnika si želite?

Pričakovanje celotnega kolektiva gre v smer, da bo radio prevzel nekdo, ki ta medij razume, ki se zaveda vloge in nenazadnje tudi vrednosti, ki ga ima v tej regiji in tudi širše. Iskreno upam, da so namenili potencialnih novih lastnikov to radijsko postajo razvijati in ji pustiti, da ostane neodvisna in samostojna.

Se bojite vstopa politike v vaš medij?

Kljub nekaterim podtikanjem, običajno se to dogaja pred lokalnimi volitvami, je bil Radio Capris ves čas politično neodvisen medij. Seveda si take pozicije z ekipo želimo tudi za naprej.

Kako na Caprisu izbirate glasbo?

V zadnjih letih smo s pomočjo raziskav do potankosti spoznali našo ciljno publiko in vsebine pa tudi glasbo prilagodili najširšemu krogu prebivalcev v slovenski Istri. Vsaka pesem, ki jo slišite v našem programu, se tam ni znašla po naključju, razen izjemoma, ko si voditelj »mimo pravil« privošči kakšno pesem po svojem okusu.

Ampak radijskim postajam, tudi vaši, se na družbenih omrežjih velikokrat »očita« ponavljanje pesmi ...

V prvih letih delovanja je tudi Radio Capris vrtel uspešnice po principu »mešano na žaru«. Ta koncept danes ne bi bil vzdržen. S pojavom radijskih postaj, ki so program pripravljale na podlagi raziskav trga, smo se bile primorane tudi lokalne radijske postaje prilagoditi nekakšni novi realnosti. Tiste, ki se niso želele ali se pač niso znale, niso preživele. Kljub temu da poslušanost radia globalno še vedno narašča, konkurenca zdaj niso več samo druge radijske postaje, slišne v neki regiji, temveč radii z vsega sveta, pa tudi številne platforme, kot so Spotify, YouTube in tako naprej. Zato smo pri izboru pesmi zelo selektivni

ALENKA HRABAR, NAJBOLJ ZVESTA POSLUŠALKA RADIA CAPRIS JE BILA PRVA GOSTJA PRENOVLJENEGA JUTRANJEGA PROGRAMA RADIA CAPRIS.

in tudi sami že vrsto let izvajamo raziskave med prebivalci naše regije. Seveda nekomu ni všeč, da vrtimo eno pesem, drugi bi jo imel na »repeat«. Nekomu ni všeč, da vsako uro predvajamo novice, nekdo tretji bi želel poslušati daljše informativne oddaje. Nekomu ni všeč nič, kar ponujamo, zato posluša Radio Koper. In to je edino prav. Vseeno bi poudaril, da se glasba na Radiu Capris močno razlikuje od drugih radijskih postaj, veliko je italijanske glasbe, primorskih hitov in tudi voditelji včasih presenetijo s kakšnim »cukrčkom,« kot sem že prej dejal. Sicer pa je pri radiu glasbeni izbor nekako glavna jed, priloge so pa tiste, ki ustvarijo razliko.

Na plakatu, ki je v tem trenutku za vami, piše: »Sprejmemo čisto vsako kritiko in skušamo biti vedno boljši, vedoč, da ne bomo nikoli zares na cilju!«

Na plakatu zraven pa tudi: »Smo veseli, a nikoli zares zadovoljni!« (smeh) To je naše vodilo, ki ga celotna ekipa zasleduje pri svojem delu. Imamo zelo pozorne in aktivne poslušalce, ki se odzivajo na program in projekte, med njimi so seveda tudi kritike. To je normalno. Sicer pa vedno, ampak res vedno, odgovorimo na vsako mnenje ali kritiko in te tudi skrbno preučimo. Tako delujemo že od nekdaj in mislim, da je to edina prava pot.

Kakšna prihodnost čaka Radio Capris?

Poslušalci so na to blagovno znamko zelo navezani. Identificirajo se z radijskimi vodi-

telji, naši prostori so od nekdaj odprti za javnost, k nam lahko poslušalci pridejo kadarkoli, četudi samo na kavo. Vse sprejmemo odprtih rok. V tem smo posebni, da ne rečem drugačni. Po raziskavah Caprisu kaže, da je v širšem merilu najbolj zaupanja vredna radijska postaja. V ciljni skupini nas vsak dan posluša 50 % prebivalcev slovenske Istre, pred časom je ta delež znašal celo 60 %, kar je med lokalnimi radijskimi postajami rekord v slovenskem merilu. Te rezultate je pridelala celotna ekipa, ki pa je v resnici maloštevilna. Ravno zato je v mojih očeh zlata vredna. Ko me pa sprašujete o prihodnosti, bom rekel, da se bo Capris zagotovo še krepil na vseh področjih, nekatera so za nas sicer še nedotaknjena, a ravno selitev v nove prostore nam ponuja možnost, da jih raziščemo. Prepričan pa sem, da bo ta radio še utrdil pozicijo, ki jo ima na trgu, vse več poudarka bo na video vsebinah in seveda projektih ter dogodkih, ki jih imajo domačini najraje.

Milica Goljanin
foto: Jaka Ivančič

IŠČETE PRIMEREN PROSTOR ZA DRUŽENJE?

Kogo ima rešitev

Sodobna restavracija Kogo ob vinski kleti Vinakoper nudi tudi odlične prostore za zabavo in različna druženja.

Medtem ko se v restavraciji Kogo lahko razvijate z odličnimi dnevnimi kosili in okusno a la carte ponudbo ter bogato izbiro vin iz vinske kleti Vinakoper, lahko zaključene družbe, ki si želijo večje zasebnosti, najamejo Vip sobo ali Vinski hram. Elegantno opremljena Vip soba je namenjena zaključnim družbam do dvanajst oseb in kot taka primerna ne samo za kosila in večerje, ampak tudi za različne sestanke, sprejeme in druge sorodne dogodke, medtem ko je Vinski hram primeren za skupine do 60

oziroma do 80 oseb v primeru stoječih zabav. Vinski hram je odlična izbira za vse tiste, ki iščete primeren prostor za rojstnodnevne zabave, obletnice in druge pomembne priložnosti.

Tisti, ki bi ob druženju z okusno hrano in pijačo iz restavracije Kogo radi pobliže spoznali še največjo vinsko klet slovenske Istre, Vinakoper, pa se lahko ob vnaprejšnjem dogovoru zmenite tudi za voden ogled kleti z degustacijo vin. S sprehodom po vinski kleti, ogledom enega največjih sodov v Evropi in okušanjem odličnih vin boste svoji kulinarični izkušnji dodali piko na i. Kogo je odlična izbira ne samo zaradi okusne ponudbe, prijazne postrežbe in prijetnega vzdušja, ampak tudi zaradi dostopne lokacije. Restavracija namreč stoji tik ob avtocesti na obrobju mesta, ob njej pa je tudi prostorno brezplačno parkirišče.

Več na @rest_kogo in info@kogo.si

TOYOTA C-HR HYBRID ELECTRIC

IZSTOPAJTE S STILOM

Vaš avto je odraz vaše osebnosti. Izstopajte v stilu s svojo notranjo samozavestjo, ki na novo določa meje konvencionalnega.

PREVERITE PONUDBO

OD 27.790 €

NAPREDNI VARNOSTNI SISTEMI

VEČ KOT 50 % VOŽNJE NA ELEKTRIČNI POGON

HITRA DOBAVA

DO 10 LET JAMSTVA

AVTO CENTER JEREB

051 233 101

051 682 666

Cena, 27.790 € velja za Toyota C-HR hibrid electric, Center 1.8. Cena vključuje bon za financiranje. Za več informacij se obrnite na vam najbližjega pooblaščenega prodajalca Toyota vozil. Povprečna poraba goriva za vozila Toyota C-HR Hibrid: od 4,9 do 5,3 l/100 km in emisije CO₂: od 110 do 119 g/km. Emisijska stopnja: za 2,0 hibrid EURO 6 AP in za 1,8 hibrid EURO 6 AM. Emisije NOx: od 0,0036 g/km do 0,0049. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delce PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. 10 letno jamstvo hibridne baterije velja ob rednih servisih na 1 leto ali 15.000 prevoženih km (kar nastopi prej) pri pooblaščenih prodajno-servisni Toyotini trgovski mreži. Po preteku tovarniške garancije vam ponujamo bresplačno vključitev v program jamstva Toyota Relax (vse do starosti 10 let ali 185.000 km). Slika je simbolična.

TENIŠKI KLUB LUKA KOPER

Tenis je lep, ampak tudi zahteven šport

KOPER JE OD VEDNO BILO ŠPORTU PRIJAZNO IN NAKLONJENO MESTO, KAR JE IZSTOPALO TUDI V PREJŠNJIH TEDNIH, KO SMO NA BONIFIKI LAHKO SPREMLJALI VRHUNSKE IGRALKE TENISA, NAJPREJ NA TURNIRJU ZA POKAL BILLY JEAN KING, KJER SO SLOVENKE PREMAGALE ROMUNKE IN SE UVRSTILE NA ZAKLJUČNI TURNIR POKALA, NATO PA ŠE NA TURNIRJU SERIJE WORLD TENNIS TOUR (WTT) Z NAGRADNIM SKLADOM 60.000 USD.

Pri tem je imel pomembno vlogo tudi Teniški klub Luka Koper, ki je z vsakoletnimi organizacijami različnih mednarodnih turnirjev mesto Koper že uvrstil na svetovni teniški zemljevid. Članici koprškega teniškega kluba sta tudi svetovno znani teniški igralki **Tamara Zidanšek**, prva igralka slovenske reprezentance in polfinalistka Roland Garrosa ter **Dalila Jakupović**, ki je bila pred leti že članica elitne stotice na WTA lestvici in se sedaj ponovno vrača med najboljše. V Teniški klub Luka Koper otroke vpisujejo čez vse leto in to vseh starostnih kategorij, že od petega leta dalje. »Vseh otrok imamo okrog 145. Od najmlajših, pa vse do tistih, ki igrajo v članskih turnirjih in potujejo po svetu. Teniška šola je namenjena vzgoji otrok, socializaciji, učenju reda, spoštovanja, prilagajanja v skupini, odnosu do športa. Poudarjamo, da šport ni le tekmovalstvo, ampak lah-

Z LEVE PROTI DESNI: ERVIN HAFNER, TAMARA ZIDANŠEK, JULIJA BOGATIN IN ALEKSANDAR ŽIVIN.

ko nekdo postane tudi teniški trener, sodnik, vaditelj, funkcionar. Pomembno nam je, da otrokom privzgojimo pozitiven odnos do športa na ta način, da bodo naši vadeči kasneje v življenju svoje otroke, prijatelje usmerili v šport. Tudi če se otrok kasneje odloči za drug šport, smo veseli, da vsaj ostane v športu. Otrokom nudimo možnost izbire, zato ponujamo prvo brezplačno urico, da se spoznajo s športom, skupino,

trenerjem, rekviziti ... Brez prisile, brez pritiska, brez pričakovanj. Važno je, da otrokom nudimo širino za vse ostalo. Zagotovo delamo na tem, da vzgojimo čim boljše tekmovalce, ne pa za vsako ceno. Kar nekaj naših gojencev je že v mladinskih kategorijah doseglo zavidljive rezultate, a so se kasneje odločili, da teniško znanje uveljavijo pri študiju v Ameriki, imeli so plačane šolnine, igrali so za univerze (Enej in

Rok Bonin, Lian Benedejčič in Zala Ule). In to nam je v ponos. Da lahko otrokom skozi šport oziroma tenis to omogočimo,« je svoje misli o delovanju teniške šole strnil teniški trener, direktor kluba in, kot se sam poimenuje, starosta Bonifike **Ervin Hafner**, ki v klubu deluje že od leta 1986.

Poleg teniške šole pa vsako leto, že 20 let, organizirajo poletni teniški kamp. »Izkoriščamo našo infrastrukturo, morje, tako da nudimo otrokom tudi druge aktivnosti: treninge tenisa, teniško olimpijado, odpravimo

se na plažo. Veseli smo, ker se v kampe vpisujejo tudi otroci, ki niso iz našega kluba. Odziv se obrestuje, ker se vsako leto kar nekaj otrok na novo vpiše v naš klub in nadaljuje z učenjem in vadbo tenisa še naprej,« dodaja Hafner.

Teniški klub Koper gostuje na teniških igriščih MO Koper, ki

MANCA
HRIBOVŠEK

so v upravljanju Javnega zavoda za šport Mestne občine Koper na ŠRC Bonifiki. Lani so obeležili 40. obletnico delovanja. »Skozi 40 let je klub doživel dobra in slaba obdobja. Že to, da obeležujemo 40 let, je uspeh. Vodstva so se menjala, časi so se spremenili. Skozi leta smo začeli z organizacijo vedno več dogodkov. Leta nazaj je na prvenstvu Jugoslavije v Kopru igral Goran Ivanišević. Pa kasneje tudi Miloš Raonić, Benoit Paire, Ernests Gulbis. Da ne pozabimo na Slovence: Grega Žemlja, Blaž Kavčič, Janez Semrajč. Prvi velik turnir, ki smo ga organizirali, je bil Copa del sol, ko je Slovenija v Kopru tudi zmagala in kasneje postala evropski prvak. Na naših tleh so igrale punce, ki jih sedaj gledamo v prvi vrsti in so ponos slovenskega tenisa: Kaja Juvan, Nina Potočnik, Živa Falkner, Ela Nala Milič, Polona Hercog, Katarina Srebotnik, Andreja Klepač. To je za nas pohvala, priznanje, ponos, da takšni ljudje prihajajo na naše dogodke,« ponosno pove **Aleksandar Živin**, predsednik kluba in doda: »Poleg tega že vrsto let organiziramo tudi prestižna turnirja za mlade **Luka Koper Junior Open do 12 let-powered by Zavarovalnica Triglav** in **Intesa Sanpaolo Bank Junior Slovenija Open** do 14 let.« Pomisljijo pa prav na vse ostale generacije, saj organizirajo tudi mednarodni turnir za veterane (kategorija +35 do +85 let) ter za najmlajše od 8 do 11 let.

»Imamo krasen teniški center, dobre razmere za delo, šest trenerjev profesionalcev (Matej Plesničar, Alen Ramić, Marko Mlekuž, Ognjen Marinković, David Cepak in Ervin Hafner) in se lahko prilagajamo. Zato si želimo, da mogoče tudi dogodki, ki jih organiziramo, spodbudijo, da se teniški

pvcnagode

Makro5

Z vami gradimo že več kot 30 let.

center obnovi. Tenis je globalni šport, ki kraju da veljavo, prednost. Naše centralno igrišče je bilo včasih balinišče. Igrišče s trdo podlago je bilo nogometno igrišče. Na Bonifiki je prostor za večnamenski objekt, ki bi lahko služil različnim dejavnostim (tudi koncertom, drugim športom, turnirjem, tekmovanjem). Poleg tega imamo v okolici veliko prednosti: olimpijski bazen, moderen fitnes, atletsko stezo, teniška igrišča ... Igrišča s trdo podlago so dotrajana, potrebno bi jih bilo osvetlit, lahko bi iz njih naredili šest igrišč, sedaj so 4, lahko bi se jih pokrilo ... Ko potegnemo črto, pa je vedno spodaj številka. Res pa je, da brez vložka ni napredka. Teniški del, centralni stadion je ostal grdi raček med vsemi nogometnimi igrišči, ki so urejena in se jih dobro vzdržuje. Pogovori o tem z občino sicer že potekajo. Sicer pa bi na tem mestu rad pohvalil sodelovanje z MOK in Javnim zavodom za šport MOK, ki nam omogočata izvedbo številnih

tekmovalnih in kar je najbolj važno, da nam vsako leto na razpisu omogočita zadostno število ur, ki so potrebne, da lahko naši otroci nemoteno trenirajo po programu in smernicah mednarodne organizacije ITF za razvoj samega igralca v vrhunskega. Ravno tako gre velika zahvala vsem sponzorjem in donatorjem kluba, brez katerih organizacija tako močnih mladinskih dogodkov in izvajanje nemotene dejavnosti kluba ne bi bilo možno,« zaključuje Hafner. V vseh starostnih kategorijah imajo v klubu vedno nove in nove številne mlade igralce in igralke, ki si želijo iti po poti Tamara Zidanšek, Andreje Klepač, Dalile Jakupović, Eneja in Roka Bonina, Jana Tavčarja in mnogih drugih, ki so se že izkazali na mednarodnem nivoju. Ena izmed njih je tudi mladinska državna prvakinja **Julija Bogatin**, ki si je kot cilj za prihodnja tri leta zastavila uvrstitev med prvih 100 na lestvici ITF do 18 let. Na pravkar končanem WTT turnirju z nagradnim skladom 60.000 USD je varovanka trenerja Mateja Plesničarja s povabilom nastopila v glavnem turnirju dvojic in le malo je manjkalo, da bi se prebila v četrtfinale. »To je bila zame velika izkušnja, ki mi daje veliko motivacijo za nadaljnje treninge,« je takoj po tekmi povedala še ne 16-letna Koprčanka, ki je bila državna prvakinja do 14 let.

Najboljši rezultati v letu 2022:

- V LETU 2022 SO OSVOJILI 6. MESTO PO TEKMOVALNIH REZULTATIH NA LESTVICI VSEH SLOVENSkih KLUBOV (80 KLUBOV) V REPUBLIKI SLOVENIJI.
- Največji uspehi ekipno v letu 2022:**
1. **članska ekipa TK Luka Koper** redno nastopa v drugi slovenski teniški ligi
 2. **ligaška ekipa TK Luka Koper do 14 let** se je v letu prebila do polfinala na državnem ekipnem prvenstvu
 3. **ligaška ekipa TK Luka Koper do 12 let** se je uvrstila v četrtfinale na državnem prvenstvu. V letu 2023 bomo imeli kar dve ekipi.
 4. **ligaški ekipi TK Luka Koper do 16 let in 18 let** sta se uvrstili v četrtfinale

Največji uspehi posamezno v letu 2022:
Tamara Zidanšek, 102. na WTA lestvici
Dalila Jakupović, 209. na WTA lestvici in državna reprezentantka **Julija Bogatin**, polfinale DP-18 let v dvojicah
Karolina Trnkovski, polfinale DP-14 let v dvojicah
Luka Marinšek, polfinale DP-14 let v dvojicah
Julija Bogatin, Karolina Trnkovski in Luka Marinšek so dobili priznanje Mestne občine Koper in Športne zveze Koper na prireditvi Športnik Kopra 2022.

PADNA V ZNAMENJU OLJA IN BLEDEŽA

Z istrsko tržnico dobrot bo 29. in 30. aprila v Padni zaživel 11. Praznik olja in bledeža. Poleg lokalnih dobrot domačini pripravljajo še vodene ogleds slikovite istrske vasi, ustvarjalne delavnice za odrasle in otroke, gledališke predstave in glasbeno obarvane večere.

PADNA Z ZVONIKOM (foto: Jaka Ivančič)

Predpraznični konec tedna Padenčani vabijo na svoja dvorišča, kjer se bo na stojnicah šibilo od dobrot. Med njimi bodo v ospredju oljčno olje in jedi iz blitve (bledeža) ter drugi istrski proizvodi, ki jih bodo obiskovalci lahko okušali z degustacijskimi kuponi. Za družine in rekreativce bo organiziran **Padenski pohod**, ki ga bodo obiskovalci lahko zaokrožili še z ogledom **dokumentarnega filma o Padni** in **gledališke predstave** skupine iz Dekanov ter obiskom **galerije Božidarja Jakca**. Za ustvarjanja željne obiskovalce bosta na voljo delavnica izdelovanja **okrasov iz recikliranih materialov** in **lončarska delavnica**. Za dobro vzdušje bodo poskrbeli Pihalni orkester Banda di Buie in Duo kazin, ob večerih pa **Roxy band** in **Platana**. Vse vsebine na prazniku bodo brezplačne, Krajevna skupnost Padna pa bo posebno

pozornost namenila varovanju okolja z uporabo povratne in razgradljive embalaže, nameščenimi pitniki vode, organiziran bo tudi **brezplačni avtobusni prevoz** na relaciji glavna avtobusna postaja Piran-Portorož-Lucija-Sečovlje-Padna. Urnik odhodov avtobusa iz Pirana: ob 10.30, 12.00, 14.00 in 15.30. Zadnji odhod iz Padne bo ob 23. uri. Zaradi gneče so možne zamude brezplačnega avtobusa. Na vodene ogleds se zainteresirani prijavijo v TIC Padna, na 040 518 563 ali ticpadna@portoroz.si. Podrobnejši program je objavljen na spletni strani www.portoroz.si.

DEGUSTACIJA OLJČNEGA OLJA (foto: Branko Furlanič)

DOŽIVITE ISTRSKO PODEŽELJE!

Praznik olja in bledeža bo prvi v nizu prireditev na istrskem podeželju. Prve dneve v juliju (1. in 2. 7.) bo v Svetem Petru ali Šupetru, kot mu pravijo domačini, potekal vaški praznik **Šupeter po domače** z bogato ponudbo istrskih jedi in pestrim spremljevalnim programom. Obiskovalci bodo lahko istrsko vas bolje spoznali na vodenem ogledu in z obiskom etnološkega muzeja Tonina hiša. V njej so ohranjeni stara torkla (oljarna) in bivalni prostori z osebni predmeti Tone Gorela, domačinke in zadnje lastnice hiše. Teden dni kasneje, 8. in 9. julija, pa bo Nova vas nad Dragonjo v znamenju **12. Praznika vina in česna**, kjer bodo znova v ospredju gastronomija, kultura, glasba in zabava za vse okuse.

PRAZNIK OLJA IN BLEDEŽA (foto: Ivan Pisar Vanč)

»
**Padna,
29. in
30. april**

Trendovski skok v kopalke

Preverili smo, kakšne kopalke in plažni outfiti bodo letos »in«.

LETOŠNJI »MUST HAVE« SO ENODELNE KOPALKE.

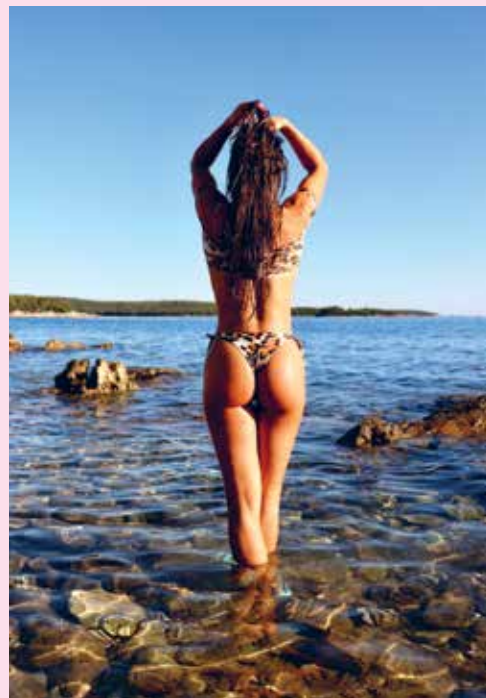
Prvomajski prazniki so pred vrati in nekateri jih bodo izkoristili že za prvi skok v morje. Ne glede na to, ali bomo pozno pomladanske dni preživeli na eksotičnih plažah, na jadrnicah in jahtah ali na bazenih, smo preverili, kaj obleči, da bomo v trendu. Vsekakor so zmagovalke letošnjega poletja enodelne kopalke. Slednje smo prvič srečali v petdesetih letih, pozabiti ne moremo na tiste, ikonično rdeče, ki jih je nosila Pamela Anderson v Obalni straži, po nekajletnem zatišju pa so se enodelne kopalke začele postopoma vračati in letos so pravzaprav »must have« poletja. Lahko so enostavne ali zaznamovane z različnimi detajli, obogatene z bleščicami ali drugimi zanimivimi dodatki, z naramnicami ali brez. Skratka, nabor modelov in vzorcev je zelo širok, zato se za vsak okus lahko nekaj najde.

TRIKINI KOT VMESNA VARIANTA

Za tiste, ki ne veste, ali bi izbrale enodelne kopalke ali bikini, se lahko odločite za vmesno možnost – trikini. Gre za poseben kroj enodelnih kopalk z odprtim hrbtom in boki. Zanimive modele trikinijev lahko odlično nosite z laneno srajco in drugimi kosi lahkotnih oblačil ter tako ustvarite odličen »outfit« za večerni aperitiv na plaži.

IGRA Z ASIMETRIJO

Tako pri eno kot pri dvodelnih kopalkah in trikinijih se tudi letos nadaljuje z asimetričnostjo, ki smo ji priča že zadnjih nekaj let. Zanimive igre z asimetrijo ustvarjajo nevsakdanje modele, ki bodo tudi preproste enobarvne kopalke naredile nepozabne.

POLEG ROŽNATIH VZORCEV IN »FEUILLAGE« SE ŠE VEDNO POJAVLJAJO TUDI ŽIVALSKI POTISKI KOPALK.

PLAŽNI VIDEZ DOPOLNIMO S KAKOVOSTNIM SLAMNIKOM.

Sicer se enodelne kopalke in trikiniji letos še naprej nosijo v kombinaciji s kratkimi hlačami in krili, da dajo videz bodija.

ROŽNATI VZORCI IN »FEUILLAGE«

Ob bok enodelnim kopalkam pa se še naprej postavljajo bikinke. Letos jih krasijo tako rožnati kot listnati vzorci oziroma feuillage, pa tudi vzorci, ki spominjajo na džunglo, stalnica ostajajo tudi živalski vzorci leoparda, zebre, tigra in pitona.

Med barvami kopalk so tako kot pri modnih trendih letošnjega poletja nasploh v ospredju pastelni toni, pa tudi peščene in pudraste barve ter živahnejše barve, kot so avokado zelena, oranžna in magenta oziroma rdeče vijolična, sicer barva leta 2023. Nepogrešljive seveda ostajajo tudi večno črne in bele kopalke, ki preprosto morajo biti v omari.

SLAMNATI KLOBUKI IN TORBE

Plažni »outfit« dopolnimo s pareoti, lahki oblekicami, kakovostnim slamnikom in slamnato torbo za na plažo. Poleg modnih »cekarjev« za na plažo lahko izberete tudi pletene ali kvačkane torbe, torbe iz rafije ali drugih zanimivih materialov. Zimzeleni kos, ki ne sme manjkati pri poletnih outfitih, so beli sandali, sicer pa bodo letos v trendu nizki sandali, tudi taki, ki spominjajo na grško-rimske čase. Sončna očala, ki so pika na i dodelanemu plažnemu videzu, naj bodo letos velika, a več o tem v prihodnji številki.

Foto – unsplash

1. OBLETNICA RESTAVRACIJE Marina Portorož

LETO JE NAOBKROG, ODKAR SMO V SRCU PORTOROŠKE MARINE PREVZELI KRMILNO RESTAVRACIJO MARINA PORTOROŽ IN SE ZAVEZALI, DA JI POVRNEMO NEKDANJI SIJAJ TER UTRDIMO SLOVES FINE MORSKE RESTAVRACIJE.

Odlično uigrana ekipa, ki jo vodita **Sašo Ambrož** in **Andrej Kraševac**, piše prenovljeno gastronomsko zgodbo, s katero predstavljamo tradicionalno istrsko kulinariko na moderen in inovativen način. Skrbno izbrane in kakovostne izvorne sestavine Istre, sezonski, lokalni pridelki ter sveže, ročno pripravljene mojstrovine, so ključni elementi krožnikov, ki nosijo podpis chefa kuhinje **Jerneja Podpečana**.

Štejemo si v čast, da so te odlike priznali tudi strokovnjaki **Gault&Millau Slovenija**. Na letošnjem izboru gostincev in gastronomskih zakladov Slovenije smo namreč dobili res veliko nagrado - **dve kapi** oziroma 14,5 od 20 točk.

V tem zelo uspešnem letu se je zvrstilo veliko tematskih dogodkov, vinskih večerov, izobraževalnih delavnic, poslovnih srečanj in seminarjev, prireditvev na prostem, pa tudi posebnih priložnosti, kot so poroke, obletnice in praznovanja.

Med njimi zagotovo izstopajo naši tradicionalni vinski večeri **»Pripovedi o vinu«**, kjer smo gostili priznane slovenske vinarje – **Zaro, Rojac, Klabjan, Gordia, Edi Simčič, Marjan Simčič, Miha Batič**. Skozi pripovedi smo spoznali njihova vina ter okusili, kako se dopolnjujejo z gurmanskimi stvaritvami našega chefa Jerneja Podpečana.

Serijo vinskih večerov smo lani okronali ob **Martinovanju** s karizmatičnim vinarjem **Movio** ter velikim štiridnevnim praznovanjem na prostem. Pretekla jesen je bila zelo raznolika, saj smo se udeležili akcije **Teden restavracij** ter se v jesenski in pomladni verziji uvrstili med najboljše slovenske restavracije, ki promovirajo vrhunsko kulinariko.

Prav tako pa smo sodelovali pri organizaciji posebne jadrnalne regate, ki jo je Portorož prvič gostil – 2022 RC44Cup svetovno prvenstvo, kjer so tekmovali najprestižnejše svetovne posadke.

As v rokavu, na katerega v restavraciji največ stavimo, zagotovo predstavlja izredno bogata in obsežna vinska karta z vini vseh slovenskih regij. Za dodelan preplet okusov hrane in žlahtne kapljice pa poskrbi hišni sommelier **David Alaimo**. Pod njegovim vodstvom smo organizirali izobraževalne delavnice, kjer so si udeleženci

obogatili znanje o vinu, rumu in peninah. Restavracija upravlja tudi vinoteko, ki jo oskrbuje največji slovenski vinski distributer – **družina Koželj**. Tu najdete čez 600 etiket vin, 200 steklenic raznih destilatov, pršutov ter sirov. Tako so petkovi večeri rezervirani za različne tematske vinske večere in degustacije.

Prav tako smo ponosni na poslovna sodelovanja, ki se tkejo z uglednimi podjetji, kot so **Surf, Elan, BMW, Adria Mobil** ter **MennYacht Group** - slovenskim zastopnikom mednarodne prestižne navtične korporacije, ki se ukvarja s prodajo in najemom luksuznih plovil in ima sedež prav v Marini Portorož, kjer ga vodi direktor **Matjaž Murko**.

Poslovne vezi utrjujemo s seminarji, konferencami ter izbranimi **poslovnimi zajtrki**. Letošnjo pomlad smo tako v soorganizaciji s časnikom in spletnim portalom **OBALApplus** gostili državnega sekretarja Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport g. **Matevža Frangeža**, pristojnega za internacionalizacijo, podjetništvo, razvojna sredstva in turizem.

Za konec še nekaj namigov za prihajajoče mesece, v katerih bomo v prvi vrsti stremeli k dviganju kakovosti enogastronomske ponudbe ter poskrbeli za raznolikost družbenega dogajanja. Poleti se obetajo **poslovni zajtrki** z izjemnimi gosti, v jesen pa vstopamo s **stand-up** večerji ter bogatim, še bolj obsežnim programom **Martinovanja**.

Spremljajte pestro dogajanje na naših družbenih omrežjih ali nas obiščite na kulinaričnem doživetju v zavetju jadrnic, kjer je morje na dosegu vilic.

Foto: Matia Ščukovt

PREVERJAMO URBANE MITE:

Mati, kave mi dajte

Z njo premagujemo jutranjo zaspanost in utrujenost, že misel ali vonj po njej nam polepšata dan, brez nje marsikdo ne more začeti jutra ... govorim seveda o kavi.

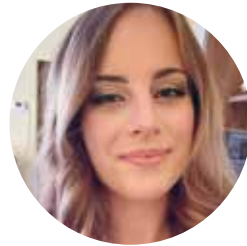
Opojni črni napitek, ki ga lahko pripravimo na 1001 način: podaljšane, kratkega, s hladnim ali toplim mlekom, z ledom, sladkorjem, s peno ali brez, z različnimi posipi, nekateri mu dodajo kepico sladoleda, spet drugi si ga privoščijo z dodatkom izbrane žgane pijače ali pa preprosto tako, kot je. Upala bi si trditi, da je načinov priprave kave toliko, kot je ljudi, ki jo pije. Dodajajo jo tudi sladcam, čokoladnim bonbonom, iz nje pripravljajo sladoled ... Primorci pa si jo najraje skuhamo doma, v kafetjeri. Večni dvoboj poteka med južnimi Primorci in ostalo Slovenijo – za nas je cappuccino kratka kava z malo toplega spenjenega mleka postrežena v majhni skodelici. Če pa cappuccino naročiš v ostalem delu Slovenije, dobiš podaljšano kavo s peno in malo toplega mleka v veliki skodelici. V tem smo si sicer različni, ampak družji nas ista ljubezen: kava. Poglejmo, kateri miti krožijo o njej.

1. Če kavo hranite v hladilniku, bo dlje časa sveža. Ni res. Kava nase veže vlago, vonjave in nanjo negativno vpliva tudi sprememba temperature, ko kavo damo v in iz hladilnika. Zato jo raje shranjujte v tesno zaprti posodi v temnem, suhem prostoru (npr. v shrambi).
2. Kava nas dehidrira. Ni res. Imate tudi vi navado, da ob skodelici kave vedno naročite še vodo? Nekateri imajo to navado zato, da nimajo zadaha po kavi

oziroma da se jim ne obarvajo zobje. Ostali pa ker so prepričani, da nas pitje kave dehidrira. Ni res. Kava je sestavljena iz kar 98 % vode in z raziskavami so znanstveniki dokazali, da kava in dehidracija nista povezani. Vsekakor pa to ne pomeni, da lahko namesto dveh litrov vode, na dan spijemo dva litra kave.

3. Od kave lahko postanemo odvisni. Res je. Kava vsebuje kofein, ki spodbudi naš centralni živčni sistem, zato redno uživanje povzroča odvisnost. Ljudje, ki ne želijo več piti kave, pa v prvih dneh poročajo o vrtoglavi, slabem počutju in utrujenosti.

MANCA
HRIBOVŠEK

4. Pitje kave povzroča nespečnost. Delno je res. Vsi, ki se kavici ne morete upreti tudi v popoldanskih urah ... berite dalje. Kofein se iz našega sistema izloči štiri do sedem ur po zaužitju, tako da jo lahko pijemo tudi še ob treh popoldan. Nekateri so sicer bolj občutljivi na kofein, nekateri pa lahko kavo pijejo tudi ob sedmih zvečer in bodo kljub temu spali kot angelčki.
5. Brezkofeinska kava ne vsebuje kofeina. Ne drži. Med predelavo zrnja v kavne mešanice, sicer odstranijo določen odstotek kofeina, ampak ne pa popolnoma vsega. Zato tudi brezkofeinska kava vsebuje prbl. tri do štiri miligrame kofeina (v navadni espresso ga je okrog 40 miligramov). Najvišji varni dnevni odmerek kofeina za zdravo odraslo osebo je od 100 do 250 miligramov kofeina.

Vsak dan po svetu spijemo dve in pol milijardi skodelic kave. Koliko na dan pa si jih privoščite vi? Recept vsem dobro poznan: sladice s kavo pa najdete na naslednjih straneh.

IstraDirekt.com

DOMAČE ISTRSKE JEDI
KUHANE PO NAROČILU

DOSTAVA: Ankarani, Izola, Koper in Piran
vsak dan med 11. in 19. uro

Naročila do 17. ure dostavimo naslednji dan!

Vrt v maju

MESEC MAJ, KI JE ZELO POMEMBEN ZA NAŠ VRT, TRKA NA VRATA. APRIL NI BILO VELIKO PADAVIN, ZATO UPAMO, DA JIH BO VEČ MAJA. V VRTU JE DOGAJANJE PESTRO.

SAŠO
MEJAK

V **zelenjavnem vrtu** lahko nekatere pridelke že pobiramo, nekatere šele sejemo in sadimo, obogatimo ga s setvijo bučk, kumaric, melon, lubenic na stalno mesto. Maj je zelo pomemben mesec za naše plodovke. Posadimo kakovostne sadike, da bomo dobili s popolno oskrbo tudi kakovostne plodove. Sadike paradižnikov, paprik, feferonov, jajčevce dobimo v specializiranih trgovinah. Pri sajenju pazimo, da so rastline zdrave in lepo razvite. Pomembno je, da je gredica primerno pripravljena in pognojena. Ob sajenju je potrebno rastline izdatno zaliti in jim po potrebi postaviti še oporo. V rastnem obdobju skrbimo, da rastline ne trpijo suše in so pravilno prehranjene. S primerno oskrbo nas bo bogato obdarila s kakovostnimi pridelki.

Zeliščni vrt se že bujno razrašča. Temperature so pos-

krbele, da so se rastline prebudile, začele črpati hranila iz komposta in prsti, mnoge cvetijo maja. Rožmarin nas razveseljuje s svojimi modrimi cvetovi že od zime in nas bo

vse do poletja. Ognjič, svetlin, boreč, materina dušica nam s svojimi krasnimi cvetovi polejšajo dan. Maju lahko že nabiramo kamilice, koprivo, bezeg, rožmarin, meto, lubje breze. Pri nabiranju je pomembno, da se poglabimo v rastline, da rastline pravilno sušimo in jih shranimo tako, da ohranijo čim več vrednosti.

V **sadnem delu vrta** je primarno opravilo skrb za zaščito rastlin pred škodljivci in boleznimi. Rastlinam lahko pomagamo s pripravki za krepitev, in sicer z biostimulatorji. Lahko so izvlečki morskih alg, aminokislilin ali izvlečki rastlin (kopriva, vrbovo lubje). Ti biostimulatorji krepijo rastline, pripomorejo k

premagovanju stresa, bogatemu cvetenju in bolj krepkim plodovom.

V **okrasnem vrtu** nas obdarja jo cvetoče grmovnice, trajnice, posebno pozornost posvetimo enoletnicam. V začetku maja je nekako zelo nizka možnost zmrzali, zato lahko zaključimo zasajevanje naših gredic, balkonskih in vrtnih korit. V **VRTNARIJI MOŠKON** na Parecagu vam bodo ponudili bogat izbor barvitih enoletnic za vsak kotiček. Begonije, asteriscus, pelargonije, salvije, surfinije, dipladenije, fuksije, okrasne koprive, različne portulake in še bi lahko naštevati. Mnoge od naštetih rastlin lahko dobimo tudi v obešankah. Na **VRTNARIJI MOŠKON** na Parecagu vam nudijo tudi svetovanje pri zasaitvi korit tudi po vaši izbiri. Pomemben dejavnik za bogato cvetenje in lepo razraščene rastline je pravilna oskrba z vodo in z gnojili.

Travne površine so lepo odgnale. Prvi odmerek gnojila so dobile že aprila tako, da zdaj lahko že opravimo prvo košnjo. Pazimo, da imamo dobro nabrušene nože, da je rez kakovosten, da ne poškoduje travne bilke. Namakanje razporedimo vremenskim razmeram primerno. Pazljivo spremljamo razvoj travne ruše in pazimo, da je zdrava in se pleveli ne razširijo preveč.

VELIKA IZBIRA OKRASNIH RASTLIN:
za balkone, vrtove, cvetlična korita...
ODPRTO VSAK DAN, RAZEN NEDELJE.

Parecag 31, gsm: 041 607 594

GEODETSKE STORITVE d.o.o. PORTOROŽ

VBS d.o.o. Portorož
Obala 125, 6320 Portorož
tel.: 05/677-85-80
GSM: 031/637-176
e-mail: bogdan@vbs.si

Kavni recept: tiramisu

Na prejšnjih straneh časnika ste izvedeli nekaj zanimivosti o kavi, kako jo lahko pripravimo in kje vse jo lahko uporabimo. Najbolj poznana sladica, ki vsebuje tudi kavo, je zagotovo tiramisu.

Ker se približujejo prvomajski prazniki, pa je lahko to odlična pika na i vsem dobrotam, ki jih na piknikih in ob kresovih pečemo na žaru. Priprava tiramisuja je zelo preprosta in hitra. Tudi to sladico lahko naredite po svojih željah: dodate jagode, nutello, kremo pistacije ... Možnosti je ogromno. Z vami bom delila recept klasičnega tiramisuja, kot so ga pripravljale že naše none. Da boste imeli manj težav z rezanjem tiramisuja, ga lahko pripravite kar monoporcijsko – za vsakega en kozarček, vendar pazite, da ne bodo preveliki, ker je tiramisu zelo nasiten in kaloričen.

PRIPRAVA

Najprej skuhamo kavo. Kako močno kavo boste skuhali, je odvisno od vašega okusa. Lahko jo pripravimo na turški način ali pa v kafetjeri. Pustimo, da se ohladi in po okusu dodamo rum (rum lahko kasneje dodate tudi v kremo). Medtem v drugi posodi ločimo rumenjake in beljake. V rumenjake dodamo sladkor in vse dobro premešamo s paličnim mešal-

nikom. Prav tako to naredimo tudi z beljaki, da nastane trd sneg. V čisto posodo vlijemo sladko smetano in jo stepemo (pazite, da je ne boste mešali predolgo, saj lahko postane preveč trda in maslena oz. kot radi rečemo »gre v maslo«). Nekateri sladke smetane ne uporabijo, zato jo lahko po želji preskočite in dodate več mascarpone sira. Penasto umešanim rumenjacom in sladkorju počasi dodamo mascarpone, stepeno smetano in sneg iz beljakov. Mešati moramo zelo počasi, previdno. To počnemo z ročno metlico in nikakor ne s paličnim mešalnikom. Ko se sestavine povežejo in nastane enotna gladka krema, lahko pričnemo z zlaganjem tiramisuja. Pripravimo si kozarčke, v krožnik nalijemo ohlajeno kavo (lahko ji dodate malo mleka) in vanjo potopimo piškote. Tu velja posebna pozornost, da piškote samo enkrat obrnete in jih takoj vzamete iz kave, da ne bodo preveč namočeni. Zložimo jih na dno kozarčkov, na vrh dodamo pripravljeno kremo, nato spet namočene piškote in

MANCA HRIBOVŠEK

Sestavine za 6 osebe:

- 6 kozarcev (lahko tudi za vlaganje, za prbl 2 do 3 dcl),
- paket piškotov savoiardi,
- 2 jajci,
- 500 gramov mascarpone sira,
- 250 ml sladke smetane za stepanje,
- 4 velike žlice sladkorja,
- kava,
- rum,
- kakav.

tako zlagamo plasti do vrha. Zadnja plast je vedno krema, ki jo po želji potresemo s kakavom in okrasimo s koščki čokolade. Če boste recepte preizkusili tudi v praksi, mi lahko fotografije in odzive pošljete na elektronski naslov manca.hribovsek@obala-plus.si ali na FB profil ObalaPlus.

MODRA LINIJAHOLDING

		VZDEVEK SLOVENSKEGA GLASBENIKA ALEŠA KERSNIKA	PRIPADNIK NIZOZEM. OSVOBODIL. GIBANJA	NAUK O MORALI	NARITA PLAST ZEMLJE	TINE KOS		POLJSKI PISATELJ JAN	VDOVA JOHNA LENNONA, YOKO	DEL OBRAZA NAD OČMI	AMERIŠKI SOCIOLOG ANDREW	PRAVOKOTNA PROJEKCIJA PREDMETA
		ZAUPEN SODELAVEC TAJNE SLUŽBE						PREBIVALEC LOČ				
		LIST PAPIRJA Z VABILOM, REKLAMO, RAZGLAS						DRAMA IVA BREŠANA DVORANA (POG.)				
		UPOŠTEVANJE PRI ODLOČITVI					SLOVENSKI PEVEC ADI DEL TENIŠKE IGRE					
		6 ČRKA ABECEDE	KDOR SE UKVARJA Z LOVOM	KITAJSKA (STAR.) BOLNIŠKO PREDPISANA HRANA				REKLAME, EKONOMSKO PROPAGANDNI PROGRAM	OTILJA (LUBKOVAL.) LADJA ZA PREVOZ TOVORNJAKOV			
										SREDIŠČE VRTENJA RAVSANJE, PRERIVANJE		
		OLIMPIJSKE IGRE		ZVRST GLASBE	AREST ANTON NANUT						JAZONOVA LADJA	POPOLNA ZMEDA, NERED
		RELIGIJA, VERSTVO				VOJAŠKI OBRAMBNI NASIP, STRELSKI JAREK	ŠAMPION, AS KDOR LIKA					
		ETILNI ALKOHOL, VINSKI CVET						REKA V GRUZIJI PLOŠČA ZA RAZSTAVNE PREDMETE				
		RAZCAPANEC, RAZCAPAN MOŠKI (NAR.)			SOHA, STATUA 9 GRŠKIH BOGINJ UMETNOSTI				VIETNAMSKI POLITIK QUANG TROUNG			
		KEMIJSKI ZNAK ZA FOSFOR	EHO, JEK	REKA V SOMALJI (JUBBA)	IZDELEK IZ MLINA PLOD HRASTA				IME IGRALCA ZALOKORJA TIBETANSKO GOVEDO			
											BOLNIK S SIMPTOMI HUŠANJA IN USIHANJA TELESNIH SIL	TIP EVROPSKE VESOLJSKE RAKETE
		GLASBENA SMER, JAZZ				KUBANSKI POLITIK RAUL CIRIL ROBNIK				HELENA AMBROŽIČ GLAVNO MESTO FILIPINOV		
		MLAD NAGAJIV, POREDEN FANT					OLGA OLEJNIK	PRIPADNIK KMEROV DOLINA S STRMIMI POBOČJI				
		ŠKOF V FRANČOSKEM MESTU REIMSU			TROBILO, (GLASB.) DRUGA OBLIKA GENA, ALELOGEN				ALPSKE RESEVALNE SANI ASIRSKO BOŽANSTVO			
		VABA ZASTARELO				ŽENSKI LIK PRI MOLITVI OKISANA SNOV						
		ANGLEŠKI IZUMITELJ PISAVE ZA SLEPE WILLIAM	PRENOVA, REMONT	STOPNJA MAJHNH TISKARSKIH CRK	LUDVIK OLAS KEMIJSKI ZNAK ZA DUŠIK			SNOV V ČEBULI (ALLIN) VRSTA ŽITA				
SESTAVIL B. K.	ZMANIŠANJE ŠTEVILA ŠTUDENTOV, ODPADANJE	REKA V ITALIJI	SIMBOL, EMBLEM	REKA V ŠVICI TUDI AAR	PAS PRI KIMONU		TRAVNIK (KNJIŽ.) MNJANMA-PRIPADNIKI NATIJEV				SLOVENSKI ODBOJČAR KOVAČIČ	POKRAJINA V SLOVENIJI
ZELENIČA V PUŠČAVI					OSEBA IZ BIBLIJE		SREČKO EMERŠIČ KOS CELOTE		SEVERNO-AMERIŠKI PLES STEP	NOVINARKA SIRČA ROŠ	JOŽE KOVIČ NASLOV ZA VIŠJEGA PLEMIČA	
PLAHA GOZDNA ŽIVAL					PRIPADNIK PASTIRSKEGA PLEMENA IRENA REMENIH			SLOVENSKI NOVINAR ANDREJ LADO AMBROŽIČ				
JEZERO NA FINSKEM (ŠVED. ENARE)						STARA DOLŽINSKA MERA			GRŠKA BOGINJA MODROSTI			
IGRA S KARTAMI						HUNSKI KRALJ »BIČ BOŽJI«			UGRABITELJ LEPE HELENE			

OARA: gruz. reka NGO: viet. politik ORANTA: ženski lik ALAD: asir. božanstvo GEZ: nizoz. pripadnik ANERA: drama DIAMAT: tisk. črke DŽUBA: som. reka

[illegible]

renault.si

PE KOPER, Istrska cesta 12
Breda Prodani, 041 607 812 David Bartolič, 051 306 770

Novosti, ki smo jih čakali vsi!

***Najem prostora in bazena za
zaključene družbe ali poslovne dogodke!***

Za več informacij in rezervacije nas kontaktirajte: marketing@marinap.si